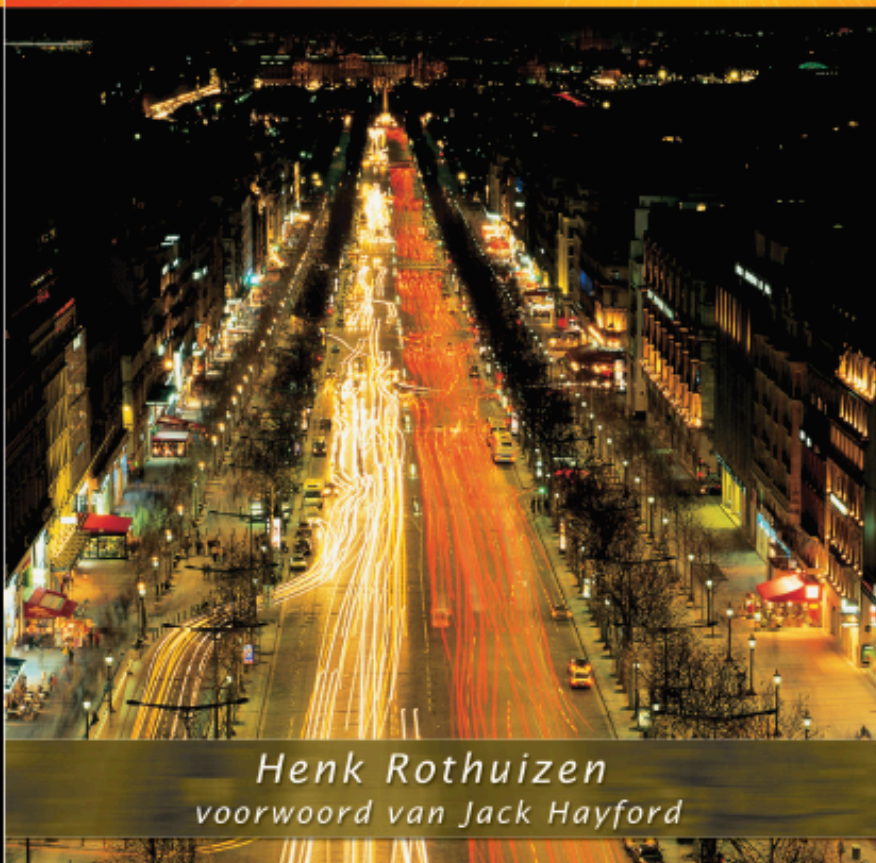

Henk Rothuizen

EEN DROOM VAN EEN STAD

Kunnen steden veranderen door het evangelie?

EEN DROOM VAN EEN STAD
NOVAPRES

Henk Rothuizen
voorwoord van Jack Hayford

Een Droom van een Stad

Kunnen steden veranderen door het evangelie?

Henk Rothuizen

© 2002

Henk Rothuizen is voorganger van de Rafaëlgemeenschap "The Church On The Way Rotterdam". Hij is de stichter van de denominatie Rafaël Nederland, waarbij een dertigtal Rafaëlgemeenschappen zijn aangesloten.

*‘en Hij zal als koning heersen tot in alle eeuwigheden’
Openbaring 11:15*

*‘uw Koninkrijk kome: uw wil geschiede,
gelijk in de hemel also ook op de aarde’
Mattheüs 6:10*

Voor de in dit boek voorkomende bijbelteksten is gebruik gemaakt van de vertaling 1951 van het NBG, tenzij anders vermeld.

INHOUD

Voorwoord

Inleiding

1. Het ontstaan van steden.
 2. God houdt van de stad
 3. Gods hart en onze primaire reacties
 4. Incarnatie, geen informatie
 5. Bethlehem: de grootste brug ooit geslagen;
de grootste brug ooit gebouwd.
 6. Sodom en Gomorra: de les van voorbede
 7. Ninevé: onze houding naar een moordstad
 8. Jeruzalem: “één voor allen, allen voor één”
 9. Jericho: de les van lofprijs
 10. Samaria: reclame die vreugde brengt
 11. Filippi: een citadel in de citadel
 12. Leven met paradigmawisselingen:
voorbereiding van de kerk in de 21e eeuw
 13. Inwoners van een andere stad
- Appendix: steden, buitenwijken en zustersteden

VOORWOORD

In een tijd waarin de steden op onze planeet worstelen met gigantische stedelijke en etnische problemen, is de christelijke gemeente gestopt met worstelen. Nee, ik zei niet: gestopt met werken of aanbidden, preken of onderrichten, maar met *worstelen*.

De reden hiervoor is duidelijk: Gods volk lijdt onzeker of verward over die opdracht en heeft geen heldere kijk op de manier waarop ze aan die opdracht kan voldoen. De *onzichtbare* aard van de strijd lijkt te veel mensen te verblinden voor de werkelijkheid. Het *teamwerk* dat vereist is voor het behalen van de overwinning, lijkt te ver buiten het bereik te zijn van een verdeeld Lichaam, dat zelfs niet de moeite wordt genomen ernaar te streven.

In plaats daarvan is de kerk veeleer verworden van een 'corporatief lichaam' tot een 'bedrijfscorporatie'. We lijken veel meer gefixeerd te zijn op het zichtbare, zoals groei, programma's, marketing en niet-aflatende pogingen om megakerksystemen toe te passen, in de hoop dat zij ook tot megaresultaten zullen leiden.

Als iemand die per toeval voorganger werd van een megakerk, kwam ik echter al snel tot de overtuiging dat 'grootworden' niet de opdracht is van de gemeente. *Bidden* is wel zo'n opdracht, net als *samen bidden*. Het is me ook duidelijk gebleven dat, hoe groot een gemeente ook is, ze niet in haar eentje een samenleving of stad kan beïnvloeden.

Gedrongen door het besef dat iedere gemeente die geen gehoor

geeft aan de roeping om één te worden met het hele Lichaam van Christus in haar stad het slachtoffer kan worden van narcisme, streefde ik naar het verenigen van voorgangers in gebed. Na verloop van tijd kwamen ook onze gemeenten samen om dat te doen. Het resultaat: in een periode van enorme crises in Los Angeles, was er een raamwerk van genade gevormd om: 1) de stad te dienen in een tijd van vreselijke nood; en 2) op dynamische wijze invloed op de stad uit te oefenen met de liefde en de genade van God.

Echter, het feit dat we gebed prioriteit gaven boven onze programma's en we dwars door onze verschillen heen eenheid nastreefden, stond niet los van het feit dat we werden gegrepen door een bijbelse openbaring. Dat moment brak aan toen we de waarheinzagen van 1 Timotheus 2:1, namelijk dat de belangrijkste opdracht voor de gemeente *voorbede* is, en we nederig het gebed van Jezus in Johannes 17:21 onderschreven. Wij erkenden dat we onze wereld nooit voldoende zouden kunnen beïnvloeden – tenzij wij afrekenden met separatisme en egocentrisme. Wij braken met onze zelfrechtvaardiging en de gedachte dat eenheid impliceert dat we onze individualiteit en ons uniek-zijn binnen het grotere Lichaam van Christus ontkennen. We ontdekten de kracht van aanvaarding, ondanks de duidelijke onderlinge verschillen.

We ontdekten ook dat de kracht van eenheid in gebed niet kan worden tenietgedaan wanneer de wil om *samen te worstelen tegen de vijand* in de plaats komt van worstelen tegen elkaar. Hogere doelen vervingen de doelen die we eerst hadden. Onze zoektocht naar het 'succes' van onze gemeente verdween en werd vervangen door een zorg voor de *gehele kerk* in onze stad.

In dezelfde strekking maakt Henk Rothuizen ons deelgenoot van zijn rijke gedachtegang die, wanneer zij haar doel treft, onze steden kan veranderen. Maar allereerst, zoals honderden van ons

moesten leren in Los Angeles, moet er iets veranderen in onszelf - in de harten van gelovigen en hun leiders.

Ik beveel dit boek aan bij iedereen die enig gevoel heeft voor het profetisch moment waarin de gemeente zich op dit moment bevindt. Wanneer zij niet ontwaakt voor de waarheden die hier worden benadrukt, is het Lichaam van Christus gedoemd om steeds minder invloed te krijgen op de toenemende duisternis in deze wereld. We mogen ons niet overgeven aan narcisme en bezit zijn met onszelf als individuele gelovigen en gemeenten.

Wij dienen ons te verenigen als broeders en zusters, als een veelheid van plaatselijke gemeenten met verschillende doctrines en liturgische vormen, en de Heilige Geest toe te staan om onze harten tot een eenheid te smeden in gebed.

Dat is de enige manier waarop de duisternis gedwongen zal worden te wijken, want niets is onmogelijk voor het Lichaam van Christus wanneer de liefde haar tot een eenheid maakt en het geloof haar leert te strijden - te worstelen - om door eenparige voorbede en geestelijke oorlogvoering het kwade te ontwortelen en bolwerken van de hel omver te werpen.

Als een bewezen dienstknecht van Gods volk, als een man van een bewezen karakter in Christus, als een voorganger die de noden in één van de grote steden van Europa probeert te lenigen, en als een bijbels strateeg, die luistert naar de raadgevingen van de apostel Paulus aan de gemeente in elke tijd, heeft Henk praktische richtlijnen uitgezet en de bazuin geblazen. Wij doen er wijs aan naar dat geluid te luisteren.

Het is een 'duidelijk' geluid; niet alleen bedoeld om ons gereed te maken voor de strijd, maar: ook om ons te inspireren de worsteling aan te gaan op de manier zoals Gods Woord ons aangeeft.

'Zaken doen' op Zijn voorwaarden, totdat onze Redder terugkomt
en de uiteindelijke overwinning wordt behaald.

Jack W. Hayford,
hoofd van *The King's College and Seminary*
voorganger van *The Church On The Way*, Van Nuys, Californië

INLEIDING: EEN DROOM VAN EEN STAD

Bogotá, September 1993

Het geroezemoes en getetter van het verkeer steeg van de stad beneden naar de bergtop waarop men een prachtig overzicht over deze miljoenenstad had. Aan de voet van deze steile berg lag het centrum, met al haar drukte en vandaar uit vulde stad de vallei tot aan de stijgende vlakte aan de overkant die lag te blaken in de hete zon. Daar woonden de armen, in kartonnen dozen, soms onder golfplaten daken, zonder water en elektriciteit met een stevige omheining, omdat die plek te crimineel is. "Als jij of ik daar binnen gaan, kom je er nooit meer uit!" vertelde mijn gastheer.

Onze gemeente had een jongedame uitgezonden naar Bogotá in Colombia om de plaatselijke Foursquare gemeenten te ondersteunen met het kinderwerk. En ik was nu op werkbezoek en zou een aantal seminars geven voor de drie gemeenten in de stad.

De stad maakte een enorme indruk op me. Druk, druk en nog eens druk. Verkeerschaos zoals ik nog nooit had meegemaakt. Bij ieder stoplicht stapelde het verkeer zich op en maakte daarbij dankbaar gebruik van alle beschikbare ruimte, inclusief de vrije banen van het tegemoetkomend verkeer, om bij groen licht als ware kamikazecoueurs weg te racen om als eerste ongedeerd de overkant te halen. En daartussen oude Amerikaanse schoolbussen die meer dan 100 meter nodig hadden om tot stilstand te komen. Ik heb minuten met verbazing staan kijken naar deze chaos, die als een herhalende speelfilm voor me afspeelde.

Bij ieder verkeerslicht jonge jongetjes die bedelden. Geen meisjes, want die zijn hun leven dan niet zeker. Erger nog, ze worden gestolen en verkocht aan bordeelhouders over de gehele wereld. Criminaliteit en corruptie hebben dit prachtige land kapot gemaakt. En tussen al die gekte en corruptie door het Zuid-Amerikaanse temperament, de romantische sfeer, fantastische restaurants met live-muziek en een heerlijk klimaat op grote hoogte. Ik genoot hiervan. Colombia een prachtig land, dat rijk genoeg is van zichzelf en zo mooi, zo ontzettend mooi!

Maar na enkele dagen begon een vreemd gevoel bij mij naar boven te kruipen. De stad, Bogotá, met haar meer dan zeven miljoen inwoners; de gemeenten die ik bezocht; het maakt me klaar voor iets nieuws.

Wij hadden besloten een bedevaartplaats boven op de berg te gaan bezichtigen. Het klooster ligt hoog boven de stad en van daar uit kijk je recht naar beneden in het centrum van de stad. Aan de voet van de berg kun je kiezen of je lopend naar boven wil of met een bergrammetje. Een bord naast de tram vermeldde dat deze trams veilig waren, want ze waren in Zwitserland gemaakt. Alleen het jaartal ontbrak. Maar goed, je kon tenslotte ook naar boven lopen, zoals de meeste pelgrims doen. Alleen die kruipen het laatste gedeelte op hun knieën .

Boven op de berg was een kerk en een klooster. Het laatste stukje naar de kerk was een pad met links en rechts het ene beeld van een heilige na het andere, afgewisseld met Indianen sculpturen en Inca beelden. Rechts van de kerk een grote EHBO plaats waar pelgrims met verwonde knieën behandeld werden. En dan kijk je over de stad. Zeven miljoen inwoners en dat geluid drong tot mijn oren door.

En toen ik dat geluid hoorde, was het alsof de tekst uit Jona tot me sprak: *“Maak u op, ga naar de grote stad, want haar boosheid is opgestegen voor mijn aangezicht”* (Jona 1:2)

Vanaf die dag wist ik dat ik terugmoest naar Rotterdam, die grote stad waar ik ooit opgroeide als kleine jongen. Het zou nog vijf jaar duren voordat ik een flat betrok in Ommoord, een van de buitenwijken, en me officieel liet inschrijven in de stad.

Die vijf jaar daartussen werden gevuld met leren bidden voor een stad, ontwikkelen van de visie, persoonlijke problemen en obstakels die God eerst uit mijn leven wenste, voordat ik kon beginnen.

Maar ach, ook Jona kwam niet een, twee drie in Ninevé. Sterker nog, net zoals hij, moest ook ik leren dat God zich net zo bezorgd maakt over mij, de boodschapper, als over een hele stad. Maar sinds die ene dag in Bogotá had ik een droom...

Martin Luther King had ook een droom. Die droom is over de gehele wereld bekend. Hoewel voor velen niet meer bekend is, hoe die droom tot stand kwam. In een workshop over steden op de Hope for Europe Conferentie in Budapest vertelde de bisschop van Londen van de Kerk van Engeland het verhaal dat hij langs een straatverkoper liep, die een poster achter zich had hangen van ds. Martin Luther King met daarop de woorden: "I have a dream..."

Met zijn prachtige paarse hemd en witte boord, werd de bisschop direct herkend, en toen hij zei: "Die poster wil ik graag kopen", antwoordde de verkoper: "Dat is niets voor u..., hij is een moslim!"

Ds. Martin Luther Kings droom is uitgekomen. Niemand had dat ooit voor mogelijk gehouden in de jaren 60. Op mij, als jonge jongen, maakte de TV- en Cineacbeelden (Bioscoopnieuws) diepe indruk. Onze Pinkstergemeente gaf er geen of nauwelijks aandacht aan, of het moet me ontgaan zijn. Het was niet best daar in Amerika... Dat was zo ongeveer wat me bijbleef. Niets over het feit dat hij een medestrijder in het Koninkrijk was, dat het een dominee van een broedergemeente betrof; niets dat de-

ze beweging geboren was in een “opwekking” een geestelijk “re-veil” binnen de zwarte kerk van de Verenigde Staten.

Jaren later op een conferentie waar de zwarte en blanke pinksterkerken elkaar weer omarmden werd het me duidelijk uitgelegd. De blanke kerken wilden in de jaren zestig niet betrokken raken bij deze hartenkreet voor gerechtigheid. Wij, blanken, waren druk bezig met de charismatische vernieuwing, met fijne conferenties en overwegend blanke leiders en blanke diensten. Maar het feit dat de beweging, die ds. Martin Luther King voorstond en met zijn leven betaalde, wellicht ook een werk van de heilige Geest kon zijn, werd niet besproken.

Het zou duren tot in de jaren negentig voordat Gods volk deze eenheid zou herstellen.

Geen wonder dat die verkoper in Londen dacht, dat Martin Luther King een moslim was.

Het is zo’n typisch voorbeeld van hoe wij als christenen zo vaak achter de feiten aanlopen. Diep in ons binnenste weten wij het eigenlijk wel, maar wij doen het niet.

En zo verliezen wij soms meer terrein dan dat wij winnen, en verschuilen wij ons achter allerlei maatschappelijke tendensen als excuus voor onze zwakke positie. Geen plek waar je dit duidelijker ziet dan in de stad.

Maar God heeft een droom over steden. God houdt van steden. Hij houdt van Sodom en Gomorra, van Ninevé en Babylon, van Jeruzalem en Nazareth, Kapernaüm en Betsaïda, van Samaria, Antiochië, Efeze en Filippi. Ja, Hij houdt ook van Rotterdam.

Dit boek gaat over steden en Gods hart daarvoor.

Dit boek wil proberen enkele inzichten te geven en een aantal sleutels aan te reiken hoe het Lichaam van Jezus in een stad, haar plaats weer kan innemen en Gods liefde kan laten zegevieren.

En daarbij heb ik ook een droom.

Stel je voor dat alle christenen vanuit alle kerken en gezindten in één straat of in een gedeelte van een wijk, één keer in de maand bij elkaar komen met maar één doel: te bidden voor hun straat of wijk. Geen celgroep van een bepaalde kerk, waarbij de burens zien dat er mensen van ver weg bij je op visite komen, nee die buurman van acht huizen verder op, uit die andere kerk en die alleenstaande vrouw met twee kinderen van schuin aan de overkant. Die 10 op de 100 wellicht.

Ze bidden een keer per maand voor hun omgeving en als iemand ziek is bieden ze hulp aan. De een biedt aan de boodschappen te doen; de ander helpt dat de was gedaan wordt en weer een ander haalt de kinderen van school. Waarom? Ze houden van hun stad. Ze houden van hun burens – hun naasten, want dat is wat hun Redder hen had opgedragen. Ze doen exact hetzelfde. Ze lijken weer op Hem, die Christus. Het zijn christenen!

En als zo'n buurman dan zegt: Die Christus wil ik ook volgen, zeggen ze: "Mooi zo! Kijk maar welke kerk het beste bij jou past – je bent gered, daar gaat het om! Het koninkrijk is manifest.

Er is geen betere plaats waar deze droom werkelijkheid kan gaan worden dan in een grote stad. Ik ga ervoor, u ook?

Deze droom lijkt soms heel ver weg. Maar ik geloof dat het dichterbij is dan ooit. De laatste jaren gebeuren er op allerlei plaatsen te veel dingen die deze richting opwijzen: Er komt verzoening tussen denominaties, kerkleiders in de meeste steden zoeken elkaar op. In sommige steden vasten en bidden kerkleiders, leiders van organisaties en mensen met een gebedslast voor hun stad.

Wij moeten wel. Want net zoals die verkoper niet wist dat Martin Luther King een christen is, weet mijn buurman niet (meer) wat een kerk of wat een christen is. Hij weet niet beter dan dat christendom passé is. En wat christendom betreft heeft hij misschien

gelijk, maar wat het leven van het Koninkrijk betreft, heb ik nog hoop. Ja meer zelfs, een droom! Die droom kan ook uw droom worden. God deelt graag dromen. Hij geeft ze aan jongeren en ouderen. Hij kan ze aan hele gemeenten en kerken geven. Of aan u.

1. HET ONTSTAAN VAN STEDEN.

“Wat je niet kent, kun je ook niet liefhebben”, schrijft Ray Bakke in zijn boek “A Theology as wide as a city” Dat geldt voor alles, voor je partner en kinderen, voor andere landen, voor andere rassen, voor je burens, voor je stad. Pas wanneer wij interesse tonen en ons een beetje gaan verdiepen in “het andere” kan er ook echte liefde gaan groeien.

Omdat ik als kind opgegroeid ben in Rotterdam, is daar ook een liefde voor de stad. Die liefde is meer op nostalgie gebaseerd dan op werkelijke christelijke liefde. De stad van mijn jeugd is immers veranderd. De grote bouwputten van de oorlog waarin ik 's zomers leerde voetballen en 's winters leerde schaatsen zijn allemaal opgevuld. De skyline is anders, en nog veel meer: de mensen zijn anders. Dat betekent dat ik meer nodig heb dan een beetje sentiment rondom Feyenoord en Rotterdam, wil ik echt in deze stad kunnen uitreiken naar een volk dat verloren gaat. En dus moet ook ik me verdiepen in kennis over de plaats waar God me naar geleid heeft.

Waarom bouwt men steden?

De geschiedenis van de toren van Babel laat ons zien, wat de mens ten diepste drijft om steden te bouwen: In Genesis 11: 1-4 lezen we: “En zij zeiden tot elkander: Welaan, *laten wij* tichelen maken en die goed bakken. En de tichel diende hun tot steen en het asfalt diende hun tot leem. Ook zeiden zij: Welaan, *laten wij ons* een stad bouwen met een toren, waarvan de top tot de hemel reikt, en *laten wij ons een naam* maken, *opdat wij* niet over de gehele aarde *verstrooid* worden.”

De mens heeft een onuitroeibare drang om iets voor zichzelf op te richten. Trots is een enorm sterke drijfveer. Het maakt ook vaak niet uit wat het is en soms herkennen wij die drijfveer niet eens in onszelf. Hoe vaak maken wij van onze bedieningen, kerken en gemeenten geen torens van Babel?

Neem de gemeente of kerk. Wij maken plannen in naam van de Here: Laten *wij*? Wie zijn *wij* in Gods gemeente? En wie zijn wij dat wij *onszelf* een naam geven? Ontsnappen doen wij er ook niet aan. Om in deze wereld iets op te bouwen dien je namen te geven aan jouw beweging, jouw bediening, jouw onderneming en zelfs jouw stad, van Nijmegen tot Zeewolde en van Babel tot het nieuwe Jeruzalem.

Kijken wij naar deze motivatie van trots dan kom je die bij iedere stad weer tegen: “Kom laten wij iets maken dat laat zien hoe groot wij zijn! Wat wij kunnen! Onszelf een naam maken!” Het is de verleiding van de mens in zijn vleselijke uiting beeld te geven aan wat hij kan en doet. Dat doet Rotterdam met zijn skyline en havens, Amsterdam met zijn walletjes en uitgaansleven, Den Haag met zijn ministeries enz. Overigens kunnen wij christenen er ook wat van met onze namen boven onze kerken, gemeenten en bedieningen. Het is altijd weer een goede vraag of datgene wat wij voor de Heer aan het bouwen zijn geen torens van Babel geworden zijn. Om wie ging het ook al weer?

Babel de eerste stad in de Bijbel laat ons niet alleen de trots van een stad zien, het toont ons ook de diepste angst van de mens, die hij met de trots wanhopig probeert te verbergen. Die angst wordt geopenbaard in het laatste vers: *opdat wij niet verstrooid worden!* De mens wil niet verstrooid worden! De mens is in het diepst van zijn wezen bang. En dat terwijl God aan Adam de opdracht had gegeven zich over de gehele aarde te “verstrooien”. Daarin lijken de intenties van God en de mens tegenover elkaar te staan. Maar God is in staat alle kwalijke situaties ten goede te

keren en verstrooit de mens naar de steden. In Rotterdam kom je anno 21e eeuw het hele zendingsveld tegen.

Wat is een stad eigenlijk?

Het Hebreeuwse woord 'aajar betekent onder andere: een plaats bewaakt door wachtlopers. Een stad hoeft niet per sé een wereldstad te zijn. Het kan evengoed een vestiging, dorp of plaats zijn. Kenmerkend onderdeel is de bewaking, de veiligheid. Ontbreekt het gevoel van veiligheid dan gaan de mensen hun stad ook haten en vertrekken daaruit. Uit de betekenis van 'aajar leer je dus dat een stad gevormd wordt uit veiligheidsoverwegingen. Eerst tegen wilde dieren, later tegen andere gemeenschappelijke vijanden.

Hoe wordt een stad nu gevormd?

Als eerste reden gaat men bij elkaar wonen uit angst voor wilde dieren en vijanden. Zo vormt zich een dorp, een vesting, een stad.

Logischerwijs groeit een stad. Men wil zich binnen de veiligheid van die bewaking vestigen. Tot op de dag van vandaag wonen de armen en de vreemdelingen buiten de stadsmuren, in de onveiligheid. En vaak moet men zich het recht, om in de stad te mogen gaan wonen, verdienen. Maar hoe groter de stad, hoe meer een tweede reden gaat spelen, namelijk de economische zekerheid. Het samenkomen van veel mensen geeft mogelijkheden tot handel en uitwisseling. Men gaat zich nu in de stad vestigen, niet alleen maar om veiligheidsredenen, men denkt er iets op te kunnen bouwen, carrière te maken.

En dan is er een derde reden waarom een stad gevormd wordt. Die derde reden is relaties. De mens wenst niet alleen te zijn en zoekt partners op alle gebied. Daarom opent de stad de deur voor relaties, waarin de stad meer gelegenheden voor zijn, dan wanneer men alleen op de hei woont.

Op zich zijn dit geen redenen en ontwikkelingen, waar God tegen is. Integendeel: een gezin heeft een zelfde functie. Ook in een gezin komt men bij elkaar voor veiligheid, economie en ontwikkeling en relatie. En wie zou durven beweren dat gezinnen niet in het hart van de hemelse Vader liggen opgesloten?

Maar er is zonde op deze wereld.

Wij hebben gezien dat angst de diepste motivatie was. En angst is een broedplaats voor zonde. Het nare van angst is, dat deze niet opgelost kan worden met politiek, rijkdom of meer politiek. Angst wordt ten diepste opgelost in de liefde van God en in vertrouwen. Gebeurt dat niet, dan wordt angst bedekt met een dikke laag zelfbescherming, genaamd trots. Dan zijn wij trots op onze skyline in Rotterdam en zwijgen wij over de naam "moordstad" die wij in 2001 opgeplakt kregen.

En hier komen wij op het punt waar christenen een verschil kunnen maken. Want hoewel de eigenlijke redenen, waarom een stad gevormd wordt, goed en begrijpelijk zijn, wordt in de stad juist het tegenovergestelde waarheid. Maar dat is altijd zo met zonde.

Ook al trekken mensen bij elkaar uit veiligheidsredenen, door zonde is de stad vaak de onveiligste plaats om te wonen!

Ook al lijkt het Weena in Rotterdam een economisch Eldorado (hier worden de meeste Euro's per vierkante meter verdiend in Nederland), in diezelfde stad worden mensen geëxploiteerd en lopen op straat de bedelaars en zwervers. Onafhankelijkheid en armoede gaan hand in hand met de welvaart.

Ook al zul je in de stad eerder tegen een vrijgezel aanlopen dan op de hei, toch is er geen grotere eenzaamheid onder de mensen dan juist in de stad.

Zonde draait alles om. En dus staat in wezen de stad op zijn kop. Dit gaat uiteindelijk ten koste van de mens en juist daarom heeft de stad zo veel genade nodig. Juist daarom heeft de stad christenen nodig, want zij kunnen genade geven ondanks de

aanwezigheid van angst en verderf. En dat God die genade geven wil, zie je aan Ninevé en vele andere steden in de Bijbel.

Hierover nadenkend is het goed om even een enkele opmerking te plaatsen: Anno 21e eeuw kun je een stad niet meer zien als één geheel. Iedere grote stad bestaat uit vele verschillende stadjes, cellen, van etnische, economische en maatschappelijke aard. Kijken wij daarbij ook naar de diepere motivatie van angst om verspreid te worden, dan zie je de enorme potentie van de kerk en gemeente om die stad te bereiken met gemeentevormen, die tegemoet komen aan deze diepere nood.

Daarom is gemeentestichting een van de antwoorden om de stad te bereiken en behoeft het geen bedreiging te zijn voor bestaande kerken en gemeenten.

De eerste stad en de aartsvaders

Als je bovengenoemde angst vasthoudt, verbaast het niet dat de eerste stad gebouwd werd door Kaïn, die de vreze van de Heer verloren had. (Gen 4:17)

De aartsvaders, daarentegen, hebben nooit in de steden gewoond. Daarom leeft bij veel christenen het gevoel dat God niet van steden houdt. Steden zijn slecht en christenen kunnen er beter maar niet gaan wonen. Uiteindelijk heeft God een tuin geschapen en geen steden! Lange tijd heeft dit ook mijn kijk op de stad bepaald. “Om een gezin te stichten kun je beter niet in de stad gaan wonen”. Dit gedachtegoed leeft nog sterk. In 1966 werd er nog geschreven dat evangelischen niet in de stad kunnen overleven!¹

Het is goed om te begrijpen dat dit gedachtegoed nog leeft onder en in ons. Opnieuw is het angst die zulke gedachte in ons doet

¹ 1966 Stephen Rose “Why evangelicals can’t survive in the city” *Comm. Renewal Society Journal*

nestelen. Het is een “veilig” denken, waarbij het ook gemakkelijk is om de gemeente los te koppelen van haar opdracht ten gunste van de stad.

God begint wel in een tuin, maar Hij eindigt met een stad! En ook de aartsvaders waren voortdurend op zoek naar “hun stad”. Abraham bleef een zwerver op zoek naar een stad die God voor hem zou bouwen: het hemelse Jeruzalem, de hemelse stad. Daarom kent de Bijbel eigenlijk slechts twee extremen: Het aardse Babylon en het hemelse Jeruzalem. Naar het eerste zijn wij geroepen om een blijde boodschap te brengen. Aan de tweede mogen wij wel onze naam en carrière verbinden en onze hoop op vestigen.

2. GOD HOUDT VAN DE STAD

God houdt van mensen. Dat is geen schokkend nieuws. Maar wanneer wij zeggen dat God van de stad houdt, kan men met enige gereserveerdheid reageren. Steden hebben slechte reputaties, ook in de Bijbel. Bij steden in de Bijbel denk je aan Sodom en Gomorra, of aan Babel en Ninevé. Maar als wij Gods heilsplan begrijpen, dan kun je concluderen dat God van steden houdt. Van de torenbouw van Babel, Sodom en Gomorra tot Jeruzalem, Antiochië, Efeze en Rotterdam!

We hebben namelijk eerder gezien dat steden een soortgelijke functie hebben als gezinnen. En God houdt van gezinnen! God houdt ook van slechte zondige gezinnen.

Zijn hart gaat er naar uit, want Hij wil zulke gezinnen redden. Evenzo houdt God ook van slechte steden, want ook deze wil Hij redden. Steden bepalen het gezicht van de wereld. Denk je aan een land als Israël dan wordt ons beeld bepaald door de problemen in Jeruzalem. Een buitenlander die het woord "Nederland" hoort, denkt aan Amsterdam, met de reputatie welke die stad, voor ons land heeft. God houdt van mensen, in gezinnen, op scholen, in dorpen, op werkplaatsen, in steden, in de wereld.

"Alzo lief heeft God de wereld - met al haar steden - gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft"

Om die wereld te bereiken, kun je niet om de steden van de wereld heen. Jezus concentreerde zich op de steden van zijn tijd: Jeruzalem, Nazareth, Kapernaüm, Jericho.

Ook Paulus concentreerde zich op steden: Antiochië, Efeze, Athene, Corinthe, Rome.

In eerste instantie denken wij niet zo over de bedieningen van Jezus en Paulus, want het is een geaccepteerde houding om de steden te ontluchten. Wij trekken ons liever terug uit veiligheid. Maar juist die houding nekt de gemeente in haar roeping een zoutend zout en een lichtend licht te zijn.

Gewoonlijk hebben veel gemeenten een buitenwijk mentaliteit. Om allerlei redenen trekt men zich terug uit de stad, in plaats erin te trekken: Economische en sociale redenen spelen een rol zoals: De stad is duur, de stad is vies, de stad is eng, de stad is onveilig. Maar ook religieuze redenen, zoals de stad representeert nu juist de zonde waar wij ons van hadden bekeerd en die zonde willen wij liever mijden. En voor wij het weten scheppen wij onszelf een buitenwijkmentaliteit. Eenmaal thuis ben je veilig en zo willen wij ook dat onze gemeente is! En Jezus? Welk voorbeeld geeft Hij?

Jezus begon in de stad

Jezus begon zijn bediening in een voor Hem vijandige stad: Nazareth. Daar stond Hij bekend als een buitenechtelijk kind, een bastaard, een grote schande met name in de religieuze wereld, iets schandelijkers bestond bijna niet. Daar was Hij opgegroeid en kende men zijn menselijke kant, zijn afkomst, zijn familie. Wel een zeer kwetsbare plek om je nek uit te steken en de bediening van Messias, Verlosser en Redder te starten. Toch deed Hij dat, en nog wel uitgerekend op de meest religieuze plaats: in de synagoge. Daar las Hij de Schrift voor en proclameerde zijn missie: *“De Geest van de Heer is op Mij, daarom, dat Hij Mij gezalfd heeft, om aan armen het evangelie te brengen; en Hij heeft Mij gezonden om aan gevangenen loslating te verkondigen en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijheid, om te verkondigen het aangename jaar van de Heer.* Daarna sloot Hij het boek, gaf het aan de dienaar terug en ging

zitten” (Luc. 4:18ev)

Jezus begint in de stad Nazareth met het citeren van deze tekst, die Gods genezende en reddende intenties laat zien. Er zijn drie bijzondere aspecten die in de context van de stad het aanhalen wel waard zijn:

1^e Als Jezus de tekst voorleest, dan leest Hij het volgende gedeelte uit Jesaja voor: *“De Geest des Heren Heren is op mij, omdat de Here mij gezalfd heeft; Hij heeft mij gezonden om een blijde boodschap te brengen aan ootmoedigen, om te verbinden gebrokenen van hart, om voor gevangenen vrijlating uit te roepen en voor gebondenen opening der gevangenis; om uit te roepen een jaar van het welbehagen des Heren en een dag der wrake van onze God”*.(Jes. 61:1en 2)

Let nu op! Hij stopt halverwege een zin! Hij weigert het tweede gedeelte uit te spreken, waarin staat dat de dag der wrake aanbreekt. Daarmee laat Jezus zien welke houding wij dienen aan te nemen in een vijandige wereld, namelijk die van genade en niet van oordeel. Steden leven nu nog onder de genade van God. Wij kunnen ons niet veroorloven met oordeel naar de stad te kijken. Geen oordeel is ook de enige houding die angst kan verjagen. In de steden heerst al zoveel angst en ook zoveel christenen hebben angst voor de stad. Ware liefde drijft de angst uit, zegt 1 Joh 4:18. Maar het omgekeerde is ook waar, namelijk angst drijft de liefde weg. Dus dienen wij te beginnen met onze oordelen over de stad opzij te gaan zetten voor de liefde van God. Hoe anders kun je iemand liefhebben, dan zonder oordeel? Hoe anders kunnen wij onze steden herbouwen? En hoe komen wij ooit los van discriminatie als er nog oordeel in mijn hart leeft? Lang leve het jaar van welbehagen!

2^e In Jesaja gaat de tekst verder met: *“om alle treurenden te troosten, om over de treurenden van Sion te beschikken, dat men hun geve hoofdsieraad in plaats van as, vreugdeolie in*

plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een kwijnende geest. En men zal hen noemen: Terebinten der gerechtigheid, een planting des Heren, tot zijn verheerlijking. Zij zullen de overoude puinhopen herbouwen, het verwoeste uit vroeger tijd doen herrijzen en de steden vernieuwen, die in puin liggen, die verwoest hebben gelegen van geslacht op geslacht". (vers 3 en 4)

De roeping is steden te vernieuwen, te herbouwen en dat is meer dan gemeentegroei, of gemeentestichting alleen. Het is gebaseerd op het geloof dat hele steden en hele landen kunnen veranderen door de kracht van het Koninkrijk.

3^e Ook wijst Jesaja op het multiculturele aspect van de gemeente: *"Vreemden zullen gereed staan om voor u de kudden te weiden, vreemdelingen zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn; maar gij zult priesters des Heren heten, dienaars van onze God genoemd worden"*(vers 5). Je kunt niet meer om de buitenlanders heen. Noch in onze samenleving, noch in onze uitreiking van het evangelie. In het streven naar eenheid tussen kerken zal dit aspect zeker een gebied, zijn waar God grote zegen zal gaan geven. Aan ons de taak die handschoen op te pakken.

Het is overigens opmerkelijk dat deze tekst nu voor de derde keer in mijn leven als basis van mijn denken functioneert. Het was de tekst die in 1980 de basis vormde voor de eerste gemeente, die gesticht werd in Hoogblokland en waar de naam Rafaël aan ontleend is. Toen ik in 1987 voor de keuze stond om me met Rafaël Nederland aan te sluiten bij de Foursquare denominatie, sprak God opnieuw door het laatste gedeelte, dat vreemdelingen uw wijngaardeniers zullen zijn en tot op de dag van vandaag ben ik blij verbonden te zijn met een internationaal lichaam. En nu in dit nieuwe millennium voel ik me door deze tekst bevestigd in de roeping om in Rotterdam werkzaam te zijn.

De stad is zendingsgebied nr. 1.

In de stad ontmoeten wij de gehele wereld. In 2001 publiceerde het Rotterdams Dagblad een rubriek over de verschillende nationaliteiten, die in onze stad werkzaam zijn. En 168 mensen kwamen aan het woord! 168 verschillende nationaliteiten zijn in Rotterdam vertegenwoordigd! In de stad ontmoet je de hele wereld. Maar als wij de wereld in onze stad al niet bereiken, wat hebben wij dan te zoeken in de rest van deze wereld? Niet dat ik daarmee al het bestaande zendingswerk aan de kant wil schuiven, want God doet machtig werk door zijn genade. Wel wil ik onze motivatie en mandaat voor zending onder dit licht stellen. Daar komt dan nog bij dat de rest van deze wereld zo snel verstedelijkt, dat binnenkort 80% van de wereldbevolking in steden leeft. Dus willen wij de wereld bereiken dan dienen wij steden als zendingsveld nummer 1 te zien.

De hele wereld komt tegenwoordig naar de stad en dat plaatst de christenen in die stad voor een uitdaging, namelijk om die stad in zijn vele geledingen te bereiken. Daartoe zullen de christenen in de stad zich dienen te verzamelen en als een eenheid op te trekken om onze steden te vernieuwen. Dat is beslist wat anders dan “gemeenten met een andere cultuur” accepteren in je stad. Het is een bewust zoeken naar de eenheid van je stad boven je eigen identiteit uit. Het is een nieuw ontdekken van gemeente-zijn boven het parochie-denken van denominaties en onafhankelijke gemeenten van de vorige eeuw.

Jezus begon in een stad en eindigt in een stad

En hoe was Zijn hart naar steden? In Mattheüs 23: 37 roept Jezus het uit: *“Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild”.*

Het hart van Jezus ging uit naar de stad. In Mattheüs 11 zie je

de bewogenheid van Jezus naar Chorazin, Betsaïda en Kaper-naüm!

Het is daarom des te opmerkelijk dat Jezus buiten de muren van de stad werd gekruisigd! Het zal wel een onafwendbaar gevolg zijn, als wij Jezus niet alleen preken, maar ook als model volgen. Het “establishment” van de stad en de religie zal je buiten haar muren plaatsen, en je graag kruisigen voor hun eigen gemoeds-rust. Steden bereiken gaat een enorme prijs kosten. En dat is een logische conclusie, want als je een stad kunt winnen voor Jezus, ligt de gehele wereld voor je open.

De grootste uitdaging voor ons als kerk is daarom opnieuw of wij werkelijk het Lichaam van Christus willen zijn en willen dienen of dat wij toch weer torens van Babel aan het bouwen zijn, met al onze gemeenteactiviteiten? Zien wij de stad en de nood van onze stad of zien wij onze eigen veilige gemeente?

Ik ben al meer dan 20 jaar actief in het gemeentewerk en ik kom uit een nest van gemeentestichters en bouwers. Toch moet ik zelf erkennen, dat ook ik de neiging heb om sneller tot het establishment te gaan behoren, dan dat ik dat zelf wil. Meestal komt dat door mijn eigen onzekerheid en angst. Het feit dat je een positie bekleedt, maakt je kwetsbaar. Want positie betekent gezag en gezag met angst of onzekerheid leidt onherroepelijk tot heerschappij voeren. Het is een vreemde vorm van eigen gemoeds-rust. Maar is dat een motivatie? Het voortdurend blijven kiezen voor leren liefhebben, je kwetsbaar opstellen en het Lichaam in zijn totaliteit zien, confronteert ons met, maar maakt ons ook vrij van angst en onzekerheid.

God plaatst ons in de stad met het doel die stad te redden.

“Want Ik weet, welke gedachten Ik over u koester, luidt het woord des Heren, gedachten van vrede en niet van onheil, om u een hoopvolle toekomst te geven”. (Jeremia 29:11) Lange tijd is deze tekst een van mijn hoofdthema's geweest om over te spreken. Het is een van die parels die Gods Vaderhart en zijn ver-

langen om ons te zegenen openbaart. Ik moet eerlijk erkennen dat de voorwaarde voor die zegen me pas duidelijk werd tijdens de beginperiode van de gemeente in Rotterdam. Die voorwaarde vinden wij in Jeremia 29:4-7: *“Zo zegt de Heer van de heerscharen, de God van Israël, tot al de ballingen die uit Jeruzalem naar Babel in ballingschap zijn weggevoerd: Bouwt huizen en woont daarin, legt tuinen aan en eet de vrucht daarvan; neemt vrouwen en verwekt zonen en dochters, neemt vrouwen voor uw zonen en geeft uw dochters aan mannen, opdat zij zonen en dochters baren; vermeerdert daar en vermindert niet. Zoekt de vrede voor de stad waarheen Ik u in ballingschap heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot de Heer, want in haar vrede zal uw vrede gelegen zijn.”*

De conclusie is eenvoudig: God wil de steden redden en plaatst delen van zijn Lichaam in de stad, opdat zijn Lichaam zich daar zal vestigen en vermeerderen en voorbede gaat doen! Psalm 107 laat zien hoe God mensen van over de gehele aarde naar de steden leidt. Jeremia roept de christenen in hun steden en dorpen op een houding aan te nemen van verantwoording. De verantwoording voor hun plaats door zich er als Daniëls en Esthers te vestigen en te vermeerderen. Betrokken zijn op maatschappelijk, sociaal en politiek niveau. En vanuit je betrokkenheid door voorbede je priesterschap op te nemen. Sinds deze ontdekking heeft The Church On The Way zich toegewijd om wekelijks een dienst apart te zetten voor voorbede voor de stad. Ik geloof dat dit een hogere prioriteit heeft dan welk gemeentegroei-programma dan ook.

3. GODS HART EN ONZE PRIMAIRE REACTIES

Als wij de nood in de stad zien is de neiging er in te springen. Echter nood is nooit de roeping. Onze roeping komt vanuit het verstaan van Gods stem. Maar dat ligt gevoelig; is subjectief en daardoor erg vaag.

Daarom zal men snel reageren met het voor de hand liggende antwoord: “iets doen!” Evangelisatie acties – programma’s – sociale acties. Het maakt niet uit wat.

Op dit moment kun je heel veilig stellen dat alle acties incidenteel blijven. Meestal zijn de acties ook alleen gericht op zielen winnen en ontbreek een holistische denken de stad in zijn totaliteit vernieuwen, met bekering als prioriteit. Op zichzelf zullen die acties goed zijn, maar je blijft een voorganger *in* de stad, een kerk *in* de stad, een gemeente *in* de stad. In plaats van de voorganger *van* de stad, en de kerk of gemeente *van* de stad.

Het snel grijpen naar acties in evangelisatie komt ook voort uit de beperkte invulling die wij geven aan het vervullen van de Grote Opdracht. Evangelisatie is essentieel, maar beslist niet het enige wat God van ons verlangt. Het Koninkrijk van God, dat aan de gemeente gegeven is, heeft alles te maken met geestelijk gezag. En dat gezag is aan de gemeente gegeven uit geoefend te worden in gebed.

Daarom zal de focus moeten liggen op gebed en eenheid voor een groter doel dan alleen maar gemeentegroei! Voor iedere opwekking was er altijd een opwekking van gebed en eenheid. Kijk maar naar de Reformatie, de Opwekking van Wesley, het Leger des Heils en huidige “Transformations”.

Als God met Abraham zijn programma van herstel begint, dan zien wij dat Abraham geconfronteerd wordt met de stad. Abraham is de “vader van het geloof” en daarom een heel goed voorbeeld om te beginnen met ons zoeken naar wegen om de stad te kunnen bereiken in de naam van Jezus. Hij was de eerste in de Bijbel die opkwam voor het welzijn van twee steden en hij bad. Als alle kerken en gemeenten in een stad slechts dit ene zouden gaan doen: maak van je kerk een gebedshuis en bidt voor de stad waar God je gebracht heeft. Zou God dan niet zeker antwoorden?

Steden bereiken begint met voorbede.

Voorbede is Commando werk – de genie in actie!

Voorbede lijkt veel op wat de commando's of de genie doen in een oorlog. De genietroepen slaan bruggen. Bruggen slaan; het is een militaire term, maar betekent evengoed een doorbraak forceren in de geestelijke wereld door voorbede. Als zonde zijn macht heeft over een stad, zal deze macht gebroken dienen te worden. Doorbraak forceren in de geestelijke wereld met voorbede. Jesaja spreekt hierover in 59:14-16: *“Het recht wordt teruggedrongen en de gerechtigheid blijft verre staan, want de waarheid struikelt op het plein en oprechtheid vindt geen ingang. Zo ontbreekt de waarheid en wie wijkt van het kwade, wordt het slachtoffer van uitbuiting. Maar de Here zag het en het was kwaad in zijn ogen, dat er geen recht was. Hij zag, dat er niemand was, en Hij ontzette Zich, omdat niemand tussenbeide trad.”*

De Statenvertaling zegt het laatste vers zo: *“Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was”.*

Het ontbreken van voorbidders is hetzelfde als een leger zonder commandotroepen. Je wint geen enkele oorlog zonder de commando's. En bij de commando's is het de genie die bruggen

slaan over bressen! Dat is wat voorbede doet! Dus onze eerste roeping is bruggen slaan!

Toen ik na mijn HTS opleiding Weg & Waterbouw gekeurd werd voor militaire dienst, stond het bij voorbaat al vast dat je bij de genie werd ingedeeld. Als nieuwsgierige lees je daar dan over en ontdek je dat het een van de meest kwetsbare onderdelen van het leger is. En daarin zijn bepaalde begrippen heilig, zoals kameraadschap, eenheid, elkaar bewust in holst van de nacht blindelings vertrouwen. Wat gaat God doen in onze steden, wanneer voorgangers van verschillende signatuur en kerken blindelings op elkaar gaan durven vertrouwen? Wanneer wij stoppen om met afgunst en wantrouwen naar andere bedieningen en kerken kijken? Hoeveel voordeel vindt satan nog in onze angsten voor elkaar?

Betrokkenheid is stap twee: Bruggen bouwen

Eenmaal een brug geslagen, komen de tanks naar binnen en de bevoorrading.

Overall waar een brug geslagen is, is het onze verantwoording te volgen en onze voorraad van genade naar binnen te brengen. Maar kunnen wij dat? Of houden wij vast aan ons eigendomsgevoel: "ik sla mijn bruggen en daar mag dan ook niemand anders over lopen!"

Durven wij als kerken en denominaties andere bedieningen te erkennen of bedieningen die buiten onze eigen grenzen strekken, vrij te zetten en los te laten? Of moet alles door onszelf plaatsvinden? Het is de oorlog waar wij als kerk in Nederland nu voorstaan. Aan de ene kant mogen wij bouwen aan sterke lokale gemeenten en nationale organisaties en aan de andere kant strekken wij ons uit in het samenwerken en anderen erkennen of bedieningen loslaten voor een groter doel dan dat van onszelf. Geen enkele kerk of denominatie kan op zichzelf de stad winnen. Daar is meer voor nodig, zoals:

1. Eenheid

De problemen in de stad zijn zo complex dat je er van weg wil lopen. De gejaagdheid, de drukte, het tempo. De kans dat je je identiteit verliest, achtervolgt je op het moment dat je in de massa stapt. Maar Alexandrië, Antiochië en Rome waren niet veel anders dan onze steden. En Paulus schuwde die steden niet. Om die problemen te kunnen aanpakken, dienen wij de eenheid van het Lichaam te zoeken en samen te werken. Heeft de ene kerk een brug geslagen naar de drugsverslaafden, de outcasts van onze maatschappij? Dan gaan wij er achter staan, door die brug te versterken en mee te bouwen. Heeft een ander een brug geslagen naar een van de tientallen bevolkingsgroepen in de stad? Dan dienen wij hen te steunen. Wil iemand een nieuwe gemeente stichten in de stad en kan hij met zijn andere manier van aanpak nieuwe mensen trekken, durven wij dan gemeentelieden aan te bevelen? Onze visie voor eenheid zal een apostolische kleur en passie moeten krijgen. Eenheid op zich doet nog niet zo veel. Apostolische passie is een liefde die koste wat het kost de groei van het Koninkrijk voor ogen houdt en dit zelfs ten koste van jezelf of eigen organisatie durft te laten gebeuren.

2. Moed

We dienen onze angsten in te lossen voor de liefde van God, willen wij kunnen uitreiken in een gevende liefde naar de stad. *Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees houdt verband met straf en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde.* (1 Joh 4:18) De stad innemen is oorlog. Maar vijandelijk gebied binnentreden zonder je angst onder ogen te zien is stupiditeit. Ja, de stad heeft zeer vijandige eigenschappen. Ja, het kan wel eens gevaarlijk worden om uit te reiken in de stad.

Er liggen veel gevaren op de weg: sociaal, maatschappelijk, politiek, geestelijk. Maar de liefde van God is groter dan welke vijand dan ook. Met ons hoofd weten wij dat wel, maar in onze beleving

ligt dat vaak anders. Wij hebben immers met overheden en machten te maken. Er zijn geesten boven de stad. In een stad als Rotterdam worden wij geconfronteerd met meer dan 50 moorden in een jaar. Wij proberen daar tegen te strijden, door op de plaats van de moord voorbede te doen en noemen dat onze missie. Het aantal moorden ligt nu zo hoog dat Rotterdam de titel “moordstad” kreeg en wij als gemeente wekelijks op missie gaan. Geesten boven de stad? Nou en of. En die geesten mogen wij aanpakken in de naam van Jezus. Ook daar is moed voor nodig. Maar nog veel meer de juiste visie. In een gebedsdienst voor een bepaalde stad zei een profeet: “Ik weet welke geest boven jullie stad heerst!” Iedereen wachtte gespannen af. “De Geest van God!”, zei de man. En dat is de enige juiste visie waar wij moed uit putten. Wij doen mee in een oorlog die al gewonnen is. En wij vechten aan de kant van de winnende partij. En toch is ook daar een bepaalde moed voor nodig: ootmoed. Moedig zijn en nederig tegelijk.

3. Nederigheid

Als het grootste probleem van de stad de eigen trots is, zullen wij in nederigheid moeten uitstappen. Het is de tegenovergestelde geest van de stad. Dit betekent:

- a. erkennen dat onze kerk of denominatie het niet alleen kan. Positioneel denken, denominationalisme en onafhankelijkheid moeten plaatsmaken voor de oudsten in de poorten van de stad. Onze gemeenten dienen de poorten *van* de stad te worden, in plaats van parochies van eigen signatuur *in* de stad.
- b. acties zullen nooit voldoende zijn; wij zullen onze knieën moeten buigen voor de Allerhoogste in nederige voorbede. En van Hem zullen de oudsten van de stad moeten horen. Het spreken van God tot het leiderschap is een fundamentele Bijbelse waarheid. Zonder zo’n fundament vervallen wij in de tijd van Richteren, waar men van de ene leider in de andere verviel, het Woord schaars was en profetieën weinig.

c. wij zullen multicultureel moeten gaan denken. En in nederigheid uitreiken naar andere culturen die hier door God naar ons gestuurd zijn (Ps. 107). De Southern Baptist Home Mission in Los Angeles heeft al haar programma's vertaald in 26 talen. Zij hebben begrepen dat ze de eerste stap moeten zetten naar andere culturen toe. Niet langer een trotse houding van "integratiebeleid", dat eist dat de ander zich maar aanpast aan onze bestaande cultuur. Want het gebeurt niet, niet op maatschappelijk vlak, niet op sociaal vlak en ook niet op kerkelijk vlak. De stad bestaat uit vele natiën en zending kun je in je eigen stad beoefenen. Wij dienen ook dit nieuwe zendingsgebied in te gaan.

Deed Jezus niet hetzelfde voor ons?

Jezus is een prachtig voorbeeld van zending bedrijven. Hij liet alles wat Hem dierbaar was achter zich. Meer dan wat wij daarbij kunnen voorstellen. Filippenzen 2:7 zegt dat Hij 'het God gelijk zijn' heeft afgelegd en de houding van een dienstknecht heeft aangenomen. In principe betekent dit dat Hij afstand nam van al zijn Goddelijke rechten en gewoon een mens zoals jij en ik werd. Over identificatie gesproken of betrokkenheid!

Hij overbrugde de kloof tussen hemel en aarde, maar hield de eenheid met de Vader vast. Hij had de moed om in een vijandige omgeving binnen te stappen om jou en mij te vertellen dat er een ander leven is, namelijk het leven van het Koninkrijk van God.

En zijn motivatie? Liefde, alleen maar liefde.

Geen kerkbeweging, geen bediening, geen organisatie. Nee, geïncarneerde liefde om mensen te redden. En God wil dat wij leren zijn voorbeeld te volgen.

4. INCARNATIE, GEEN INFORMATIE

Alles is anders, maar niets is veranderd.

Alles is veranderd, maar niets is anders.

Willen wij Jezus volgen in de stad en diezelfde moed en nederigheid opbrengen dan dienen wij een aantal zaken onder ogen te zien en te overdenken. Wij leven in een wereld van verandering; en wij leven in een wereld die steeds sneller verandert. Het valt zelfs niet mee om alle veranderingen bij te houden. Op allerlei gebied verandert de maatschappij dusdanig, dat vaste grenzen vervagen en beschermende muren wegvallen. Zaken waar wij wel degelijk naar moeten kijken, maar ook zaken waar wij als christenen nooit bang van hoeven te zijn. Integendeel: daar ligt onze uitdaging, want de wereld is onze akker.

In feite is het eigenlijk heel simpel. Zeker wanneer je kunt kijken vanuit de ogen van een gemeente, die haar plaats in de stad wilt innemen. Dan zie je dat alles vandaag de dag wel anders is, maar dat er in wezen niets is veranderd. Alles is wel veranderd, maar in essentie is er niets anders.

De mens probeert trots op de troon van God te zitten, en stort zich met een razend tempo in de afgrond van zelfrechtvaardiging en zelfverheerlijking.

En de gemeente? Het Lichaam van Christus? Wij kunnen kiezen uit een aantal mogelijkheden, namelijk:

1^e Aan de zijkant gaan staan en ons apathisch op te stellen. “Boeit me niet”, “ver van mijn bed”. Het beeld van de kerk of gemeente die haar relevantie in de wereld totaal verliest en vanzelf uitsterft, totdat er een nieuwe opwekking naast de deur ontstaat.

2^e Wij kunnen ook aan de zijkant gaan staan en het waarschuwend vingerpunt naar de slechte maatschappij opheffen. Dit is het beeld, dat de wereld heeft van de “kerk” en ook van de “gemeente”. Wij maken nog wel ons onderscheid tussen kerk en gemeente, maar de wereld niet. En die wereld is de kerk met een opgeheven vingerpunt meer dan beu. Die heeft ze de rug toegekeerd. Onterecht? Dat zal wel, of misschien ook niet. “Eigen schuld, dikke bult” is in ieder geval niet de houding van onze Vader, die zijn Zoon naar diezelfde wereld stuurde.

Er is nog een keuze, die de ware aard van de gemeente laat zien:

3^e Betrokken zijn in de maatschappij. Ermiddenin gaan staan. En dan vanuit de opdracht zoals de Koning van het Koninkrijk, Jezus Christus, deze aan zijn Lichaam gegeven heeft: “Al gaande in de wereld... maak discipelen...”

Betrokkenheid en medeleven zijn christelijke woorden, die een uitdaging nodig hebben om praktisch manifest te kunnen worden. Decennia hebben wij gedacht dat wij de wereld konden bereiken met informatie. Heel goede informatie over apologetiek, hoe de Bijbel in elkaar zit, getuigenissen, leerstellige zaken, waarschuwingen tegen het verkeerde, noem het maar op. Er is geen tijd geweest waarin zoveel christelijke boeken te verkrijgen zijn, als nu. Maar wij bereiken de wereld niet met informatie. De postmoderne mens is informatie beu. Ze worden overvoerd op TV met informatie waar ze ook al geen kant mee op kunnen. De wereld om ons heen wacht niet op informatie maar op incarnatie. “Op het openbaar worden van de zonen van God”, schrijft Paulus aan de christenen in Rome (Rom. 8:19). Dat betekent de moed nemen om “Lichaam van Jezus” te willen zijn voor je

buren, collega's vrienden en kennissen. In feite Jezus voor hen willen zijn, want dat betekent de definitie van het Lichaam van Christus toch? Maar zo'n moedige stap kost veel, heel veel. Net als bij Jezus kost het ons onszelf.

Daarom leeft ieder christen en iedere gemeente dagelijks in de spanning van deze keuze. Of ik kies ervoor betrokken te zijn, of ik zal er toe neigen apathisch of veroordelend te worden. En heel vaak zie ik zelfs die keuze niet duidelijk genoeg, en doe ik nog steeds het verkeerde: ik trek me terug of ik veroordeel. Er voor kiezen om een instrument van de Heilige Geest te zijn en te blijven, gaat niet vanzelf. Nee, het is onze dagelijkse strijd.

Hetzelfde geldt voor de gehele gemeente. In een veranderende stad, verandert ook de gemeente. Verandert deze niet dan dreigt de gemeente, die een zoutend zout behoort te zijn, aan smakeloosheid ten onder te gaan. De gemeente heeft nooit de roeping gehad een eenmalig patroon of instituut te worden, welke door een statische houding haar relevantie verliest. Het laat geen andere keuze meer over dan apathisch worden of te veroordelen.

Maar ook voor de gemeente geldt, maar dan zeer positief, dat alles wel anders is geworden, maar dat er in wezen niets is veranderd. Er is niets veranderd aan de roeping van de gemeente. Alles is wel veranderd, maar in wezen is niets anders, als wij de opdracht van ware christelijke liefde erkennen. De wereld ziet er wel anders uit, maar er is niets veranderd!

Er wonen nog steeds gewoon mensen op deze planeet en God verlangt ernaar dat geen van hen verloren gaat. Alle waarden kunnen wel veranderd zijn, de problemen blijven dezelfde:

De mens vecht met zijn zonde en heeft een verlosser nodig!

Daarom is de uitdaging aan de gemeente van 21^e eeuw om een zoutend zout te blijven in de 21^e eeuw. De uitdaging is nooit geweest een zoutend zout te blijven voor 1958, het jaar van grote doorbraak van de evangelische beweging.

Hoe komt het dat wij zo snel vervallen? In het algemeen is de gemeente iets leuks, tenminste zeker voor degene die de gemeente start of voor diegenen die in de gemeente tot bekering komen. En dat “leuke” willen wij graag behouden, zonder dat wij dit “leuke” goed definiëren. Dat vasthouden schept onmiddellijk een probleem, want in de gemeente van Jezus Christus, dienen wij te ontwikkelen naar het beeld van God, waardoor wij inderdaad steeds verder afstand nemen van de veranderende geesten in onze wereld. Heiliging en niet wereldgelijkvormig zijn, is Bijbels. Inderdaad zijn wij niet *van* deze wereld. Maar indien wij onze plaats niet innemen *in* deze wereld, resteert ons niets anders dan ons terug te trekken in onze geestelijke bolwerken en vergeten wij een zoutend zout te zijn. Hierdoor ontstaat het gevaar van subcultuur en niet meer relevant zijn in deze huidige duisternis!

De Heer van de Kerk was niet gelijkvormig aan de wereld en heiliger dan welk mens dan ook. En toch was Hij een vriend van hoeren en tollenaars. Hoe komt iemand aan zo’n titel? Wat moet je doen om een vriend van hoeren en tollenaars genoemd te worden? Het antwoord laat zich raden. Jezus stond midden in de wereld, zonder in de zonde van de wereld te vallen.

Als er dan niets veranderd is, dan is dit probleem ook te herkennen in de geschiedenis van de eerste gemeente.

De gemeente in de stad Jeruzalem kende ook de worsteling om haar verantwoording ten opzichte van de Grote Opdracht in te nemen. Ook zij neigde ernaar om een veilige thuishaven te zijn voor de bekeerlingen. Jeruzalem was een religieus centrum. Men was er aan gewend, dat iedereen naar Jeruzalem kwam om daar de spiritualiteit te ervaren. Een paradigma wat door de Heilige Geest snel wordt aangepakt:

De gemeente in de stad Jeruzalem kende een gigantische opwekking: 3000 en 5000 mensen voegen zich toe. Daardoor ontstaan er allerlei organisatorische problemen binnen de ge-

meentestructuur. De Heilige Geest gebruikt deze problematiek om de zorg en de positie rondom van de vrouw binnen het lichaam te herstellen. Diakenen, mannen, worden aangesteld om de weduwen te dienen. Dat was revolutionair! Tegelijkertijd kan ik me heel goed indenken, dat de leiders van die gemeente hun handen vol hadden de groei bij te houden. Hoe goed te begrijpen het ook is, het gevaar loert om naar binnen te gaan kijken en van de kerk een akker te maken, terwijl de wereld onze akker is. Maar Gods Geest leidt verder: Hij wil de wereld bereiken en zendt enkelingen erop uit om Judea en Samaria te bereiken. En wat doen de leiders van Jeruzalem? Het verontrust hen en ze sturen Petrus en Johannes om te kijken of het wel goed is. Waarom waren ze verontrust, vraag je je af? Samaria? Samaria is goed te vergelijken met de allochtonen en hun tweede en derde generatie van vandaag. De leiders hadden een paradigmawisseling nodig om in te zien dat het evangelie niet alleen voor Jeruzalem was.

De leiders zien het, maar trekken zich toch terug in hun eigen kerk. Een ander mag het doen, maar zelf betrokken raken, dat is te veel gevraagd. Daarvoor heeft de leider van de kerk in Jeruzalem een persoonlijke confrontatie nodig, die zijn paradigma aan diggelen schiet op een dakterrasje in Joppe. Toch blijft die neiging in de ontwikkeling terugkomen, totdat ene Paulus van Tarsus in een andere stadsgemeente komt: de kerk van Antiochië. Een stad op een handelsroute. Geen heilig centrum, die als een magneet werkt, maar stad waar voortdurend uitwisseling van mensen en handel is, waar culturen elkaar ontmoeten. In die stad ontstaat een kerk door de verdrukking en midden in wereld. Niet geboren uit een opwekking of massale uitstorting van Gods Geest, zoals in Jeruzalem of Nederland in 1958, maar geboren uit gehoorzame christenen die getuigen van Gods liefde.

Deze gemeente is anders, maar toch is niets veranderd. Ze hebben dezelfde liefde als in Handelingen 2, maar toch ze zijn

anders. Zij zijn multiraciaal, niet alleen joods of single-etnisch; ze zijn meertalig en naar buiten kijkend. In deze kerk zijn minstens twee van de leiders van Afrikaanse afkomst en een ander komt van Cyprus. Het is uit deze gemeente dat gemeentestichters voor het eerst er op worden uitgestuurd om niet alleen het evangelie te verkondigen, maar gemeenten te planten, op te bouwen, oudsten aan te stellen en vandaar uit weer verder te gaan. Niet met het doel een nieuwe denominatie of organisatie te starten, naar met één visie: een zoutend zout in de wereld te zijn - de wereld redden. Het is aan deze gemeente te danken dat wij in Europa een christelijke geschiedenis hebben.

De uitdaging voor de komende jaren, voor ons, de evangelische beweging, is te veranderen. Te veranderen zonder anders te worden; anders te worden zonder te veranderen.

Het aanpassen van programma's of structuren is volgens mij alleen maar tijdelijk of zelfs zinloos. De verandering is in wezen steeds weer terug te keren naar de ware identiteit van de gemeente, haar ware roeping en onze eerste liefde. Het enige ware geheim van de christen en het Koninkrijk is de ontdekking van ware liefde. Die liefde was Gods motivatie: *“Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe”* (Joh. 3:16). Die liefde bepaalt de ware identiteit van de gemeente

De ware identiteit van de gemeente

Het is mogelijk om:

Scholen te bouwen en de studenten te vergeten.

Legers te bouwen en de soldaten te vergeten.

Ziekenhuizen te bouwen en de patiënten te vergeten.

Gemeenten te bouwen en de mensen of de wereld te vergeten.

En dat alles heeft te maken met weten wat je identiteit is. De gemeente van vandaag dient meer dan ooit aandacht te geven

aan wat het betekent “een christen” te zijn. De mensen van de weg werden voor het eerst “christenen” genoemd in Antiochië. Het was een scheldwoord: ze leken zoveel op die Christus! Training over “Onze identiteit in Christus” en “De identiteit van de Gemeente” is bitter nodig. Veel meer dan training in onze gemeentestructuur, theologie, zangdiensten, of modellen van gemeente-zijn. Alleen vanuit de ware eigen identiteit kunnen wij onze plaats in de maatschappij rechtmatig innemen. Daarbuiten hebben wij geen rechten. Het is onze identiteit die ons rechten verschaft. Het zijn de rechten van het Koninkrijk van God, en wanneer deze worden uitgeoefend hebben ze effect in onze maatschappij.

De ware roeping van de gemeente.

In een veranderende maatschappij staat onze roeping onder druk. Het gevaar is dat wij onze roeping gaan aanpassen in plaats van onze methoden. Wat is dan de ware roeping van de gemeente? Mensen tot bekering te brengen? Dat lijkt even juist, maar is het niet.

Naar mijn mening is dat de roeping van de Heilige Geest en mogen wij medewerken in die roeping. De ware roeping van de gemeente is tweeledig en kun je niet loskoppelen van het Koninkrijk van God.

1^e De gemeente is het Lichaam van Christus.

De Heer Jezus is het hoofd en Hij zit aan de rechterhand van God. Als dit waar is, dan heeft God zich gelimiteerd tot jou en mij om Jezus aan deze wereld te openbaren. Wij mogen Zijn Lichaam zijn, en wij zijn het ook! Soms doen wij dat goed, soms doen wij dat slecht. Maar als wij weten wie wij zijn in Hem en ieder lid neemt zijn plaats in in de maatschappij, dan kan het niet anders of de gemeente functioneert.

De gemeente is dus niet een bepaalde plek of samenkomst. De gemeente zijn levende mensen die midden in de maatschappij,

op plaatsen waar God hun “al gaande...” heeft gebracht, de wereld willen dienen in de nood van die wereld.

Waarom komen wij dan nog samen? Voor het tweede aspect van onze roeping:

2^e De roeping van de gemeente autoriteit uit te oefenen.

De gemeente is er ook om aan alle overheden en machten de veelkleurige wijsheid van God te openbaren (Efe. 3:10). Dat houdt in: aanbidding, gebed en geestelijke strijd, en onderwijs. Wij mogen onze onderlinge samenkomsten niet verzuimen, omdat wij de gezamenlijke taak hebben om de autoriteit van Gods Koninkrijk te beoefenen door onze eenheid en eenparig gebed. Daarom bidt de gemeente voor haar stad en voor haar land. En daarom dient iedere gemeente trans-denominationaal in haar denken te zijn. Geen gemeente staat op een eiland.

Onze eerste liefde

Onze eerste liefde gaat uit naar een persoon: Jezus Christus, en de enorme genade die Hij aan ons betoond heeft. Tot in alle eeuwigheden zal deze naam bezongen worden.

In een veranderende maatschappij zijn vele verleidingen om onze liefde voor Jezus weg te roven. De negatieve geestelijke wereld zal alles in het werk stellen deze liefde van ons te roven door alternatieven, egoïsme, eigen koninkrijkes en relatiestoringen, die de eenheid vernietigen. Er is geen betere plek dan de gemeenschappelijke samenkomst om samen te komen onder het Kruis met brood en wijn, waardoor wij die liefde kunnen behouden. Wat wij ook aan actie ondernemen, of aan bedieningen opzetten, of uitreiken op maatschappelijk vlak, steeds weer zullen wij onze basis in deze liefde moeten vinden en terugkeren naar de geestelijke aspecten ervan bij het Kruis, brood en wijn.

Voor ons als leiders in de evangelische bewegingen en voor ons als gemeenten zie ik drie uitdagingen :

1^e De uitdaging te veranderen in onze mentaliteit

Als leiders preken wij veel over bekering, maar vergeten wij heel snel dat wij zelf ons ook dagelijks moeten bekeren. Wij worden zo gemakkelijk in onze veiligheid gekrenkt, zo snel bedreigd, omdat wij onze gemeenten ons zo gemakkelijk toeëigenen. Wij sturen onze Petrussen en Johannessen er op uit en als het goed is gaan wij gewoon weer verder als gisteren, zonder ons te laten bekeren en te veranderen. Jezus was is staat al zijn veiligheid op te geven, zijn goddelijkheid op te geven om naar deze kapotte planeet te komen, niet om een eigen clubje lieve mensen bij elkaar te verzamelen, maar om die kapotte wereld te redden. Het is de uitdaging van dienend leiderschap en een dienende gemeente in een kapotte wereld

2^e De uitdaging te veranderen in onze methodes

“Methods are many, principles are few;
methods always change, principles never do”

De methode van de eerste gemeente te Jeruzalem werkte niet in Turkije. De methode van Turkije werkte niet in Athene! Wij moeten nieuwe methoden een eerlijke kans geven. Er is teveel nood in Nederland om ons de luxe te kunnen permitteren aan de kant te zitten en pioniers te bekritisieren! “Doe geen nieuwe wijn in oude zakken”, maar laten wij zoeken naar nieuwe methoden! Uiteindelijk lijkt alles zo anders, maar in wezen verandert er niets! Uiteindelijk verandert alles wel, maar is er in wezen niets anders.

Het probleem van nieuwe methoden is de wanorde die ze scheppen. Ze gooien onze orde in de war. Maar wat is in wezen onze orde? Wij dienen ons te realiseren dat de “zuilencultuur” allang verleden tijd is in de maatschappij. Alleen op het geestelijke erf kennen wij nog veel zuilen, zelfs binnen de evangelische beweging. Dus de wanorde zal vooral daar ontstaan, waar wij krampachtig onze “zuilen” proberen overeind te houden.

Iedere nieuwe methode is gerechtvaardigd in haar poging op zich. Heel vaak wellicht niet wijs, maar over de wijsheid kun je pas praten als je zelf ook durft uit te stappen. Durven wij nieuwe methoden aan principes te toetsen en ze een kans te geven?

Iedere nieuwe methode draagt in zich de genen om een apart zuiltje te worden. Bekritisieren en isoleren stimuleert dat. Wij sluiten vreemde bedieningen uit en verwonderen ons vervolgens een paar jaar later waarom wij geen contact hen hebben.

Omarmen en relatie bouwen geeft dat eigen koninkrijk denken geen kans. Integendeel je gaat samen op weg en dat roept om wederzijdse verantwoording en onderwerping. Een uitdaging voor de gevestigde orde en de pionier.

3^e Uitdaging te veranderen in onze motivatie

Hier komen wij op de grootste uitdaging voor de komende tijd. Durven wij als leiders en als christenen onszelf eerlijk de vraag te stellen, waarom wij de dingen doen die wij doen? Ons eerlijk de vraag te stellen hoe wij naar mensen, schepselen van God, kijken? Eerlijk open te staan voor het potentieel dat God in hen heeft gelegd? Of menen wij mensen te kunnen en mogen categoriseren, te beoordelen? Soms om onze eigen positie te behouden of moeilijkheden te ontlopen?

Let op wat de Meester tot een ieder van ons zegt in Johannes 15:16: *“Niet jij hebt Mij uitgekozen, maar Ik jou, opdat je op de weg zult gaan en er vrucht uit je leven zal komen!”* Volgens mij gaat Hij er van uit dat iedereen vrucht zal gaan dragen. Die vrucht is het logische gevolg van “uitgekozen” weten te zijn. Als wij dat in onze trainingen overbrengen, dan gaan christenen hun plek in de maatschappij innemen en zal er ook vrucht komen. De uitdaging voor ons als leiders is hen toe te rusten in die “uitverkiezing”.

Paulus, een aardig radicaal mannetje, schrijft over zijn motivatie aan de gemeente in Rome. Let op: hij is daar nog nooit geweest. Hij kent hen slechts van berichtgeving. Paulus heeft verlangen

hen toe te rusten en zegt dan in Romeinen 15: 14 e.v.: “Ik heb zelf al de overtuiging, dat *jullie vol van goedheid* zijn, vervuld van *alle kennis*, zelfs *in staat* elkaar te kunnen onderwijzen!” Paulus zag al leiders in mensen die hij nooit ontmoet heeft! “Oh, ja”, zegt hij dan, “ik dacht dat het leuk was om mijn hart voor jullie uit te storten, opdat de offergave van de *heidenen* Gode welgevallig zou wezen!”

Wat zag Paulus? Potentieel! Waarom? Om de heerlijkheid van God onder de heidenen te zien komen! De wereld te veranderen! Dus toen Paulus dit schreef, zag hij kundige christenen in staat heel Rome op z'n kop te zetten!

Jezus gaat nog verder! Jezus zag al een wereldveranderaar in jou en mij toen wij nog stonken naar zonde! Jezus zag het al in ons, toen wij nog niet eens geboren waren!

Ik ben er van overtuigd dat er in ons huidige wederomgeboren christenvolk, de gemeente van Jezus Christus, een overvloed van potentie is. Niet om de christenen te overvoeren met bedieningen en activiteiten, maar genoeg om ons land dat reddeloos op de afgrond af koerst volledig op z'n kop te zetten. En om niet te vervallen in weer nieuwe acties, weer nieuwe bedieningen en weer nieuwe sociale plannen, dienen wij bij de bron te komen. Want in wezen zijn de leden van het Lichaam onwaardige dienstknechten die het echt niet kunnen. Maar komen zij bij de bron, Jezus en dan worden ze gevuld met diezelfde liefde die Hem tot ons deed komen. Volgen zij in die liefde de geestelijke principes die de Bijbel aangeeft dan kan het niet anders of daaruit zullen veranderingen gaan plaatsvinden op alle gebied, ook maatschappelijk, ook sociaal.

5: BETHLEHEM:
DE GROOTSTE BRUG OOIT GESLAGEN;
DE GROOTSTE BRUG OOIT GEBOUWD.

Waar ligt de grootste brug die ooit geslagen of gebouwd werd? Denken wij dan aan de Tweede Wereld Oorlog, aan D-day en de invasie op Normandië, toen er een definitieve brug werd geslagen door de geallieerden naar het vaste land van Europa? Of denken wij aan de Erasmusbrug, de trots van Rotterdam. Een brug die het centrum nu heeft doen uitbreiden naar de Kop van Zuid?

Het zijn beiden voorbeelden van fantastisch mensenwerk, maar er is één brug, die ooit geslagen én gebouwd werd, die alle mensenwerk tot nietigheid degenereert. Die brug ligt in een klein stadje: Bethlehem.

Bethlehem is nu niet bepaald de plek die mensen zouden hebben uitgekozen voor het grootste werk aller tijden. Bethlehem had zelf ook weinig potentie en pretenties. De profeet Micha voorzag echter dat deze kleine stad was uitverkoren voor iets heel groots: *“En gij, Bethlehem Efrata, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israël en wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid”*. (Micha 5:2) Dat kleine stadje Bethlehem is de uitverkoren plaats geweest, waar God zijn invasie begon. En vanwege die invasie is Bethlehem wellicht de meest memorabele plaats op aarde geworden. Hier kwam God op aarde!

Ook God doet aan commandowerk

In Bethlehem vindt een verrassingsaanval plaats: God gaat zich persoonlijk met deze planeet bemoeien. Jarenlang heeft Hij ko-

ningen, priesters, profeten, richters en een heel volk geprobeerd te gebruiken om de vijand op deze planeet te verslaan. Maar tot op die dag is dat niet gelukt en nu komt Hijzelf!

Door zelf te komen slaat Hij een brug vanuit de hemel naar de aarde; Gods Koninkrijk slaat een bres in de verdediging van satans rijk!

Wat een geheime opdracht!

God die naar aarde komt. Satan wist wel dat er iets zou gebeuren, maar niet wat! Waar zat de vijand op te wachten? Hij had wellicht vermoedens. Hij wist van een zoon van David. Maar er was al lang geen koning meer, en zeker geen koningen, die in integriteit met God wandelden. Herodes was een handlanger van Rome! Nee, satan had alle reden zich daar niet ongerust over te maken.

Hij wist dat er een Messias zou komen: een Redder, een Vrededorst, een Wonderbare Raadsman. Dat kon hij weten, als hij de Schriften las, maar verwachtte hij een baby? En waar dan wel?

Jeruzalem was logischerwijs de eerste keus, als het religieuze centrum van Gods uitverkoren volk! Maar een aanval op Bethlehem? En dan nog wel voorbereid in Nazareth?

Nee, dit is een Meesterplan. Zoiets kan alleen God doen.

De brug werd in het geheim geslagen.

Van God zou je in eerste instantie wat anders verwachten. De Almachtige kan immers alles. Wat voor baat had Hij erbij om niet met grote overmacht te komen? Ik zou gekozen hebben voor Groots! Overdonderen! Gewoon CNN live! Here is the action

Nee, geheime agenten, boodschappers maakten afspraken met Maria en Jozef. Daarna gebruikte God de trots van de keizer van Rome, die een volkstelling liet plaatsvinden. Daarmee kreeg God zijn mensen op de juiste plaats en werd zijn actie een historisch te bepalen feit.

Heel “stiekem” daalde een legermacht van engelen neer in een dal dat Efrata heet! Ze deden iets geestelijks: ze zongen en aanbaden. Maar niet voor een groot publiek. Slechts een handjevol lokale herders zagen het en verblijdde zich in de komende bevrijding.

Ik denk dat God nog steeds diezelfde tactiek gebruikt en net als Jozef en Maria zijn vele christenen zich nauwelijks bewust van het feit, dat alles wat er gebeurt in hun leven door God ten goede gebruikt kan worden.

De brug die geslagen werd, veranderde de kosmos

Deze actie van God veranderde voorgoed de stad Bethlehem, dat nu wereldwijd bekend is door die actie. Maar als je denkt dat deze grootste actie alleen maar een verschil hier op aarde maakte, heb je het mis. Nee, op het moment van actie, was het direct aan het hele heelal duidelijk dat er een bres was geslagen! Het hele Universum sloeg het gade: er verscheen een ster aan het firmament!

De hemel had zich letterlijk laten zien!

Wijze mannen zagen het en pakten hun boeltje in voor een verre reis. Zij wilden die Overwinnaar ontmoeten. Herders getuigden van het vuurwerk in het dal en verlieten hun broodwinning om de Verlosser te begroeten. En vandaag? Ook vandaag zullen wijzen en herders hetzelfde reageren.

In de aanval sneuvelden levens.

De aanval op Normandië kostte duizenden soldaten hun leven. Dat is de consequentie van oorlog. Ook geestelijke oorlog kost offers. Denk maar eens aan de geestelijke impact die de komst van Jezus bewerkstelligde: heel Jeruzalem was in rep en roer (Mat. 2:3). Wat moet je je daar bij voorstellen? De Koning voelde zijn troon wankelen door de komst van een baby! Met als afschuwelijk gevolg de alarmfase die uitbrak, toen de brug geslagen was. Satan wist dat Hij gekomen was als een baby en een

heel dorp en omgeving kostte het haar kinderen!

Ook als het Lichaam van Christus nu op aarde bruggen slaat naar de steden waarin zij is geplaatst, zal dat offers gaan kosten. De vijand zal tegenstand uitoefenen; zich proberen te wreken; zich verzetten en verdeeldheid proberen te zaaien. Maar God heeft de overwinning al behaald en belooft ons geen rustige vaart, maar wel een behouden aankomst. De overwinning staat al vast, het aantal krijgsgevangenen nog niet.

De omvang van de aanval.

In de regel zijn onze Kerstvieringen lief en vredig. Wij vieren terecht feest, zij het dat wij de ware intentie wel eens dreigen te vergeten. Persoonlijk vind ik Kerst een prachtfeest. Ik houd van Kerstfeest om verschillende redenen. Ten eerste om te herinneren dat God *gaf*. Daarom geef ik met Kerst altijd cadeautjes. Dan is er nog iets dat Kerst voor mij uniek maakt: het is de enige tijd in het jaar dat de gehele wereld aanbiddingsliederen publiekelijk speelt. Midden in de Bijenkorf hoor je “Komt, laten wij aanbidden”. Ik doe dan mee, niet zo opzichtig, maar ik geniet ervan. Commercie? Natuurlijk een hoop commercie. Sentiment? Zal best, ik ben nog al emotioneel. Toch denk ik dat die klap die toen uitgedeeld is, zo hard was dat je de nagalm nu nog in december bij de Bijenkorf kan horen!

De komst van Jezus was namelijk geen lieve gebeurtenis. Het was het begin van het einde, in zo’n enorme omvang dat D-day, de Golfoorlog en de inval in Afghanistan er klein kinderspel bij zijn. De omvang was zo groot dat het voorgoed de geschiedenis van de gehele wereld veranderde. Niet voor niets is onze jaartelling er op gebaseerd!

Gods liefde voor de stad Bethlehem.

Waar plan je zo’n aanval? Waarom Bethlehem? En niet Jeruzalem, het religieuze centrum of Kapernaüm?

Waarom? Zit het in de naam? Bethlehem betekent “broodhuis”.

En het ligt bij Efrata, wat “de vruchtbare” betekent. Wellicht kun je er connecties in vinden, maar voor mij is dat (nog) niet duidelijk. Is het de naam?

Ik weet wel, dat Bethlehem werd verkozen, omdat het de stad van David was. God houdt zich namelijk aan zijn beloften. Hij had het aan David beloofd en daar profeteerde Micha al over. Verder geloof ik, dat Hij iedere plaats had kunnen nemen. Het kan namelijk op iedere plaats “Kerstfeest” worden, wanneer God en zijn volk een brug slaan! Ook in Rotterdam. En voor iedere stad geldt, dat God alle beloften die Hij over die stad heeft uitgesproken nakomt.

Had God, naast de belofte aan David, nog bijzondere gedachten over Bethlehem? Laten wij eens kijken naar de tekst in Micha 5:2. *“En jij, Bethlehem Efrata, al ben je klein onder de geslachten van Juda, uit jou zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israël en wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid.”* Let eens op de tekst. God spreekt hier niet over een mens, maar heel duidelijk over een stad! God heeft gedachten en gevoelens over steden: *“En jij, Bethlehem Efrata, al ben je klein...”* En de Allerhoogste zoekt niet het beste, het grootste. Eerder nog lijkt Hij zich uit te strekken naar het nederige. Het zijn ontroerende ontdekkingen. God die zich bekommert om een kleine stad.

Maar het gaat nog verder: Gods liefde gaat uit naar Bethlehem. Hij houdt van die stad. En dat terwijl Bethlehem geen geweldige reputatie had. In de Bijbel komen wij het stadje een paar keer tegen, met allerlei menselijk leed, zonde en zegen zoals je dat van ieder stadje kan verwachten. Eén voorval knalt eruit. Het is de geschiedenis van Ruth, de allochtone bewoonster van Bethlehem. Ruth, de Moabitische weduwe, die in Bethlehem een nieuwe man vond, de Jood Boaz. Een crosscultureel voorbeeld van Gods genade. Deze Boaz was de overgrootvader van David en Bethlehem was zijn stad. Bethlehem en Ruth vertellen ons dat Davids grootvader een allochtone huwde en dat David daar-

door voor 25% allochtoon was. Had God daarom zoveel liefde voor deze stad? Misschien wel. In ieder geval kunnen wij er niet meer om heen dat Gods plan altijd elementen van cross- en multiculturele aard in zich heeft.

Nadat er een brug geslagen is, gaan de troepen er over om vaste grond te veroveren. In onze Bethlehem bresgeschiedenis bestond het hele leger uit één man: Jezus. En dat leger, die ene man vestigt zich op de overwonnen grond. Dertig jaar lang verschijnt Hij niet. Hij lijkt ondergedoken. En dan plotseling begint de guerrillaoorlog met een actie in de Jordaan. Jezus stapt in de aanval. *“Laat Mij geworden”*, is zijn woord van actie. En de hemel scheurt zich open en belaaft Hem met autoriteit. Het Koninkrijk begint zich te manifesteren. Jezus begint mensen om zich heen te verzamelen en Hij laat zijn macht zien en de kracht van Gods liefde. Mensen worden vrij, genezen en gered. Satans rijk boekt verlies, het Koninkrijk van God breekt zich baan in een kapotte wereld en groeit.

Als commando's een brug slaan, dan bouwen ze eerst een vaste verdedigbare post. Liefst een niet in te nemen plaats, zodat je bij tegenaanvallen, niet weer teruggeworpen kan worden. Ook Jezus heeft daar in voorzien. Jezus kwam een vaste plaats innemen, die zo sterk is, dat die plaats niet meer heroverd kan worden. Er is een plaats waar iedereen naar toe kan komen, als men weer vrij wil leven: Golgotha. Voor die vaste plaats offerde Hij zijn leven op. Een eeuwig symbool, een brug, in de vorm van een Kruis.

Maar er kwam een nog een tweede verrassing. Op de Pinksterdag kwamen de eerste troepen van Gods leger over de brug. De geslagen brug was sterk en het leger van God marcheert sinds die Pinksterdag over de brug. Nu die brug er ligt gaan er dage-

lijks honderden mensen over. Zij stappen letterlijk van het ene Koninkrijk in het andere.

God, de Vader, noemt ze Zijn kinderen. Hier op aarde zijn zij het Lichaam van Christus. De brug wordt breder, sterker, zodat nu er meer mensen per dag over de brug komen, dan ooit eerder in de geschiedenis!

En dat leger gaat dan bouwen. Zij hebben een opdracht en voeren die uit, in de volle overtuiging dat D-Day een geslaagde garantie is en V-day komende is. Het Koninkrijk is op aarde gevestigd en zal nog komen in zijn volle glorie. Ze trekken van stad naar stad en van land naar land. Stap voor stap worden terrein gewonnen.

Ze doen dezelfde dingen die Jezus deed. In Antiochië worden ze al snel “christenen” genoemd omdat ze zo op Jezus lijken. Hoe ze heten is niet zo belangrijk. Ze hebben tal van namen. Ze verschijnen in vele geuren en kleuren. Ze slaan bruggen en bouwen bruggen. Die brug heet de Gemeente en hij ligt overal.

Opmerkelijk is dat steden een belangrijke plaats innemen in de strategie van dit leger van God. In de volgende hoofdstukken kijken wij welke strategieën God heeft gebruikt om steden te overwinnen met Zijn liefde.

6. SODOM EN GOMORRA: DE LES VAN VOORBEDE

Bij het overwinnen van steden of het innemen van steden, denk je niet meteen aan Abraham en Sodom en Gomorra. Bij die steden ben je geneigd te veronderstellen, dat God steden haat en ze ziet als poelen van verderf, die niets beters verdienen dan verwoest of omgekeerd te worden. Echter zulke veronderstellingen zijn veelal gebaseerd op een negatief Godsbeeld. Eén waarin God plezier schijnt te hebben in oordeel en verwoesting. Voordat je te snel de conclusie trekt, dat Sodom en Gomorra een verloren zaak zijn, is het goed de lessen van Abraham ter harte te nemen voor onze steden. Want Abraham is de eerste vertegenwoordiger van God, die zich om twee steden bekommert. En van de eerste keer van een confrontatie tussen steden en vertegenwoordigers van het Koninkrijk, kun je wellicht de eerste basisprincipes leren.

Gods hart voor Sodom en Gomorra.

Je zou verwachten, dat met de verwoesting van deze steden het bij God bovenal gaat om zijn ongeduld en wraakzucht. Ik meen dat te betwijfelen. Te meer, omdat er iets wonderlijks staat in het stuk dat deze geschiedenis vertelt. God vraagt zich namelijk iets af. Hij zegt: *“Zou Ik voor Abraham verbergen wat Ik ga doen?”* (Gen. 18:17)

Dat is wonderlijk! Waarom denkt God zo iets en vertelt Hij het vervolgens aan Abraham?

Om te laten zien hoe groot en sterk Hij is? Slecht bewijs! Om Abraham even flink wat angst aan te jagen? Hij noemde Abraham zijn vriend, dus angst aanjagen is ook geen antwoord. Om

zich tegenover zijn vriend te verontschuldigen? Vreemde God, als Hij excuses nodig heeft. Waarom dan zegt God dit tegen zijn vriend? Ik denk dat God Abraham als vriend behandelde en zijn frustraties en verdriet vertelde. Zijn hart met hem deelde. God kan niet anders meer met Sodom en Gomorra en deelt aan Abraham zijn verdriet en besluit mee.

En Abraham, hoe regeert hij? Abraham vraagt of er nog een uitweg is. Hij heeft het er net zo moeilijk mee en God gunt hem tijd. Abraham doet voorbede voor zijn steden. Hij gaat letterlijk tussenbeide staan! Hij stopt God!

Waarom zou Abraham nu zoiets doen? Als alles toch al vaststond en er het overleg tussen God en Abraham geen zin had, dan is deze passage in de Bijbel volkomen onzinnig. Daar komt nog bij, dat Abraham Gods karakter kent en Hem daaraan herinnert: *en Abraham trad nader en zeide: "Zult Gij dan de rechtvaardige met de goddeloze verdelgen? Het zij verre van U, aldus te handelen, de rechtvaardige te doden met de goddeloze, zodat de rechtvaardige zou zijn gelijk de goddeloze; verre zij het van U; zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?"* (vers 23 en 25)

Met andere woorden Abraham kent God als een rechtvaardig God, iemand die liever redt dan verdelgt en hij reageert verrast. "Daar zijn toch rechtvaardigen in die stad?" En God antwoordt: "Als jij ze kent, doe Ik het niet".

Abraham begint te pleiten voor 50 rechtvaardigen en het tafereel dat zich voltrekt lijkt op een soort handje klap, of afdingen. Jarenlang heb ik die situatie ook altijd zo gezien. Sterker nog in mijn bijbel staat een aantekening van jaren geleden. "Abraham bad slechts 6 keer. Had hij 7 keer gebeden, wat was er dan gebeurd?" Tenslotte is zes het getal van de mens en zeven van God. Dit idee strookt wel lekker met onze schuldcomplexen, maar slecht met de vriendschap tussen God en Abraham.

Vandaag ben ik er van overtuigd, dat veel meer het volgende gebeurde: Abraham schrikt dat God zulke maatregelen *moet* nemen om het onrecht teniet te doen. En Abraham zoekt vertwijfeld naar de oplossing en begint te vragen. Hij twijfelt, zoals wij zo vaak twijfelen en zoekt rust voor zijn gemoed. Is dit de enige oplossing voor Sodom en Gomorra? Als hij zes keer gevraagd heeft, vindt hij tenslotte deze rust: “Er zijn geen rechtvaardigen daar in Sodom en Gomorra. God is inderdaad de Rechtvaardige, Hij verdelgt geen rechtvaardige met goddelozen; wat Hij gaat doen is het beste”. En daarom kan Abraham in rust terug gaan. Hij heeft het in gebed uitgevochten met God. Voor Abraham was God niet veranderd van een vriend in een meedogenloze uitroeier, of tiran. Abraham kende in zijn roeping Gods verlangen om te herstellen en te vergeven binnen zijn alwetende genade. Ook al lijkt het erop dat dit niet gebeurt, toch was de vernietiging van Sodom en Gomorra een daad van voorkomen van nog veel meer kwaad. En die rust kreeg Abraham na zijn voorbede.

Maar wat zijn de lessen voor de gemeente, die haar stad wil winnen voor Jezus?

1: Gods verlangen ons te betrekken in zijn plannen

God heeft plannen met onze steden, dorpen en regio's. En die plannen wil Hij samen uitwerken met zijn vertegenwoordiging hier op aarde. Abraham had Hij geroepen en tot zegen voor alle volken gesteld en aan Abraham vertrouwd Hij zijn hart toe.

Vandaag de dag heeft God nog steeds plannen met deze wereld en specifiek met uw en mijn stad. En opnieuw wil God zijn plannen toevertrouwen aan Zijn beste vrienden. En welke keuze heeft Hij? Het Lichaam van Christus, de gemeente, is het uitverkoren kanaal. Alleen wil die gemeente luisteren? Ik denk het van wel. Maar gelooft die gemeente ook dat God tegen háár zegt: “Zou Ik voor de gemeente verbergen wat Ik ga doen?” Bij Abraham vervolgt Hij met: *“Abraham immers zal voorzeker tot een*

groot en machtig volk worden en met hem zullen alle volken der aarde gezegend worden” (vers 18). Geldt hetzelfde niet bij de gemeente. Is de gemeente niet geroepen tot zegen te zijn? God deelt zijn hart, niet omdat Hij medelijden behoeft. God deelt zijn hart om Abraham en de gemeente te leren een zegen te zijn. En dat vereist luisteren naar God en dat luisteren op de eerste plaats zetten. God spreekt ook vandaag nog en wij leren daarvan.

2: Gods verlangen te herstellen, te vergeven, binnen zijn alwetende genade.

In de dialoog met Abraham, zie je dat God graag had willen redden, maar er was geen redden meer aan. Gods hart is altijd redden. Daarvoor had Hij Abraham uitverkoren en nu de gemeente, maar nog duidelijker zien wij dat in het geven van zijn Zoon. De Vader, die zijn Zoon afstaat en laat sterven als losprijs voor velen.

God is altijd een reddende God. Komt er dan geen oordeel? Jazeker, maar dat is een taak, die de Vader voor later gepland heeft. Nu nog is het de tijd van genade en de gemeente mag haar taak volvoeren zolang die genade er nog is. Dat betekent dat wij reageren op Gods genade met voorbede. Voorbede betekent niets anders dan tussenbeide gaan staan. Van Abraham staat geschreven: *“Toen wendden die mannen zich vandaar en gingen naar Sodom, maar Abraham bleef nog staan voor de Here. En Abraham trad nader en zeide...”* Wat hij zei was minder belangrijk, want Abraham had het er moeilijk mee. Belangrijk was, dat Abraham God niet liet gaan, Hem zelfs de weg blokkeerde! Dat is precies wat voorbede doet. Wij gaan als het ware voor God staan en komen tussenbeide. En Hij gaat niet weg, Hij luistert!

Abraham was de eerste persoon, die opkwam voor de stad en hij deed voorbede. Zo zal de eerste stap van de gemeente om haar stad te redden, de stap van luisteren naar God en voorbede zijn.

3. Hoeveel rechtvaardigen zijn er nodig om een stad te redden?

Abraham begon met te bidden voor 50 rechtvaardigen en eindigde met 10, toen stopte hij. Dat zou kunnen betekenen, dat 10 rechtvaardigen blijkbaar genoeg zijn om een stad te redden. Zeker wel. Met een gemeente van 10 mensen kun je een stad redden. Maar stopt Gods genade precies bij tien? Zit daar dan een bepaalde betekenis achter? Zijn er wel genoeg christenen in Rotterdam? Dat laatste lijkt me duidelijk. Maar hoe zit het met Ankara in Turkije waar misschien maar 200 christenen zijn op de 5 miljoen inwoners? En dan Adana, nog zo'n plaats in Turkije met 25 christenen op de meer dan 1 miljoen inwoners? Is er nog redding voor zulke steden?

God laat in Jeremia zien hoe ver zijn genade gaat voor steden en wat u en ik kunnen betekenen voor de stad waar u woont: *“Gaaf om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe, en vernemt, en zoekt op haar straten, of gij iemand vindt, of er één is, die recht doet, die waarheid zoekt, zo zal Ik haar genadig zijn”*. (Jeremia 5:1) God wil dus een hele stad genade betonen, vanwege één rechtvaardige die recht doet en waarheid zoekt. Die ene wil ik wel zijn, en u? Samen zijn wij al 100% meer dan Gods minimum eis!

4. Als je zoals priester Abraham bidt, redt je zeker je weggelopen familieleden.

Zowel tegenover Sodom en Gomorra als tegenover zijn neef Lot, trad Abraham op als een priester. Eerst laat hij Lot, na een conflict tussen de herders, tegen zijn zin in gaan. Abraham en Lot waren zo gezegend dat de grootte van hun zegen tussenbeide kwam staan en Lot koos voor de welvaart van de steden. Hoe vaak zien wij kinderen en familie niet “vallen” voor de welvaart? Of is heel onze westerse (christelijke) cultuur niet te vergelijken met Lot in Sodom?

Maar als de koningen van Sodom en Gomorra in een oorlog betrokken raken, wordt Lot en zijn gezin gevangen genomen. Abraham hoort hiervan en trekt ten strijde en bevrijdt zijn familie (Gen. 14). Niet dat Lot daarna terugkeert, nee hij gaat op z'n oude weg verder. Het is de les voor ons als priestergemeente voortdurend op de bres te staan voor onze familie en geliefden en te vechten tegen de vijand. Abraham redde door zijn voorbede *wel* zijn familie, zijn geliefden. En dat alleen is genoeg reden om te blijven bidden voor de stad.

5. Wat was nu eigenlijk de diepste reden voor God om Sodom en Gomorra te verwoesten?

Uit de tekst kun je terecht opmaken, dat de zonde van Sodom en Gomorra zwaar en groot was. Meestal denken wij aan de immoraliteit, de seksuele uitpattingen, waar wij het woord "sodomie" aan overgehouden hebben. Toch was het niet deze zonde van de steden, die God deed handelen. Het boek Ezechiël zegt iets heel bijzonders: *"Zie, dit was de ongerechtigheid van uw zuster Sodom: in trots, overdaad en zorgeloze rust leefde zij met haar dochters zonder de ellendige en de arme te ondersteunen."* (Ez. 16:49) Dat is een opmerkelijke tekst. Uiteraard heeft God een hekel aan immoraliteit, maar zijn oordeel kwam voort uit het zien, dat er niemand meer was die zich bekommerde om de naaste, de ellendige en de arme. Het was dus niet zo zeer de aanwezigheid van het kwaad, maar nog veel meer de afwezigheid van het goede. Dat is een ernstige waarschuwing, zeker als wij de neiging hebben ons uit het hart van de stad terug te trekken in onze "veilige" buitenwijken. Laten wij als gemeente nooit uit het hart verliezen om te zien naar de armen en ellendigen. Was Jezus niet voor hen gekomen?

6. De gemeente, de Abraham van nu.

Gods oordeel over twee steden wordt aan Abraham geopenbaard! En NU? Aan wie openbaart God zijn gevoelens? In Efeze

3 schrijft Paulus dat de gemeente een geheimenis is (Efe. 3:6). Hij vervolgt dan met te vertellen dat het zijn bevoorrechte taak was om uit te leggen wat de bediening van de gemeente is, namelijk die van de geestelijke strijd. *"Opdat thans door middel van de gemeente aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten de veelkleurige wijsheid Gods bekend zou worden"* (Efe. 3:9-13). Dit is een van de taken van de gemeente, de veelkleurige wijsheid van God bekend te maken. De gemeente doet dit door lofprijs, aanbidding, voorbede en het zingen van liederen, psalmen en geestelijke liederen. Maar daarover later meer.

Een mooi detail in die brief aan Efeze is, dat dit geheimenis eeuwenlang verborgen is geweest. Voor wie? Voor de vijand van God, voor die machten in de hemelse gewesten. Ze hebben nooit geweten dat God zo'n groot leger hier op aarde zou gaan vormen uit geredde en verlost mensen!

7. Bidden met wijsheid

Ook al inspireert God ons soms om te gaan bidden door middel van een openbaring van zijn plannen, onze voorbede moet stroken met Gods karakter en verbonden zijn met de mensheid. Van Abraham leren wij te luisteren naar God. Krijgen wij een openbaring, dan dient onze houding dezelfde te blijven als die van God die het beste met de mensen voor heeft: *"Indien Ik te Sodom vijftig rechtvaardigen in de stad vind, zal Ik de gehele plaats vergiftenis schenken om hunnentwil"*. (Gen 18:26)

8. You'll never walk alone!

Wij zijn verliefd op cijfers en grote massa's en trekken daar logische conclusies uit. Wij verwachten dat er dan heel veel meer moet gaan gebeuren, toch werkt God zo niet. Natuurlijk is het fantastisch wanneer bijvoorbeeld alle christenen zich zouden verzamelen om voorbede te doen voor de stad. Maar de kracht van God wordt nooit geopenbaard door onze inzet of aantallen.

Gideon, Daniël, Esther en Abraham zijn slechts enkele voorbeelden uit de Bijbel, die het tegendeel bewijzen. Wij mogen nooit onderschatten, wat de impact van een kleine groep voorbidders kan zijn voor een hele stad. Abraham bad alleen, Daniël bad alleen. Hij bad ook met een heel klein clubje! God redt door velen en door weinigen. Hij wil gewoon gebeden worden.

9. Voorbede is een zaak van “vast”houden.

Abraham bad zes keer. Hij bleef bidden totdat hij de boodschap van God begrepen had. De gemeente blijft bidden voor zaken, die ze van God ontvangt totdat de Generaal andere plannen openbaart. Dat bidden is geen zaak van afdingen, onderhandelen, of een deal sluiten, maar een zaak van bewogenheid en vasthouden aan het goede. Voorbede is geen kort door de bocht werk, maar marathonwerk – een strijd van de lange adem.

10. Het geroep tegen de stad toont ons dat Gods oordeel juist is en wel overwogen.

Zonde vraagt om oordeel, om straf. Sterker nog zonde straft zichzelf al. Eens komt dat oordeel, maar er is nu nog tijd van genade. Die genade komt tot zichtbaarheid door gebed en voorbede. Door de voorbede worden de rechtvaardigen gered. Dat is ons antwoord op de roep van de stad. Heb jij de roep van de stad al gehoord? En wil je voorbede doen voor jouw straat, dorp, stad?

7. NINEVÉ: ONZE HOUDING NAAR EEN MOORDSTAD

Het Rotterdams Dagblad sloot het jaar 2001 af met de krantenkop: "Rotterdam Moordstad". Een hele pagina werd gewijd aan de criminaliteit in de stad en het record aan moorden in één jaar van het gehele land. Meer dan 50 geregistreerde moorden, letterlijk één per week. Een jaar daarvoor had onze gemeente besloten een missie op zich te nemen. Namelijk naar iedere plaats waar een moord had plaatsgevonden werd een team gestuurd om voor verzoening te bidden en een halt toe te roepen aan de zonde in onze stad. Wij hadden deze missie ontvangen in gebed en door enkele bijbelstudies over het bloed van Jezus en wat de oudsten van de Israëlieten moesten doen in geval een lijk gevonden werd.

Een heel jaar had onze gemeente trouw haar missie volbracht. En nu dit! Zo'n krantenkop. Wat is hier aan de hand? Wat moet je er mee? Het leek wel alsof ons gezegd werd: "Het haalt allemaal niets uit wat jullie doen; wij zijn sterker. Wij hebben de stad door zonde onder controle!"

Voor ons werd in deze hele situatie een ding duidelijk: de oorlog is werkelijkheid. Gods volk dat opstaat voor gerechtigheid en verzoening zal tegenstand ondervinden. Een stad met de reputatie "Moordstad" is niet met één gebedje veranderd.

Het motiveerde ons des te meer om met onze missie door te gaan. Tenslotte is er een heel boek in de Bijbel opgenomen om ons te vertellen dat "moordsteden" veranderen kunnen. En dan doelen wij op Jona en de geschiedenis van Ninevé.

Jona en Ninevé

Een van de meest wonderlijke verhalen in de Bijbel gaat over een profeet, die een moordstad bereikt en daarbij zelf ook een les bij leert. Dat laatste is belangrijker dan het eerste. Het eerste was immers een wonder van God. Voor het tweede moest God de nodige moeite doen om de aandacht van Jona te krijgen. Dus voor ons een reden te meer om op te letten hoe deze stad geestelijk werd ingenomen.

Ninevé en de situatie waarin Jona zich bevond laat zich goed vergelijken met Berlijn in de jaren 1940 –1942. De legers van Ninevé hadden het land van Jona geplunderd en leeggeroofd, vrouwen verkracht en vele mannen vermoord. Ze hadden de plaats waar Jona woonde plat getrapt. En dan krijgt Jona van God de opdracht om naar die stad te gaan en daar de goede boodschap te gaan brengen dat God, die mensen redden wil! Geen wonder dat Jona op de vlucht slaat!

Jona vlucht

Jona vlucht, precies zoals wij zo vaak vluchten bij het horen van de oproep van God om anderen te bereiken. Wij willen wel gaan voor God, maar dan graag naar die plaatsen die wij zelf leuk vinden. En zo ook Jona, hij vertrekt naar Tarsis. Tarsis was een plaats voorbij de straat van Gibraltar. Voor mensen zoals Jona het einde van de aarde. Tarsis is een utopie, de mooie grote doelen en prachtige campagnes waarmee wij beloven dat steden en landen zullen veranderen. Mits wij maar meedoen en meebetalen aan de organisatie die op bezoek komt. Op zijn reis ligt Jona rustig te slapen terwijl het schip, waarop hij zich bevindt, vergaat. Wat een beeld van de gemeente: dromen van utopieën die nooit vervuld worden en slapen terwijl de wereld om je heen vergaat. Is dat mogelijk? Jazeker! Bij mij? Nou en of.

Ik verval zo snel in zo'n Jona houding. De houding van je roeping proberen te vervullen door achter je gevoel aan te lopen. Dat kan door gemakzucht, of door eer, of door angst voor de

anderen waarmee je in Gods plan zou moeten samenwerken. Er zijn veel meer redenen om net als Jona weg te lopen uit de aanwezigheid van God. In mijn leven is angst voor andere leiders een van de grootste oorzaken geweest, dat ik het plan van God wel eens miste. Liever mijn eigen dingen doen, dan mij onderwerpen aan anderen, of samenwerken met die ene leider of gemeente. Onze bedieningen lijken regelmatig op Jona op de vlucht.

Maar God laat Jona niet gaan. Hij laat een storm los op het schip, zodat alle bemanning het uitroept van angst, behalve Jona. Die slaapt en denkt aan zijn utopie. Als de bemanning hem wakker maakt, dan realiseert Jona de waarheid en offert zichzelf op. Hoeveel nood moet de wereld op de stoep van kerk en gemeente leggen voordat wij wakker worden voor de roep van onze Ninevé's?

Het wonderlijke is dat de opoffering van Jona, zowel de redding van de bemanning als van Jona inluidt. Het schip wordt gered en iedereen aanbidt God. Geen slecht resultaat voor een slapende bediening!

Jona krijgt een paar gratis nachtjes in een vreemd hotel, het binnenste van een vis. Als je het boek leest lijkt het wel een therapie cursus: Jona gaat zich weer herinneren wat echt belangrijk is in zijn leven. De aanwezigheid en heiligheid van God. En hij verlangt weer naar de tempel. Er is een tweede ontdekking die hij weer maakt: de redding is van de Heer (Jona 2:1-9). Als hij die zaken weer op een rijtje heeft, gaat hij lofprijzen. Daar wordt die vis misselijk van en spuugt hem op het land.

Hoe vaak ga ik, of gaan wij als gemeente, niet door hetzelfde proces? Wij slapen in; wij zijn tevreden met ons leventje, wij vinden het best zo. Wij maken onze eigen plannen en utopieën. Totdat wij weer bij onze zinnen komen en de prioriteiten van Gods aanwezigheid, heiligheid en almacht weer op rijtje zetten.

Als er iets concreets gebeurt in het Koninkrijk, gebeurt dit omdat deze drie zaken weer de basis vormen van ons denken. Tarsis richt zich op wat wij denken te kunnen bereiken, zonder dat wij in de gaten hebben, dat wij uit Gods aanwezigheid zijn gegaan. Het steeds weer kiezen voor een levensstijl van echte aanbidding geeft die worsteling heel duidelijk aan.

Jona in Ninevé

Als Jona weer aan land is, hoort hij opnieuw de roepstem van God: *“Maak u op, ga naar Ninevé, de grote stad, en breng haar de prediking, die Ik tot u spreken zal”*. (Jona 3:2) Nu gehoorzaamt Jona, overeenkomstig het woord van de Heer. Hij komt in Ninevé, een enorm grote stad. En Jona preekt: *“Nog veertig dagen en Ninevé wordt ondersteboven gekeerd!”*. De Bijbel is niet duidelijk of dit ook daadwerkelijk de boodschap was, die de Heer tot hem zou spreken. Je leest niet dat het beloofde woord tot hem kwam. Ook niet dat het niet kwam. Het is ook niet zo relevant. Vergelijk het eens met alle preken, die namens God worden uitgesproken iedere zondag. Allemaal regelrecht van God ontvangen? Zit er wel eens wat van de predikers zelf bij? Bij mij wel!

Jona preekt en de Heilige Geest overtuigt de mensen, want de redding was van de Heer.

Ik betwijfel of de boodschap van Jona hetzelfde was als wat God wilde zeggen tot Ninevé. In ieder geval was zijn houding naar Ninevé niet goed en had hij moeite Gods ware karakter te preken.

Jona preekt veroordeling. Hij is boos, nog steeds boos op de mensen van Ninevé en vindt dat zij geen genade verdienen. Daarom gaat hij op een heuvel zitten wachten totdat God Ninevé gaat afbranden, zoals Hij ooit met Sodom en Gomorra deed. En laten wij eerlijk zijn, kun jij als prediker een boodschap van God brengen met zo'n houding? Het mooie is, dat God alle preken kan gebruiken tot zijn eer!

De mensen van Ninevé bekeren zich. De koning roept zelfs een vasten uit voor mens en dier en God luistert naar dat gebed en spaart de stad. Wij kunnen onze steden sparen met vasten en bidden.

De les van Jona

Als God Ninevé spaart, dan mishaat dit Jona (Jona 4:1 en 2). Hij was danig uit zijn doen. Boos, gewoon echt boos. Nota bene: God spaart de moordenaars van zijn volk! God spaart een moordstad, met zo veel kwaad en zoveel zonde, zonder er ook maar één te straffen. Jona was boos! Als je boos bent en je gaat bidden, moet je iets met die emotie. Boos worden op God mag, maar is niet zo gemakkelijk. Dus doen wij wat kleine kinderen doen, als ze boos zijn op papa of mama, maar weten dat ze daarmee niet kunnen winnen. Wij beklagen onszelf. En zo ook Jona: *“Ach, Here, heb ik dat niet gezegd, toen ik nog in mijn land was? Daarom heb ik het willen voorkomen door naar Tarsis te vluchten...”* Jona probeert zichzelf te rechtvaardigen. Plan Tarsis was toch niet zo slecht. Maar dan bidt Jona verder met deze woorden: *“want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig, groot van goedertierenheid en berouw hebbend over het kwaad.”* En hij vervolgt snel met: *“Nu dan, Here, neem toch mijn leven van mij, want het is mij beter te sterven dan te leven”*, om toch vooral met zichzelf bezig te zijn.

Maar let eens op die tussenzin. Wat voor beeld van God predikte hij en hoe kende hij God? Wij weten allemaal dat God genadig, barmhartig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en berouw hebbend over het kwaad is. Ten minste zo openbaart God zich, en zo laat Jezus Hem zien.

Maar doen wij niet hetzelfde als Jona?. Want God toont ook genade aan mensen die wij liever veroordelen. Wij komen dan in conflict met onze eigen boosheid. Het is een plaats waar God me nog wel eens naar toe leidt. Hij stelt dan altijd diezelfde vraag als aan Jona: *“Is je boosheid terecht, Henk?”*

Ik ben nog al eens in staat, om net als Jona te reageren met: "Nou en of!" Ik kan honderden gesprekken voeren en mijn eigen gelijk aantonen. En net als Jona heb ik dan een wonderboompje nodig. Jona krijgt van God een wonderboom, die hem schaduw geeft en hij geniet ervan. Dan laat God die boom verdorren en zorgt voor een enorme hitte, zodat Jona "amechtig" neerzank. En hij is opnieuw boos. Maar nu over het feit dat hij geen boomschaduw meer heeft. En God vraagt opnieuw: "Ben je terecht boos, Jona?" En Jona antwoordt: "Nou en of!"

En daarop antwoordt God met de prachtige retorische vraag: *"Jij wilde de wonderboom sparen, waarvoor jij je geen moeite hebt gegeven en die jij niet hebt doen groeien, die in één nacht is ontstaan en in één nacht is vergaan. Zou Ik dan Ninevé niet sparen, de grote stad, waarin meer dan honderdtwintigduizend mensen zijn, die het onderscheid niet kennen tussen hun rechterhand en hun linkerhand, benevens veel vee?"*

De Bijbel vertelt niet wat het antwoord van Jona is geweest. Dat is ook niet nodig, want hoogstwaarschijnlijk zat hij met beide handen in zijn mond. Als God je een les leert, is het beter een tijdje je mond te houden en Zijn woorden te overdenken en je les eruit leren.

Welke lessen kan de gemeente leren uit Jona?

1^e Wij moeten leren omgaan met de spanning dat God anders naar situaties kijkt dan wij.

Eerst deed Jona niet wat God hem vroeg, daarna doet Jona wat God vroeg, maar met een boos hart. God gebruikte Jona ook al had hij een verkeerde houding. Maar God corrigeerde hem op een *liefdevolle* wijze. Zie jij iets van Jona in jezelf? Iedereen herkent wel iets van Jona in zichzelf. En daarmee de spanning.

2^e De vraag blijft staan of wij een Jonakerk of Jezuskerk willen zijn?

Een Jonakerk is de kerk, die met rust gelaten wil worden als het om de nood van de stad gaat. Of het is de kerk, die het oordeel over de stad wil uitspreken namens God. Floyd McClung schreef jaren geleden al in zijn boekje "God roept Amsterdam": Amsterdam heeft geen profeten nodig, maar *wenende* profeten. Die keuze heeft dus consequenties! Het is de keuze om wakker te worden voor de nood in de stad en de keuze om bewogen te willen zijn met die stad. Precies zoals God bewogenheid had voor Ninevé en haar vee!

Iedere keer als ik aan deze geschiedenis denk, vraag ik me opnieuw af: "Zijn mijn motivaties nog de juiste?" Want mijn leven lijkt zoveel op die man die hard rennend het station in rent, de trappen naar het perron op gaat en nog net in de trein springt. Eenmaal in de trein vraagt hij zich bezorgd af: "Zit ik wel in de juiste trein?" Als voorganger van een gemeente in de stad zijn er zo veel dingen, die je kunt en moet doen. Je kunt iedere maand wel naar een conferentie gaan die je niet mag missen. Dan zijn er legio seminars en vergaderingen van je denominatie, bevriende gemeenten, en gemeenten in de stad waar je aanwezig dient te zijn. En dan nog de boeken, die je moet lezen; de preken die je moet voorbereiden en je oudsten en werkers die je moet trainen. Je hebt het zo snel zo druk, dat je haast geen tijd hebt om naar God te luisteren. Voordat je het weet zit je aan allerlei zaken vast en vraag je je af: "Is dit echt wat God wil dat ik doe?"

3^e Onze kijk op de Moordstad wordt vertekend als wij onze vijand niet onderscheiden

Iedere keer als onze gemeente weer op missie gaat, kunnen wij kiezen om te kijken naar de moorden en zonde van onze stad. Je komt automatisch in wijken waar je liever niet komt. Soms ervaar je de negatieve sfeer, en is de buurt bedreigend. Een veilig gevoel? Ho maar! Je kunt daar naar gaan kijken en angst voor mensen krijgen. Je kunt ook de werkelijke vijand onder

ogen zien. De duivel die zo veel mensen in de stad in zijn greep van eenzaamheid, armoede en ellende heeft. Die vijand onder ogen zien, doen wij door avondmaal te vieren; terug te gaan naar Golgotha, de onneembare vesting, waarop wij onze overwinning claimen.

Doen wij dat niet, dan kun je een vertekend beeld krijgen. Je wordt óf bang, óf je gaat denken dat maatschappelijke of sociale verbeteringen oplossing zouden kunnen geven. Verbeteringen zijn op die gebieden beslist noodzakelijk. En ook daar behoort de gemeente actief te zijn, maar Ninevé's bekeren is het werk van de Heilige Geest op basis van het bloed van Golgotha. Daar begint de ommekeer, daar begint de opwekking, daar begint de redding van de stad.

4e Mensen zijn nooit je vijand

God had bewogenheid met een moordstad. Waarom? Vond Hij die mensen toch nog wel aardig? Wij zijn snel geneigd te kijken naar wat mensen doen en op basis daarvan onze houding te bepalen. God niet. God kijkt allereerst naar wie mensen zijn en niet wat zij doen.

Mensen, die verslaafd, minder begaafd, asociaal, hooligan, immoreel of crimineel zijn, zijn in Gods ogen net zo veel waard als jij en ik. Ieder mens is een schepsel naar zijn beeld. Dat beeld kan zo goed als geheel vernield zijn door zonde, maar de oorspronkelijke intentie blijft. Zonde betekent het doel missen. Mensen in zonde missen hun door God bestemd doel. Daarover is Hij bewogen. Hij is bewogen over wat ze missen en wil hen niets liever dan weer herstellen tot dat oorspronkelijke beeld.

Het is afschuwelijk hoe wij in de kerk proberen dit herstelproces te doen via wetjes en mensen veroordelen. Wel of niet aan avondmaal, wel of niet samenwonen, wel of niet roken, noem het maar op. Wij kijken zo snel naar wat mensen doen en maken het hen moeilijk om in onze gemeenten te komen waar "liefde, aanvaarding en vergeving" op de gevels prijkt.

Jezus was een vriend van hoeren en tollenaars. Logisch dus dat deze mensen zich veilig voelden bij Hem. Paulus leefde in het Romeinse Rijk, dat aan decadentie en immoraliteit ten onder ging. Hij had geen christelijke TV, of drukpers, of boeken. Wel vervolging en veel gevaar, maar toch zette hij de wereld op zijn kop met een handjevol mensen.

Om een Jezuskerk te zijn dienen wij ons steeds weer bewust te zijn dat mensen nooit onze vijanden zijn en dat wij keer op keer ons moeten laten vullen met Gods bewogenheid voor onze stad.

5e Wij hebben wonderboompjes nodig

God houdt net zo veel van Jona als van Ninevé.

God had Jona niet nodig om Ninevé te redden.

God heeft mijn gemeente niet nodig om Rotterdam te redden.

God heeft mij niet nodig om Rotterdam te redden.

Toch wil God Ninevé niet redden zonder Jona!

Zijn hart ging uit om Ninevé te redden en aan Jona zijn hart te openbaren.

Toch wil God Rotterdam niet redden zonder Zijn gemeente en zonder mij.

Wonderboompjes zijn die ervaringen waarin je diepste egoïstische motivaties naar boven komen in Gods liefdevolle aanwezigheid. Bij Jona was het boosheid: "Ben je terecht boos?" En Jona had wat redenen om boos te zijn. Zou jij naar Berlijn gaan evangeliseren, een jaartje na het bombardement op Rotterdam?

Mijn wonderboompje was de les over gelijk hebben in conflicten.

De correctie die God me gaf was deze:

"Je hebt gelijk, maar je hebt geen gelijk" Met andere woorden: je kunt wel gelijk hebben in een situatie, maar met gelijk hebben, win je je relaties niet. En als je mensen verliest, wat heb je dan nog aan je gelijk?

Het is een les, die ik nog vaak moet leren. Een les die steeds weer terugkomt.

6^e God leeft met ons in een open vraag relatie.

Het boek Jona kent een wonderlijk slot – een open vraag! Dat betekent dat wij niet weten, wat Jona heeft geantwoord. In dat antwoord zit een keuze, een hele reële keuze. Een hele gemeente kan ervoor kiezen niet Gods hart te willen voelen, maar de ophaalbrug naar zijn hart op te takelen en het hart te sluiten voor de stad!

Niemand zal die keuze willen maken. Maar ik heb ontdekt, dat als ik vandaag kies om Jezus te willen volgen in mijn houding naar Rotterdam, dat ik dat morgen weer moet doen. Je blijft in die open vraag leven. Het is een hartsgesteldheid. Dat is wat Jezus zo bijzonder maakte. Hij had voortdurend diezelfde hartsgesteldheid naar mensen als God had naar Ninevé. Jezus hield van alle mensen. Hij hield van zondaars, geredde Jonas zoals ik, en van heiligen. Hij hield van ze! Zijn leven gaf Hij. En in zijn aanwezigheid werd die liefde openbaar. Hij hoefde er alleen maar te zijn. En ik?

Op basis van die liefde gingen de mensen Jezus volgen! Niet op basis van zijn programma, lidmaatschap, introductiecursussen en andere zaken waar wij onze agenda's mee vullen. Zijn ze verkeerd? Nee, zeker niet. Maar haal de liefdesmotivatie eruit en het is een systeem geworden. En dat willen wij voorkomen. Daarom is die open relatie met God ook een continu proces. Je kunt als christen je niet veroorloven te denken dat je er bent. In de les van gevende liefde komt geen einde. Het wordt wel steeds mooier.

Ninevé en Jona. Een stad en een boodschapper van God. Het wonderlijke verhaal van hoe God een stad redde door gebruik te maken van één mens, die in zijn missie zichzelf en God leerde kennen. Is dat niet wat God met een ieder van ons doet? En met

zijn gemeente? Wil Hij die ook gebruiken om een hele stad te redden? Een onvolmaakte gemeente als het op bewogenheid en liefde aankomt? En leren wij de les?

Stelt God niet opnieuw de vraag aan de gemeente in Rotterdam:
"Jullie hebben medelijden met jezelf omdat iets wat jullie gemak geeft je is ontvallen, ook al was dat gemak niet je eigen verdienste? Waarom zou ik dan geen medelijden voelen met een grote stad als Rotterdam waarin alleen al meer dan 690.000 mensen wonen, en een hoop milieuproblemen erbij?"

8. JERUZALEM: “ÉÉN VOOR ALLEN, ALLEN VOOR ÉÉN”

Iedereen kent het boek “De Drie Muskietiers”. Het verhaal van D’Artagnan die met de drie musketiers mee mag doen en de ene overwinning na de andere voor hun koning mogen behalen onder het motto: “Eén voor allen, allen voor één”. Als jonge jongen sprak het boek mij aan en iedere film of TV-serie, die over dit verhaal gemaakt wordt, staat bijna garant voor een paar uurtjes plezierige ontspanning. Wat maakt het zo aantrekkelijk? De trouw, de kameraadschap, de eenheid? Zaken waar wij allemaal diep in ons hart zo naar verlangen?

In de Bijbel komt een soortgelijke episode voor, waar dertig helden met zo’n driehonderd strijders voor hun koning de stad Jeruzalem innemen en de ene overwinning na de andere behalen. Het zijn Davids Helden.

Laat mij je meenemen naar de geschiedenis van de verovering van Jeruzalem met deze uitdaging: Ook vandaag kunnen wij meedoen als D’Artagnan of als een van Davids helden. Wij kunnen ons voegen bij die groep strijders, die voor hun Koning de ene stad na de andere innemen en het avontuur van de strijd samen aangaan. Die groep strijders? Dat is de Gemeente van Jezus Christus.

Jeruzalem

Jeruzalem, de meest besproken stad in de Bijbel. Maar ook vandaag in de politiek en in de wereldgeschiedenis. De gehele wereld en geschiedenis draaien om deze stad. Uiteindelijk gaat het in de geschiedenis erom wie er Koning zal zijn in deze stad. Re-

den genoeg om even stil te blijven staan en wat aandacht aan deze stad te geven.

Jeruzalem, de stad met zo'n mooie naam. Jeruzalem betekent "Vrede Lerend". Naast haar eigen naam kent de stad ook nog vele bijnamen. En al die bijnamen hebben een betekenis. Bijnamen zoals Sion, Stad van David, Salem, Stad van God, Stad van de grote Koning, Volmaakte in schoonheid, Vreugde van de ganse aarde, Troon van de Here, Heilige Berg, Heilige Stad, Stad van onze feestelijke bijeenkomsten, Stad van waarheid, De Here onze gerechtigheid, De Here is aldaar, het Nieuwe Jeruzalem.

Al deze namen hebben een geestelijke inhoud. Al deze namen zijn verbonden met wat er in die stad gebeurde en geven de stad haar waarde!

Wat voor namen heeft Rotterdam? Havenstad, Europoort, Stad aan de Maas, Wereldhaven, Doorvoerhaven, of Stad zonder hart en sinds kort Moordstad. En ook al die namen hebben geestelijke waarden.

Het begin en het einde van Jeruzalem.

In Genesis 14 lezen wij voor het eerst over Salem. Het is de plaats van de hogepriester en koning Melchisedek. *"En Melchisedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij nu was een priester van God, de Allerhoogste."* (Gen 14:18) De eerste referentie aan deze stad begint met een priesterlijke ontmoeting tussen Abraham en Melchisedek; met brood en wijn! Vrede en brood en wijn! Het is goed te herinneren dat Abraham deze Melchisedek ontmoet na een oorlog, die hij voerde om zijn neef Lot te bevrijden. Hij kan dan kiezen voor de eer van de koning van Sodom, maar kiest voor de koning van Salem en geeft zijn tien-den aan Melchisedek. Een wonderlijke keus en wonderlijke elementen die daar naar voren komen. Een vingerwijzing naar hoe wij vrede en eenheid kunnen krijgen?

In Openbaring lezen wij over het "einde" van de stad Jeruzalem,

het Nieuwe Jeruzalem: *“En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg, en hij toonde mij de heilige stad, Jeruzalem, nederdalende uit de hemel, van God; (Openb. 21:10) en iets eerder: Wie overwint, hem zal Ik maken tot een zuil in de tempel van mijn God en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven de naam van mijn God en de naam van de stad van mijn God, het nieuwe Jeruzalem, dat uit de hemel nederdaalt van mijn God, en mijn nieuwe naam. (Openb. 3:12)*

Ook bij het einde zien wij opnieuw dat het gaat om een oorlog en dat het Nieuwe Jeruzalem er is voor hen die overwinnen. De vraag rijst hoe te overwinnen! Hoe overwin je Jeruzalem?

De geschiedenis van Jeruzalem staat tot op de dag van vandaag bol van belegeringen, slagvelden, terrorisme, bomaanslagen en geweld. De wereldgeschiedenis draait om deze stad en de geestelijke wereld draait om deze stad! Je kunt niet naar Israël en Jeruzalem kijken zonder de geestelijke wereld er in te erkennen!

Het leert ons in ieder geval de les, hoe je Jeruzalem nooit zal overwinnen. Je overwint Jeruzalem niet door geweld, want oorlog brengt geen vrede. Ook niet door vergelding, want vergelding brengt geen verzoening tussen de volken. En ook niet door onderhandelen, want onderhandelen brengt hooguit een compromis, maar bindt geen harten. Wat is er dan voor nodig? In ieder geval is daar brood en wijn voor nodig, want een stad van vrede is een geschenk van God. Daarom roept de Bijbel op om voor Jeruzalem te bidden.

Twee mensen die Jeruzalem wel overwonnen.

De belangrijkste is Jezus, onze Heer, zelf. Hij heeft die stad overwonnen. Het is Zijn Hoofdstad, de stad van vrede, waaruit Hij zal regeren; Hij, de Vredevorst. Om die vrede te bereiken en die stad te overwinnen, gaf Hij zijn leven en had Hij die stad van harte lief. Het hart van Jezus was vol erbarmen over Jeruzalem: *Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot*

u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild. (Mat 23:37)

Wat een beeld! Jezus vergelijkt de inwoners van Jeruzalem als kuikens die een hen nodig hebben. Zag Jezus de onveiligheid van de stad? De radeloosheid, die wij zo vaak zien bij de bom-aanslagen? Maar er is nog een aspect in dit beeld en dat is de visie die Jezus voor Jeruzalem heeft. Die visie is dat vanuit Jeruzalem de vrede over de wereld zal uitgaan. Ken jij een vrediger beeld dan een hen die haar kuikens beschermt onder haar vleugels? Op een dag zal Jezus komen en gaan deze beelden werkelijkheid worden. Tot die dag mogen wij onze Jeruzalems innemen en de tijd van zijn wederkomst bespoedigen.

David

De geschiedenis van David, hoe hij Jeruzalem overwon gaat aldus: *“David, de koning trok met zijn mannen naar Jeruzalem op, tegen de Jebusieten, die in die landstreek woonden. Dezen zeiden tot David: Gij komt hier niet binnen; blinden en lammen zullen u teruggedrijven! Zij bedoelden: David komt hier nooit binnen. Maar David veroverde de burcht Sion, dat is de stad van David. David had toen gezegd: Wie de Jebusieten wil verslaan, moet door de watergang binnendringen; van lammen en blinden heeft David een hartgrondige afkeer. Daarom zegt men: Blinden en lammen mogen niet binnenkomen. En David ging in de burcht wonen en noemde die: Stad Davids. Hij bouwde versterkingen rondom, van de Millo af binnenwaarts” (2 Sam. 5:6-9).*

De Jebusieten probeerden David te intimideren. “Blinden en lammen zullen u teruggedrijven”, is nog al krasse en overdreven taal. Taal, die je verwachten kan van bluffers en pochende krachtpat-sers. Taal, die je verwachten kan van de machten en heersers van de huidige duisternis die onze steden in hun grip hebben. Intimidatie naar het leger van God is altijd de tactiek van satan geweest. Je ziet deze tactiek keer op keer terug bij de vijand van

and van God. Een andere grote herbouwer van Jeruzalem kwam met dezelfde geest in conflict. Nehemia herbouwde de muren van de stad Jeruzalem. Als hij in een kapotte stad komt en met zijn plannen begint, dan zijn de afpersers van die tijd *“hevig ontstemd omdat er iemand gekomen was om het goede voor de stad te zoeken”* (Neh. 2:10). En als Nehemia zijn werk begint, beginnen zij hem te intimideren met spreuken als: *“Al bouwen zij ook, als er maar een vos tegen hun stenen muur opspringt, doet hij hem afbrokkelen”* (Neh. 4:3). Herkenbare taal?

Kun jij je voorstellen wat de machten en heersers van de duisternis doen tegenover de gemeente, die het goede zoekt voor haar stad? Intimideren! “Jullie werk levert niets op!” Bidt jij tegen de zonde van je stad, dan laat ik je zien dat het een moordstad is!” Wat doet Nehemia? Hij bidt tot God en gaat gewoon door met zijn opdracht. Wat doet David? Hij verzamelt zijn mannen en lacht om de intimidatie van de vijand: “Van lammen en blinden heeft David een hartgrondige afkeer”, betekent gewoon “Ik zal jullie morris leren”.

En wat doet de gemeente van Jezus Christus in de stad? Zij keert zich tot God in voorbede en gebed en zegt: “Van demonen en machten hebben wij een hartgrondige afkeer!”

Davids Musketers

David overwon de stad Jeruzalem met eenheid. Hij deed het samen met zijn helden. In feite bestond de kern daarvan uit dertig vastberaden toegewijde vechters. Strijders, die er voor de Heer, voor David en voor elkaar tegenaan gingen. Toegewijde strijders! Net als bij Nehemia, die toegewijde wachters aanstelde op de muren. Toegewijde gebedsstrijders, de geestelijke commandotroepen.

Davids helden waren machtige kerels, die gekenmerkt werden door kameraadschap. Volkomen toegewijd aan de Heer en aan elkaar. Eenheid zoals de Heer van zijn gemeente verlangt, gebaseerd op brood en wijn. Geestelijke Musketers: “Eén voor al-

len, allen voor één". Wat een kracht komt er vrij wanneer de gemeente in eenheid gaat optrekken. In eenheid voor die ene: Jezus Christus. Onze eenheid komt door Hem en door ons. Onze eenheid gaat van Hem uit en niet vanuit onze activiteiten. Het is in Hem en vanuit Hem dat wij een zijn. Daarom is ook ons motto: "Één, Jezus, voor allen, allen van voor één, Jezus". Kun jij je voorstellen wat er gaat gebeuren als het Lichaam van Christus niet langer gaat letten op alle verdeeldheid, maar als Muskietiers voor de Heer de strijd ten gunste van hun stad gaan oppakken? In 2 Sam. 23 staat een heel verslag van wat die Muskietiers van David allemaal gedaan hebben. Het is een lang verhaal met de ene mooie actie na de andere. Genoeg heldendaden om een film van te maken die de "De drie Muskietiers" naar de kroon kan steken. De een verslaat 800 man in zijn eentje, de ander blijft alleen staan als het leger op de vlucht slaat en behaalt de overwinning. En zo gaat het maar door, met steeds weer deze zin erbij: God schonk hem een grote overwinning!

Zo vaak proberen wij overwinningen voor God te behalen. Maar omdat er in ons hart en praktijk geen plaats is voor eenheid met andere gemeenten en andere christenen, kan God geen grote overwinningen geven. Juist in die eenheid en door die eenheid zal God overwinning geven. Want dan zijn namen niet belangrijk meer. Wie kent de dertig helden van David uit zijn hoofd? Niemand, toch! Het ging hen om David en ons om de Zoon van David.

Ik denk wel eens dat daar waar wij eenheid opgeven, het ook niet meer om Jezus gaat maar om persoonlijke zaken, eigen belang en eigen eer. En wij beseffen niet dat wij daarmee grote overwinningen mislopen.

Hoe ontstond die groep?

De groep helden van David werd gevormd in een grot. De grot Abdullam was een schuilplaats voor David, waar eerst zijn hele familie en broers naar toe vluchtten, maar daarna ook mensen

die in moeilijkheden verkeerden, mensen met grote schulden en verbitterden. Mensen op de vlucht. Lijkt wel op de gemeente, die een schuilplaats wil zijn voor mensen met moeilijkheden, zonde-schuld en bitterheid.

Waarom kwamen zij bij David? Omdat David zelf ook was afgewezen, verjaagd en beroofd van zijn vrouw. En dat nog wel door zijn eigen schoonvader! Maar David was niet bitter! Dát trok de anderen aan.

David bemoedigde en versterkte de bitterheid in zijn mensen niet. Integendeel zij vonden bij hem bevrijding, heling, vergeving en genade vanuit begrip en betrokkenheid. Geen wonder dat er zo'n eenheid ontstond. Samen door genezing gaan, bindt je samen! Ook hun start was brood en wijn, waar wij vergeving vinden en de kracht om te vergeven ontvangen.

De Muskietiers van de 21^e eeuw

Willen wij de stad overwinnen, dan zullen wij ons als een hechte groep helden moeten ontwikkelen. Ons hart zal moeten uitgaan naar eenheid en samen optrekken. Niet alleen als eigen gemeente, die wel erkent onderdeel te zijn van de grote gemeente. Nee, als een gemeente, die bewust de eenheid zoekt samen met alle heiligen.

Dat betekent dat wij sommige vooronderstellingen zullen moeten aanpassen zoals:

1. Mensen zijn nooit je vijanden, en zeker andere kerken of gemeenten niet. Zij zijn altijd onze kameraden in de strijd. Zij horen bij onze Koning.
2. Onze eenheid richt zich op elkaar en onze gemeenschappelijke vijand, en die kennen wij nu wel. Onze eenheid richt zich niet op het doen van activiteiten. Activiteiten zijn de vrucht van echte eenheid. Eén zijn is iets wat je bent. Het heeft veel meer te maken met je hart en identiteit dan met wat je doet. Eén zijn begint ook bij brood en wijn.

3. Onze nadruk ligt in de voorbeelden van Jezus en David. De kracht van hun overwinning lag niet in hun daden, maar in het feit dat God grote overwinningen schonk. De profeet Zacharia wijst ons hierop met de woorden *“Niet door kracht noch geweld, maar door mijn Geest! zegt de Here der heerscharen”* (Zach.4:6).

4. Het betekent ook dat de gemeente en gemeenten van de stad prioriteit zullen moeten geven aan het cultiveren van toegewijde geestelijke helden. En dat is geen eenvoudige zaak, want je start in een Schuilplaats Abdullam, dat meer als een ziekenhuis functioneert, dan als een leger. Maar daar bouw je aan de basis en bouw je aan de mensen. Het doel van iedere gezonde gemeente is nooit een grote gemeente te bouwen maar grote mensen. Mensen die begrijpen dat hun basis altijd genade is (brood en wijn). Die weten dat zij nooit op zichzelf gemeente kunnen zijn. Maar dat zij aan elkaar gegeven zijn. Mensen die de roep van de stad horen en bereid zijn daar gehoor aan te geven. Niet direct met actie. Zij weten dat de Heilige Geest en gebed de bron zijn waar de overwinningen geboekt worden op basis van het zwaard van de Geest, het Woord van God. Zij zoeken God in eenheid en liefde en daar gebiedt God zijn zegen.

Ik wil graag een musketier voor Jezus zijn en mijn stad redden, daarom zoek ik de eenheid met de andere voorgangers in de stad en wijd ik mij toe aan de strijdkreet en motto: “één voor allen, allen voor één”.

9. JERICO: DE LES VAN LOFPRIJS

Een andere grote stad, die door het leger van God werd ingenomen en tot op de dag van vandaag zijn bekendheid daaraan geniet is Jericho. Jericho viel onder de handen van het leger van Jozua. Aan de val van Jericho gaat een strijd van zo'n 40 jaar en meer vooraf. Lang voordat het leger van God voor Jericho stond was datzelfde volk gebonden in slavernij in Egypte. God bevrijdt hen uit Egypte door het bloed van het lam, en in een nacht tijd trekt een heel volk uit een land. Als dat volk door een wonder gescheiden wordt van haar onderdrukkers bij de Schelfzee, dan ontmoet dat volk haar God in de woestijn. In die woestijn ontvangt dat slavenvolk van God de woorden van leven. Wij noemen het de Wet, maar God noemt het de Tien Woorden (Ex.34:28), die bedoeld waren om het leven te behouden, dat ze zojuist ontvangen hadden. Naast die Tien Woorden, ontvangen ze in de woestijn nog iets en dat is de tabernakel. Ze ontvangen een model van eredienst, van aanbidding tot God. Dan na een lange reis komen ze voor het beloofde land en de toenmalige leider Mozes zendt zes koppels van verspieters uit om informatie te verzamelen voor de inval. Eén koppel, Kaleb en Jozua geven een heel positief verlag en zien het land al als overwonnen en door God gegeven. De vijf andere koppels kijken niet naar God, maar naar de omstandigheden en zien reuzen en versterkte steden en laten hun hoofd erbij hangen. Ze ondermijnen het volk met ongeloof en als gevolg daarvan gaat het hele volk een generatie lang door de woestijn. Een volk, dat bevrijd is uit het machtige Egypte en door een wonder door een zee is getrokken, het ene wonder na het andere wonder ervaart, laat het er nu bij

zitten nu ze zelf ook in actie moeten komen. Alle wonderen die ze meegemaakt hadden, waren van Godswege. En nu moesten ze aan Gods kant gaan strijden en twijfelden ze of God de overwinning wel zou geven. Lijkt dit niet op ons als gemeente? Hebben wij het grote wonder van bevrijding niet meegemaakt en meer dan dat? En laten wij ons soms niet leiden door angst en zien wij af van de strijd als wij naar omstandigheden gaan kijken?

Nu veertig jaar later staat een nieuwe held, Jozua, voor Jericho. Hij wil niet in dezelfde valkuil lopen van intimidatie, zoals de vorige keer, dus leidt hij het volk de grens over, door de Jordaan. Ook dat gebeurt met een wonder en de weg terug is afgesneden. Dan krijgt hij van God een wonderlijke opdracht. Het gehele volk moet zich laten besnijden, daar in het open veld voor de muren van de vijand! Ze moeten dat doen voor ze het land in bezit kunnen nemen.

De besnijdenis als voorbereiding op de strijd

Stel je het tafereel eens voor. Een besnijdenis bij een volwassen man is zo pijnlijk dat hij twee tot drie dagen te zwak is om van zijn bed te komen! En God vraagt of dat hele volk zich dit wil laten ondergaan terwijl ze geen kant meer opkunnen en in het gezichtsveld van de vijand liggen.

Waarom vraagt God zoiets raars? In de dagen van Jozua was de besnijdenis het teken van het verbond tussen God en Israël. De Israëlieten waren in hun woestijntocht nog niet besneden. Nu net over de grens van beloofde land vraagt God dit als eerste stap en nog wel recht tegenover de vijand in het open veld. Waarom? God wil dat zijn volk vanuit het verbond met Hem haar beloofde land inneemt. Het is omdat wij zijn volk zijn dat wij overwinnen, geen andere reden.

En hoe zit dat dan vandaag de dag? Hier en nu, in Rotterdam?

In het Nieuwe Testament spreekt Paulus over de besnijdenis van Christus, de Gezalfde. (Col 2:11,12). De besnijdenis is het bewust afleggen van de weg van het vlees en zoeken naar de weg van de Geest. Niet langer doen wat je als mensen als eerste reactie zou doen. Je ook niet laten leiden door je angsten, maar juist dat menselijke afleggen en kwetsbaar worden voor de ogen van je vijand. En bij de inname van Jericho zie je daar een praktische toepassing van.

Eenmaal besneden ga je pas de strijd in. Je gaat ook anders de strijd in.

De besnijdenis in het Nieuwe Testament wordt vertaald met de doop: *“In Hem zijt gij ook met een besnijdenis, die geen werk van mensenhanden is, besneden door het afleggen van het lichaam des vlezes, in de besnijdenis van Christus, daar gij met Hem begraven zijt in de doop. In Hem zijt gij ook medeopgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt.”* (Kol 2: 11 en 12.)

De doop en in sommige kerken de belijdenis is een bewuste stap. In die stap zeg je dat je vanaf dat moment niet meer je eigen wil zoekt, maar de wil van de Vader voor je leven. Vanaf die dag gaat het niet meer om jouw verlangens, maar om de Geest en Gods principes. En vaak moeten jij en ik terugkomen bij die stap in de doop. Ik heb mijn leven met alle vleselijke begeerten afgelegd en leef nu voor en met God, ook hier in deze stad.

Dus de eerste les, die wij kunnen leren uit de inname van Jericho is dat het leger van God bestaat uit mensen die bewust zijn van de stap die zij met God maken als zij de oorlog in gaan. De oorlog zal ook niet gaan via de weg van onze gedachten en vlees, maar Hij leidt door zijn Geest en Zijn principes.

De zegen van de stap.

In Jozua 5 lezen wij dat het gehele volk zich liet besnijden. Als het volk zich heeft laten besnijden begint God opnieuw te spre-

ken. Hij is blij met de gehoorzaamheid van het volk en bedankt hen met een zegen: *“Toen het gehele volk zich tot de laatste man toe had laten besnijden, bleven zij waar zij waren in de legerplaats, totdat zij hersteld waren. En de Here zeide tot Jozua: Heden heb Ik de smaad van Egypte van ulieden afgewenteld”* (Joz. 5:8 en 9).

Als het volk zich heeft laten besnijden neemt God de smaad van Egypte weg. De smaad van Egypte is dat diep gevoel van slaaf zijn, van wetticisme en presteren voor God en mensen. Eenmaal besneden, of voor ons gedoopt, staat de weg gaat open naar een leven in directe relatie met God, niet meer via omwegen van wetten of prestatie, maar door genade alleen. En leven in genade kan alleen in kwetsbaarheid tegenover de vijand.

Logisch dat het volk daarna het Pascha viert. Het Pascha is immers de verlossing door het bloed, wat wij kennen in brood en wijn bij de maaltijd van de Heer. En ook dat doen zij voor de ogen van de vijand.

Daarna gebeurt er nog iets wonderlijks: het manna stopt. Tot die dag had God op wonderlijke wijze voorzien in voedsel voor het volk. Maar nu mogen ze zelf van gaan eten van de opbrengst van het land.

De doop is je verantwoording opnemen en gaan leven in verantwoording aan God. Het is gaan samenwerken met God en niet langer leven in een afhankelijkheid van God waarin jij geen verantwoording neemt. Doe je die stap dan krijg je ook te eten van de vrucht van die stap.

Je kunt ook in de woestijn blijven en afhankelijk van dagelijkse voorziening. Dat is goed voor een tijd, maar beeld is hier: niet langer kleuter, of leerling, maar nu de praktijk in volwassen worden. Op de weg gaan met de Heer. Tenslotte is iedere dag manna wel goed, maar bepaald geen gevarieerd dieet.

Er is dus een tweede les in de voorgeschiedenis van Jericho en dat is de les dat wij door een stap te doen ook mogen gaan eten

van de vruchten van het beloofde land. Dat betekent dat de zegen van de stad het volk van God ook toebehoort. Wij mogen ons zaken toeëigenen zoals zichtbare plaatsen in de stad, plaatsen in de overheid en noem maar op. Gods volk is hier en neemt zijn plaats in.

Oorlog voeren in genade

Als je aan de term oorlog voeren denkt, introduceert dit direct een vijand! Nu weten wij dat mensen nooit onze vijanden zijn. De burgermeester van Rotterdam niet, de allochtonen niet, de blanken niet, de moordenaars niet, de evolutionisten niet, de politiek niet, de homo's niet, de hetero's niet, de oudsten niet, de voorganger niet, de buurman niet. Niemand!

Deze les is zo moeilijk. Keer op keer raak ik in situaties verzeild dat ik toch weer mensen als mijn vijanden gaat zien. Meestal zijn het nog christenen ook. Het is de les van die altijd terugkerende keuze om kwetsbaar te durven blijven. En dat lukt mij niet. Het is ook geen zaak van mensenhanden, maar vrucht van een confrontatie met de Heer zelf, een ware besnijdenis!

In die houding gaat Jozua Jericho innemen. Dus hij zoekt naar de weg. Hoe moet ik dit doen en loopt daarover te peinzen aan de oever van de Jordaan en dan ontmoet hij een strijder met uitgetrokken zwaard (Joz. 5:13-15). Deze strijder is klaar voor de oorlog! Dus Jozua vraagt: "Behoort u tot ons of tot onze tegenstanders?" Jozua wist nog niet dat dit een Christofanie was, een beeld van Christus in het Oude Testament. Dat vinden wij niet zo vreemd, maar toch is het wel een beetje vreemd dat Jozua zijn eigen Heer niet direct herkent. Jozua lijkt daarin veel op mij. In oorlogssituaties heb ik ook de neiging mijn vijanden heel goed te kennen, en mijn eigen Heer niet zo goed. Hoe vaak denk ik in conflicten niet aan mijn tegenstanders en zie ik niet dat de Heer voor mij klaar staat met uitgetrokken zwaard?

Ook het antwoord op de vraag “voor of tegen” wijst op de les. Het antwoord is “neen”. Nee? Wat nee? Behoort u niet tot ons? Of behoort u niet bij hen? Aan wiens kant staat u? Het is het antwoord van God in conflicten: Ik sta niet aan de kant van een groep mensen. Ik ben, die Ik ben. Bij geestelijke oorlog gaat het niet om mensen, maar om de machten en overheden die onze stad ruineren. Bij Jozua ging het om het uitroeien van de Kanaanitische cultuur, met haar afschuwelijke praktijken. Een ieder die wenste kon gered worden, zoals de geschiedenis laat zien in Rachab, de hoer, wellicht de minste van Jericho. Met haar werden overigens allen die in haar huis waren gered. (Joz. 6:17 en 23). Er staat nergens dat ze eerst een belofte of verklaring moesten afleggen. Nee, de weg was open om zich aan te sluiten, meer niet.

Oorlog voeren doen wij in genade naar de mensen. Sterker nog de grootste strijddaad, die het leger van God kent is genade geven aan diezelfde mensen.

Geestelijke oorlog kent vreemde praktijken.

Onder aanvoering van Jozua trekt het leger op en denk je nu eens in hoe de Jerichoieten dat bekeken. Zeven dagen lang zien ze een zeer vreemd schouwspel. Iedere dag loopt het hele volk zwijgzaam de hele stad rond. Er wordt alleen op sjofars, ramshoren, geblazen. Ze trekken om de stad heen, zeggen verder niets en doen verder niets. Ik zie het CNN- nieuws dit al verslaan op het avondd nieuws in Jericho. Weinig te melden, dan... Spot? Verwondering? Iedere keer als onze gemeente op missie gaat en midden in de stad gaat bidden op plaatsen waar een moord is gebeurd en dan ook nog de maaltijd van de Heer viert, heb ik ook even het gevoel aardig voor joker te staan. Mensen kijken ons aan en vragen zich af wat wij nu weer aan het doen zijn. Weten zij dat wij genade afsmecken over hen? Ik denk het niet. Gelukkig hangen de mensen nog niet op hun balkon en lachen ons nog niet uit.

Wat deden de Israëlieten? Zeven dagen gaan ze rondom de stad. Zeven is het getal van de volheid. In hun stoet gaan zeven priesters voorop, met zeven sjofars. Ze doen dit zeven dagen en op de zevende dag gaan zij zeven keer om de stad. Daar zit dus een sabbat in. Moesten ze van de wet dan geen sabbatsrust houden?

Voorop in de stoet lopen de gewapende mannen, dan volgen de zeven priesters met de zeven sjofars. Daarachter wordt de ark van het verbond gedragen. Dat is het teken van genade en het bloed. En achter de ark loopt het volk van God. Een prachtig beeld hoe genade van God een stad kan binnenkomen! En het enige wat zij doen is blazen op de ramshorens.

Dan op de zevende dag krijgt het volk de opdracht om bij een aanhoudende klank van de ramshorens in gejuich uit te breken en ieder moet recht op de muur aflopen! Wat een strategie! Zie je Jozua dit uitleggen aan het volk en zie het volk met knikkende hoofden instemmen? Zou jij geloven dat dit de manier is om je stad te (over)winnen?

Als klap op de vuurpijl krijgen ze de opdracht de stad met de ban te slaan. Dat betekent dat ze geen buit mochten maken. Niets van deze eerste stad, die werd ingenomen mochten de Israëlieten voor zichzelf houden. Jericho, de eersteling, was de tiendenstad!

Toch zijn het zaken die de heiligheid van God laten zien. Ik geloof dat Jozua het wel kon overbrengen naar het volk, maar daarvoor had hij ook de Heer ontmoet. Een Heer met uitgetrokken zwaard. Als wij eerst de Heer ontmoeten en naar Hem luisteren kunnen wij de gekste dingen voor Hem doen, waar anderen van denken: “waar zijn die nu helemaal mee bezig?”

De les van lofprijs

Als wij aan lofprijs denken in deze context heb ik vaak meegeemaakt, dat wij de neiging hebben snel het accent op het gejuich leggen. Net als bij de Israëlieten hebben wij daar blijkbaar een

behoefte aan. Maar pas op voor opgeklopte emoties. Het ging bij Jericho allemaal niet zo snel. De Israëlieten moesten eerst zes dagen lang iedere dag weer opnieuw zwijgend rond de stad lopen en op de zevende dag zeven keer. Nu was Jericho misschien niet zo groot. Maar laten wij eens aannemen dat de stad 2,5 kilometer in doorsnede was, inclusief de veilige afstand tussen de Israëlieten en de muur, dan was de omtrek al zo'n vijf kilometer. Ieder dag vijf kilometer lopen en niets zeggen. En op de zevende dag, zeven keer vijf kilometer, dat is 35 kilometer. En pas daarna mag jij gaan juichen en vechten! De les van lofprijs is wachten, wandelen en niet kletsen en op juiste moment uitbreken in gejuich!

1. Wachten op God is de basis van lofprijs.

Wachten op God duurt lang. Wachten op God is de bediening van voorbede doen, God zoeken en niet stappen in de fouten van vroeger. Dus lopen en mond houden. De vorige generatie faalde omdat ze gingen murmureren en reken maar dat Jozua ze daar nog even aan herinnerd had. Niet nog eens 40 jaar! Kun jij je voorstellen hoe de eerste biefstuk heeft gemaakt na veertig jaar manna?

Wij zijn in oorlog met de geesten van onze stad en wij wachten. Wij gaan niet zeuren of klagen, dat God niets doet. Hij komt op Zijn tijd met bekeerlingen, geestelijk doorbraken en opwekking. Nu moet ik wel bekennen dat ik God altijd te laat vind komen op het moment van noodzaak. Maar achteraf blijkt Hij altijd op de juiste tijd te komen! Dus wachten is moeilijk en brengt een spanning om te snel voor God uit te lopen. Maar dan valt de muur niet. Het is dus beter te wachten totdat je het juiste moment om te juichen hoort.

2. Wandelen in gehoorzaamheid is een lofoffer voor God.

“Laten wij de Heer een lofoffer geven!” Het wordt nog al eens in diensten gezegd. Het kan ook heel goed, het is tenslotte bijbels.

Maar het kan ook zo gemakkelijk gedaan worden als oppepper en op basis van euforistisch gevoel. Vóór het uitbreken in gejuich komt eerst een tijd van wandelen in gehoorzaamheid. God vraagt van zijn leger gehoorzaamheid. Overigens wordt dat van alle legers gevraagd: absolute gehoorzaamheid. Ooit gehoord van een soldaat die een opdracht krijgt en dan antwoord met: “Nou dat weet ik niet hoor”? Kenmerkend voor een leger is de discipline en vertrouwen in de leiding. En zo hoort het ook in het leger van God. Als onze gemeente naar plaatsen gaat waar moorden gepleegd zijn, dan gaan wij in gehoorzaamheid en vieren wij de overwinning van Jezus Christus. Niet met uitbundig gejuich maar wel met de tekenen van overwinning. Het kost ook wat om naar zo’n plaats te gaan. Terwijl het goedkope gejuich in een fijne dienst niet altijd wat gekost heeft. De kostprijs van ons gejuich zit in de gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid is een van de weinige dingen die wij kunnen geven in onze samenwerking van God. “U kunt op mij rekenen, help!”

Hoe lang gaan wij door met onze gehoorzaamheid? Totdat de Generaal andere orders geeft. Ik denk dat dit een van de kenmerkende elementen van onze lofprijs moet zijn. Die lange adem, dat vasthouden aan dat ene doel, dat blijven bidden voor je stad, je naasten, mensen op je hart.

3. Niet kletsen maar op juiste moment uitbreken in gejuich is de vrucht van echte lofprijs.

Kletsen in het Koninkrijk ontaardt meestal in kritiek en mensen wijzen op de onmogelijkheden. De tien verspieders bij Mozes waren het spookbeeld van het volk. Die tien verspieders dachten klein van zichzelf en klein van hun God. Het eerste wellicht zeer terecht, het tweede volkomen naast de plank geslagen. Het is het preken van onhaalbaarheid. En je komt het overal tegen: Nehemia kende Sanballat, Tobias en Gersum en de rest van de Arabieren, die maar één boodschap hadden: “Het zal je nooit lukken!” David kende de Jebusieten met dezelfde boodschap en

wij kennen onze moderne boodschappers die zeggen: "Het christendom is niet meer relevant, vergeet het maar!"

En wat doet het Lichaam van Christus, het leger van God? Niet kletsen, gewoon doorgaan met wandelen. Dat kunnen wij, want God heeft beloofd! Het beloofde land is voor ons. Rotterdam is ons beloofde land! Jouw straat, jouw buurt is jouw beloofde land! En wie is God dat Hij ons dat beloven kan? Hij is de IK BEN. Dat betekent zoveel als 'buiten Mij is er niemand!' Een andere naam waarmee Hij ons belooft, is De Allerhoogste. Dat betekent dat er geen macht of gezag hoger is dan Hij! Zijn beloften worden uitgesproken op heilige grond. Op zulke heilige grond heeft God onder andere gesproken: *"Want Ik weet, welke gedachten Ik over u koester, luidt het woord des Heren, gedachten van vrede en niet van onheil, om u een hoopvolle toekomst te geven"* (Jer. 29:11) Deze belofte over onze toekomst staat midden in de context van het leven in een vijandige stad. God belooft zijn volk haar erfdeel, haar beloofde land, haar toekomst. Het enige wat het volk moet doen is gaan wachten op God, dan gaan wandelen in gehoorzaamheid en zwijgen totdat het moment van God aanbreekt.

Op het juiste moment uitbreken in gejuich!

Wanneer moet Gods volk dan uitbreken in gejuich? Bij Jozua was dat, wanneer de toon op de ramshorens wordt aangehouden en Jozua de opdracht geeft Juicht! Voor ons betekent het geluid van de ramshorens het luisteren naar de wind van de Heilige Geest. De Heilige Geest spreekt vaak tot ons. En iedere keer zie ik als een rondtrekken om de stad. Tot onze gemeente heeft Hij gesproken om missie uit te voeren naar plaatsen waar moorden gepleegd zijn. Tot een andere gemeente in Rotterdam heeft de Heilige Geest gesproken om een keer in de maand een gehele nacht door te bidden voor de stad. En zo zal en wil Hij tot alle gemeenten spreken. Een ander spreken van de Heilige Geest is de ontwikkeling tot meer eenheid tussen voorgangers

en kerkleiders op verschillende terreinen. De Heilige Geest spreekt en doet ons om de stad trekken. Wellicht zal dat geluid gaan aanhouden wanneer alle kerken in eenheid naar de stad kijken en in voorbede optrekken? Dat is slechts een gissing. Een ding weet ik zeker: wij zullen het herkennen en dan breken wij uit in gejuich en mogen wij de stad innemen

En vergeet het Rode Koord niet!

Als wij aan de doorbraak en het vallen van de muren van Jericho denken dienen wij twee beelden van Jezus vast te houden. Deze twee beelden van Jezus gaan altijd hand in hand en laten het uiteindelijke doel van Hem zien. Missen wij een van die twee beelden dan zijn wij weer heel snel met onszelf bezig. Bij inname van Jericho openbaart God zich als De Vorst der heerscharen, de overste van het leger van God. Maar Hij openbaart zich ook in het Rode Koord, dat de hoer Rachab uit haar raam liet hangen. Een beeld van Jezus onze Redder en Verlosser door zijn eigen bloed. Midden in een oorlog om een brug te slaan naar het Beloofde Land, wordt Rachab de hoer en al haar vrienden gered. De stad innemen met lofprijs zal niet alleen het overwinnen van de geesten, machten en overheden inhouden, maar ook de verlossing van mensen die eens gevangenen van de stad waren.

En opmerkelijk: God begint bij een hoer. Denk daar eens even over na: "Hoe kijk jij naar mensen in de stad?" Die hoer wordt nog wel de een van de voormoeders van Jezus! Als ik naar de stad kijk en naar de mensen die ik graag gered wil zien worden, dan moet ik voorzichtig zijn. Natuurlijk wil ik dat hoeren en tollenaars gered worden, maar is dat ook zichtbaar in mijn leven? Bij Jezus wel. Hij was een vriend van ze.

Het motiveert mij voortdurend om in de stad mensen te zien en de Heilige Geest me te laten inspireren van alle mensen in de stad te houden. Zij hebben Gods liefde nodig, ook via jou en mij!

Uiteindelijk gaat het om verloren mensen het Koninkrijk binnen te zien komen. Daarom heeft lofprijs een evangeliserend element in zich.

10. SAMARIA: RECLAME DIE VREUGDE BRENGT

Toen ik op zoek was naar een huis in Rotterdam, viel dat in eerste instantie tegen. Ik kon niet snel iets vinden waar mijn hart van opsprong. Dus vertelde ik dit aan wat vrienden binnen mijn denominatie. Een Rotterdammer zei toen heel nuchter: “Maar wat wil je dan? Rotterdam is toch helemaal niet leuk om te gaan wonen!” En in feite heeft hij wel gelijk. Er zijn niet veel plekken waar het echt mooi en gezellig wonen is, tenminste als je niet erg kapitaalkrchtig bent. Ik heb die woorden toen aangehoord en bij God gebracht, wetende dat Hij de plaats waar jij of ik woon kan veranderen tot een oase in de woestijn. De bevindingen van die Rotterdammer leken echter wel bevestigd te worden, toen Rotterdam eind 2001 de titel van Moordstad toebedeeld kreeg. Mensen voelen zich steeds onveiliger in de steden. Politiek is het zelfs een heet onderwerp. Maar tegelijkertijd kun je je afvragen of de politiek het allemaal wel kan oplossen. De problemen in de stad lijken sneller te groeien dan dat er oplossingen worden aangereikt.

Stel je nu eens voor dat mensen zich veilig zouden voelen en blij op straat zouden lopen. Hoe zou Rotterdam eruit zien als men zou zeggen: “Blij dat ik in Rotterdam woon! Deze stad is veilig!” Stel je voor dat ouders met een gerust hart hun dochters over straat kunnen laten lopen tot laat in de avond. Wie zou dat niet willen. Rotterdam een grote oase van vrede en rust waar de mensen “blij” zijn in die stad te wonen. Wat voor soort reclame-campagne zou de gemeente moeten opzetten om mensen die blijdschap te geven?

Als Filippus in Samaria komt en daar gehoorzaam is aan de Gro-

te Opdracht, verandert de stad. De Bijbel zegt dat er grote blijdschap in die stad kwam (Hand 8:8). Zie je het voor je? Er gebeurt iets in de stad en de mensen worden blij. Grote blijdschap; niet eventjes blij omdat de lokale voetbalclub een prijs heeft gewonnen die volgend jaar weer in handen van een ander komt. Nee, een blijdschap, die de stad wezenlijk verandert. Fabeltje? Zeker niet. Op dit moment zijn er steden genoeg op te noemen die radicaal veranderd zijn omdat het evangelie daar zijn entree kreeg. Op de Video “Transformations” van George Otis jr. kun je zien dat een stad als Kali in Colombia totaal veranderd is. Kali een van de meest criminele steden en centrum van een drugskartel veranderde toen de voorgangers van die stad elkaar in eenheid vonden, nadat een van hen vermoord was. Een hoge kostprijs, maar wel een veranderde stad! En wat in Kali kan, kan ook in Rotterdam.

Reden genoeg om te kijken hoe Samaria werd overrompeld door het leger van God

De voorwaarden en aanleiding naar die blijdschap.

Kali veranderde nadat een voorganger vermoord werd. De begrafenis werd een keerpunt en voorgangers zochten elkaar weer op en gingen met elkaar bidden voor de stad en zochten en wachten op Gods plan. Ook bij Filippus zien wij dat er iets aan vooraf ging. De apostelen prediken het evangelie en tekenen en wonderen volgen. Die tekenen en wonderen zijn niet de elementen dat Samaria een opwekking beleeft. Nee, het zijn de elementen waardoor de christenen verstrooid werden en gaan trekken door het land (Hand 8:4-8). Door de wonderen komt er verdrukking en ze worden opgejaagd en vluchten. Het is een van de manieren waarop God zijn gemeenten “al gaande in wereld” krijgt. Wij hebben namelijk een onvoorstelbare drang om in ons klein hoekje te blijven zitten, terwijl de opdracht was om er op uit te gaan, de wereld in.

Opwekking komt niet zonder kostprijs. Door de eeuwen heen heeft martelaarschap altijd vrucht voortgebracht. Het bloed van de martelaren is het zaad van de kerk, wordt er terecht gezegd. Maar wat als er geen bloed vloeit? Wat als wij niet vervolgd worden? Is het de lauwheid die de kerk dan vleugellam maakt?

In Handelingen komen wij de eerste martelaar tegen. Stefanus, hij was juist ingezegend als diaken, maar stond als een apostel te preken. Het moment dat de eerste martelaar sterft is erg ontroerend. Stefanus wordt slachtoffer van een enorme rel. Als hij gestenigd wordt dan bidt hij: "Here, reken hun deze zonde niet toe!" (Hand. 7:60). Maar daarvoor ziet hij Jezus staan aan de rechterhand van God de Vader. Dat is opmerkelijk, want Efeze leert ons dat Jezus is gezeten aan de rechterhand van de Vader. Nu maakt zo'n kleine nuance niet veel uit, tenzij je beseft dat het hier om de eerste martelaar in de kerkgeschiedenis gaat en je afvraagt wat Jezus dan doet. Hij staat op om de eerste martelaar in de geschiedenis met salueren welkom te heten in het paradijs! Zo betrokken is Hij bij de geschiedenis van de kerk.

Als gevolg worden christenen verstrooid en trekken het land door. Al gaande verkondigen zij het evangelie en gehoorzamen daarmee aan de Grote Opdracht door Jezus gegeven: *"Gaaf dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb"* (Mattheüs 28:19). Onze roeping is niet anders – gewoon, al gaande in de wereld dienen wij getuigen te zijn. Wellicht is het ontbreken van verdrukking een reden van weinig effectiviteit van wat wij evangeliseren noemen.

Zo komt Filippus in Samaria, de eerste niet-joodse stad. En daar vindt een doorbraak plaats. Zij verkondigden het evangelie, dat betekent de blijde boodschap! Opgejaagde, verstrooide mensen verkondigen een blijde boodschap. Dat zegt nog al iets, zeker als je hen vergelijkt met ons. Wij worden niet opgejaagd, maar hebben goede baantjes. Wij worden niet verstrooid, maar gaan

op vakantie. Wij hebben ook een blijde boodschap, maar deze komt niet als bevrijdend over. Ondanks hun situatie werden deze opgejaagde mensen herkend aan een aantal aspecten. Zo werden ze blijkbaar niet in beslag genomen door hun problemen. Ook vonden zij blijkbaar toch de tijd om contacten te leggen. En ondanks hun lijden hadden ze een blijde boodschap! Geen wonder dat de mensen luisterden.

De Reclame

Kun jij je een tandpastareclame voorstellen die zegt: *“Wij weten het niet, maar misschien is deze tandpasta ook wel goed voor je. Je hoeft deze niet te nemen, want die anderen zijn natuurlijk ook goed. Maar misschien wil je het toch een keer proberen? Toe nou, een keertje maar. Ik ben er echt blij mee!”* Nee, reclame wordt geproclameerd, wordt afgekondigd, of verkondigd. Reclame wordt bekend gemaakt als een vaststaand feit: *“Met deze tandpasta ontdek je je zelfvertrouwen weer! Met deze tandpasta ontdek je weer wie je werkelijk bent!”* Onzin natuurlijk, maar toch verkondigt iedere tandpastareclame een soortgelijke blijde boodschap. De reclame maakt dat mensen ergens behoefte aan krijgen en speelt in op de gevoelens van mensen.

Wij, de christenen, maken reclame voor God. Dat doen wij door wie wij zijn. Wij zijn getuigen in eigen stad en dan daarbuiten. Maar wat is onze boodschap? *“Wij weten het niet, maar misschien is mijn geloof ook wel goed voor je. Je hoeft Jezus niet aan te nemen, want die andere godsdiensten zijn natuurlijk ook goed. Maar misschien wil je het toch een keer proberen? Toe nou, een keertje maar. Ik ben er echt blij mee!”* Zulke boodschappen zijn geen evangelie. Het evangelie is een bevrijdende blijmakende boodschap, die mij in de oren is gekomen als: *“Henk, je hoeft niet langer zo te leven. Er is een ander leven voor jou als je met God verder wilt gaan!”* Dat betekent overigens wel dat je je boodschap alleen kwijt kan aan mensen die verlangen hebben om uit de ellende van hun leven te komen. Mensen in

angst voor hun omgeving in de stad. Mensen die in de stad eenzaam zijn geworden. Mensen die teleurgesteld zijn in de leegheid van het materialisme. Christen hebben daar een antwoord op, mits het ook maar zichtbaar is in hun levens. Zoals ook bij die verstrooiden in Handelingen.

Als het gaat om de inhoud van onze reclame, dienen wij voor ons zelf eerst te moeten vaststellen, dat onze reclame een verkondiging is, een proclamatie, een prediking ². En die verkondiging gaat gepaard met een synchroon leven dat laat zien dat onze reclame een blijde boodschap is.

De blijde boodschap in Samaria

Als Filippus de blijde boodschap brengt in Samaria, dan wordt dat op vier verschillende manieren omschreven. Iedere omschrijving laat een aspect zien van dat andere leven waarvoor de mensen kiezen kunnen. Al die aspecten mogen een onderdeel zijn in ons getuigen zijn voor het Koninkrijk.

Allereerst verkondigde Filippus het Woord: *“Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen het land door, en verkondigden (evangelizo) het Woord.”* (Hand 8:4 SV) Boven alles verkondigen wij wat God zegt door zijn Woord. Dat is wat anders dan wat wij soms denken of vinden. Nee, het Woord van God staat daarboven als autoriteit of het ligt onder alles wat wij verkondigen, als fundament waarop wij bouwen. En bouwen is een proces. Daarom is het Woord is iets dynamisch. Het is bepaald niet statisch. Het Woord van God is een kracht van God die in en door ons leeft. Een christen die onder het gezag van het Woord leeft en op het Woord van God zijn leven bouwt is altijd in een proces. Dat Woord van God is de basis voor gezond denken en het is de genezende kracht voor vruchtbaar leven. Dat Woord van God

² Steeds als dit woord “prediking” in de Bijbel wordt gebruikt staat er het Griekse woord: “*evangelizo*”, wat betekent: blijde boodschap verkondigen.

kwam tot mij met de blijde boodschap *“Henk, je hoeft niet langer zo te leven! Er is een andere weg!”* En die boodschap bracht vreugde. Natuurlijk confronteert het Woord van God ons ook met zaken waar je in eerste instantie niet op zit te wachten, maar christenen die buigen onder het gezag van het Woord en hun wandel baseren op het fundament van het Woord van God zullen altijd een blijdschap ervaren die daarbuiten niet te vinden is. Christenen die een blijde boodschap aan hun stad willen mededelen, zijn zelf blij in het Woord van God.

Ten tweede staat er: *“En Filippus daalde af naar de stad van Samaria en predikte (evangelizo) hun de Christus.”*

Het Woord van God als eerste onderdeel kan op zichzelf staand heel verkeerd overkomen. De meeste mensen denken bij “het Woord van God” aan allerlei wetten en regels. In sommige aspecten hebben ze daarbij nog gelijk ook. Wil je niet dood gaan aan de zonde dan zul je je aan andere wetten moeten houden. Dat is in het kort een thema dat Paulus uitgebreid in Romeinen behandelt. Maar je redt er geen mensen mee. Het Woord laat wel zien dat er een ander leven is, maar de mens heeft een redder nodig om dat leven aan te nemen. En Christus heeft dit voor de mensen bewerkt aan het kruis van Golgotha. Het Woord van God laat zien dat er een ander leven is. Jezus Christus geeft dit leven aan ons in genade. Wij moeten daarvoor wel sterven aan ons oude leven en opstaan in een nieuw leven met Hem. Filippus verkondigt dus dat er een Redder is en zijn naam is Jezus. Zijn titel is Christus. Christus is de Griekse term voor de Gezalfde of de Messias. Deze titel wijst op zijn gezag en autoriteit als Verlosser. Hij heeft de ultieme macht in hemel en op aarde. Dat is wat Hij zelf ook zei: *“Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde.”* (Mat. 28:18) Dit zei Hij overigens op het moment dat Hij zijn discipelen de wereld instuurde met de blijde boodschap. Voor christenen die hun stad willen veranderen is Jezus niet alleen hun Verlosser en Redder; ook niet alleen een per-

soonlijke relatie. Jezus Christus is voor hen de ultieme autoriteit. Zij weten dat Hij dat is. Hoe? Doordat Hij de gevolgen van hun verkeerde leven weggenomen heeft en keer op keer weer wegneemt, wanneer het Woord ons tot verandering maant. Dus de kerk in de stad verkondigt niet alleen een andere manier van leven, maar ook iemand die ons leven redt van de ondergang en in een andere dimensie plaatst.

Ten derde predikt Filippus het Koninkrijk van God: *“Toen zij echter geloof schonken aan Filippus, die het evangelie van het Koninkrijk van God en van de naam van Jezus Christus predikte (evangelizo), lieten zij zich dopen, zowel mannen als vrouwen.”* Hier komen op de plek dat de verkondiging werkelijk levensveranderd wordt. Mensen ontdekken het Koninkrijk van God. Het Koninkrijk van God is een andere dimensie van leven. Het is een andere orde van leven. Een andere regering waaronder je je stelt. Het Koninkrijk breekt aan, wanneer iemand Jezus aanneemt als Redder en verlosser op basis van het Woord van God, maar dan ook gaat leven volgens Gods orde. De eerste stap in het Koninkrijk is dan ook de gehoorzaamheid aan de doop. Jezus deed het ons voor. Hij behoefde niet gedoopt te worden vanwege een zondelast. Toch zegt Hij tegen Johannes de Doper: *“Laat Mij thans geworden, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen”* (Mat 3:15). Laat Mij worden waarvoor ik bestemd ben te gaan doen! Tot op die dag leefde Jezus anoniem op deze wereld. Hij was er wel, maar deed weinig geestelijk actiefs. Totdat Hij die stap neemt. En dan opent zich de hemel en daalt de Geest van God op Hem. Het Koninkrijk van God breekt zich vanaf dat moment baan. Ook bij ons. Willen wij onze steden redden dan dienen wij geen anonieme christenen te blijven, maar bewust het Koninkrijk in te stappen en in Gods orde van gehoorzaamheid te gaan leven. Actief worden in het Koninkrijk. Dat houdt in dat vaders hun priesterschap serieus gaan nemen. Dat werknemers, slaven, hun werk gaan doen

als voor de Heer, wetende dat God hen een plaats in maatschappij gegeven heeft. Jonge mannen en vrouwen die met trots hun leven inrichten volgens Gods regels en trouw zijn in relaties. Gemeenten die van hun kerken weer gebedshuizen maken en zo roversholen ombouwen in geestelijke krachtcentrales.

Je kunt je bekeren, en nooit echt Jezus Christus ontmoeten. Wellicht hopen dat het ooit eens een keer zal gebeuren. Het Woord werkt dan wel de wet in je. Wat goed is maar nog weinig vreugde geeft.

Je kunt je bekeren en Jezus aannemen en vrij zijn. Dat geeft zeker vreugde. Maar als je die vrijheid nergens mee opvult, zal de vreugde toch verdwijnen. God geeft ons die vrijheid om er iets mee te gaan doen. Om tot jouw bestemming te komen die er voor jou is in Christus.

Je kunt je bekeren, Jezus aannemen en gaan leven onzer Zijn gezag. Dat gezag en orde is een stelsel van genade en harmonie, of van echt leven. Daar gaat het om in het Koninkrijk. Onze reclame is: *“Er is blijvende vreugde als je in het Koninkrijk van Genade gaat leven”* Omdat het een koninkrijk van genade is hoef je niets te betalen, maar het kost je wel alles.

Tenslotte predikt Filippus de Naam van Jezus Christus. *“Toen zij echter geloof schonken aan Filippus, die het evangelie van het Koninkrijk van God en van de naam van Jezus Christus predikte (evangelizo), lieten zij zich dopen, zowel mannen als vrouwen.”* Als je er voor kiest in het Koninkrijk te gaan leven, word je onherroepelijk betrokken in een oorlog.

Gods tegenstander, de duivel bevecht het Koninkrijk meer dan alle andere zaken. Dat zie je bij Jezus, die gelijk na zijn doop in de wildernis verzocht wordt door de duivel. En zo is het ook met ons. Ik sprak hier een keer over en werd na de preek door een van de oudsten op de vingers getikt. “Met zo’n boodschap krijg je niet veel bekeerlingen, Henk” was de kritiek. Ik heb daar lang over nagedacht en mij bezwaard gevoeld, want je vangt inderdaad meer vliegen met honing dan met azijn. Maar is het azijn?

Voor de consumerende gelovige zal dat wel. Voor hen die serieus los willen komen uit de klauwen van satan, denk ik niet. Satan vindt het niet leuk wanneer je je bekeert, maar hij is blij wanneer jij het daarbij laat. Satan vindt het echt niet leuk als je Jezus aanneemt en je relatie met God wordt hersteld, maar hij is blij wanneer het daarbij blijft. Satan vindt het helemaal niet leuk wanneer je in het Koninkrijk gaat functioneren en een ambassadeur van een andere orde wordt. Want dat betekent dat je macht gaat uitoefenen, vrucht gaat dragen, mensen tot bevrijding leidt. Dan worden mensen om je heen blij. Misschien wel een hele stad! Dan laat hij je niet lekker zitten, maar verklaart hij je de oorlog! Hoewel, het is beter te zeggen dan ontdek je ineens wat voor oorlog er gaande is. Is dat iets om bang voor te zijn? Nee, absoluut niet, want de overwinning is er. Voordat Jezus de opdracht om te verkondigen geeft zegt Hij immers: *“Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde.”* En als garantie sluit Hij de opdracht af met: *“Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld.”* Betrokken raken in deze oorlog is niets om bang van te zijn. Het zal strijd geven dat wel. Maar je kunt ook concluderen, dat als je in deze oorlog bewust betrokken raakt, je verzekerd bent van Gods aanwezigheid in je leven. Blijven hangen en aan de zijkant staan is veel gevaarlijker, want dat maakt je dik en gezapig. In de strijd zullen wij altijd teruggeworpen worden op onze redding, onze relatie met Jezus en alleen maar sterker uit de strijd komen. Blijven hangen, maakt ons steeds afhankelijker van gewoonten, tradities en valse zekerheden. Onze kracht en overwinning liggen in de autoriteit van de naam van Jezus. Wij leven wel in deze wereld, maar wij zijn van een ander Koninkrijk. En als wij aangevallen worden, beroepen wij ons op de naam van Jezus. Dat kun je vergelijken met de politie of een deurwaarder die zich beroept op de naam van de Wet van het Koninkrijk der Nederlanden, of in de naam van de Koningin. In Nederland is dat het einde van alle tegenspraak. In de geestelijke wereld is dat de Naam van Jezus. De naam van Jezus is het

hoogste gezag, ooit door God gegeven aan de mens! Dat gezag is aan die naam verbonden omdat Jezus de ultieme dienstknecht werd en zich niet beriep op zijn goddelijkheid. Paulus schrijft daarom aan de christenen in Filippi: *“Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken, opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen van hen, die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden: Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader!”* (Fil. 2:9-11)

Samaria is een prachtig voorbeeld van een niet-joodse stad die door Filippus bereikt werd. Dat gebeurde op een ongeplande wijze. Hij was gewoon op weg, zelfs opgejaagd, en maakte reclame voor Jezus: hij verkondigde Het Woord, Jezus Christus en het Koninkrijk en er komt direct tegenstand. De oorlog breekt uit. En als gevolg daarvan worden lammen genezen, tekenen en wonderen gebeuren en de occulte krachten worden openbaar en lam gelegd. Geen wonder dat de stad vervuld werd met grote blijdschap.

11. FILIPPI: EEN CITADEL IN DE CITADEL

Het verhaal van Paulus en Silas in de gevangenis van Filippi is overbekend. In vele opzichten is het een Nieuw Testamentische geschiedenis van Jericho. Bij beiden was lofprijs de sleutel en bij beiden vielen de muren letterlijk om. Alle principes van Jericho gaan ook op in Filippi. Toch heeft de stad Filippi enkele opmerkelijke aspecten die onze aandacht verdienen.

Filippi is een bijzondere stad. Bijzonder ook is de manier waarop Paulus hier terechtkomt. Je kunt het niet bepaald een geplande reis noemen. Integendeel, alles wees erop dat Paulus andere plannen had, maar Filippi lag duidelijk in het plan van God en de geschiedenis toont ons Gods leiding in het leven van Paulus die “al gaande” in de wereld is.

De reis naar Filippi wordt vooraf gegaan door een ruzie tussen Barnabas en Paulus over Johannes Marcus (Hand. 15:36-39). Dit conflict liep zo hoog op dat de oudsten besloten ze te scheiden en nieuwe mensen aan hen beiden toe te voegen en beiden weer op zendingsreis te sturen, Barnabas met Marcus naar Cyprus en Paulus met Silas richting Syrië en Cilicië met het doel de bestaande gemeenten te versterken. Later lezen wij in de brieven van Paulus dat hij weer goed bevriend was met Johannes Marcus, dus je kunt je afvragen of de vriendschap zo hecht was dat God een conflict nodig had om tot reproductie te komen. Uiteindelijk gingen er nu toch twee teams op zendingsreis.

Als Paulus en Silas dan alle gemeenten gaan bezoeken en versterken, wordt ook eerst het team versterkt. Timoteüs wordt aan het team toegevoegd. Timoteüs had een Joodse moeder en een Griekse vader. Afgezien van het discipelschap dat Timoteüs

krijgt, kun je nu eerst afvragen waarom God een Grieks-Joodse teamlid toevoegt. In zulk discipelschap komen de nodige crossculturele problemen naar boven, waarbij Paulus Timoteüs besnijdt ter wille van de Joden (Hand. 16:3). Niet uit overtuiging dus. Het geeft ons inzicht in de fijngevoeligheid van Paulus en de opofferingsgezindheid van Timoteüs. Maar ook hoe zij worden klaargestoomd om andere culturen te gaan bereiken. Nadat Timoteüs is toegevoegd gebeuren er een aantal opeenvolgende wonderlijke zaken. Ten eerste vermeldt Handelingen 16, dat de Heilige Geest hen verhindert het Woord in Asia te spreken (vers 6). Hoe? Dat weten wij niet. Maar voor hun was het duidelijk. Dan staat er een vers verder dat de Geest van Jezus hen niet toelaat van Mysië naar Bitynië te reizen. Hoe? Opnieuw kunnen wij er slechts naar gissen. Dat kunnen hele duidelijke aanwijzingen geweest zijn of wat meer in de verwachting ligt dagelijkse zaken, die tegen zitten, waaruit Paulus deze conclusies na gebed trok. Eén ding is duidelijk Paulus wil Asia in, en de Heilige Geest wil dat niet. Zo stranden ze in Troas. En daar krijgt hij een droom. In die droom ziet hij een Macedonische man, die hem toeroept: *“Steek over naar Macedonië en help ons”* (vers 9). Macedonië was toentertijd de noordzijde van Griekenland, in het huidige Europa. Dit lag tot op die dag buiten het gezichtsveld van Paulus. Toen hij eenmaal begreep dat de Geest hem buiten Asia wilde hebben en dieper het Romeinse Rijk in, denk ik, dat hij wel blij was met Timoteüs in zijn team. Er is nog een wonderlijk aspect in het verslag dat inzicht geeft in het team rondom Paulus. In vers 10, direct na het gezicht verandert de schrijver van Handelingen de persoonsvorm van zij naar wij. De meeste commentaren concluderen hieruit dat Lucas zich in Troas bij het team voegde. Lucas was een dokter en sommige commentaren vermoeden dan ook dat Paulus vanwege ziekte in Troas strandde. Uit de geschiedenis kunnen wij een aantal lessen trekken, zoals God leidt ook door dagelijkse dingen alsook door dromen, openbaringen en ander gaven van de Geest. Ook leren wij hier uit dat wij in teams mogen werken, maar dat God de teams moet

wij in teams mogen werken, maar dat God de teams moet kunnen samenstellen. Anders missen wij onze Lucas, die voor ons alles heeft opgeschreven. Een derde les, die wij kunnen optekenen is deze: Om tot diepe doorbraken te komen, zoals het innemen van een stad als Filippi gaat behoorlijk wat strijd op natuurlijk en geestelijk vlak aan vooraf. En dat roept gelijk de vraag op: wat voor stad is Filippi dan wel?

Filippi

Deze stad was een Romeinse kolonie in het huidige Griekenland. Deze kolonies werden gebouwd rondom citadellen. Citadellen zijn vestingen in het land of zelfs midden in een stad, waar vanuit de kolonie bestuurd en overheerst werd. De overheersende macht behield de controle over hele gebieden door een netwerk van dit soort citadellen te bouwen. Vanuit die citadellen werden de grenzen bewaakt. Omdat zo'n citadel het thuishonk van het leger was, trok dit weer allerlei andere ambachten aan en vormden zich een stad, met een geheel eigen cultuur.

Paulus en zijn team varen naar de overkant en komen in Filippi, dat de eerste stad is van dit deel van Macedonië, een Romeinse kolonie (vers 12). Paulus gaat naar de eerste stad in de streek en verblijft daar een paar dagen. Kun jij je voorstellen in zo'n stad te komen met een missie, zoals Paulus had? Je ziet als het ware de borden voor de stad al staan: "Let op! Dit is een citadel van Rome! Hier wonen Romeinen met hun eigen wetten!" Paulus stapte een totaal andere cultuur binnen. Hij verblijft daar enkele dagen. Wat hij toen deed weten wij niet, maar ik kan mij voorstellen dat hij gebedswandelingen gemaakt heeft en de stad "geproefd" heeft en gekeken heeft waar hij voorbede voor kon doen. Dan begint de actie om ook Filippi voor Jezus te winnen. Allereerst zoekt hij op de sabbat de gebedsplaatsen op en ontmoet daar enkele vrouwen, waaronder Lydia de purperverkoopster. Aan hen verkondigt hij als eersten het evangelie. Lydia

neemt de prediking ter harte en de eerste bekeerlingen zijn een feit.

Dit is belangrijk, want in de strategie van Paulus zoekt hij eerst datgene op wat reeds in God gelooft of waar God reeds bezig is zich te openbaren. Als wij onze steden willen winnen voor Jezus zal dat op dezelfde wijze gaan, namelijk met een prioriteit voor datgene wat God reeds doet in een stad en wat er reeds gebouwd is. Binnenkomen met alleen je eigen werk als focus, en vaak minachting voor datgene wat er al is, is een heilloze weg. Het maakt de noodzakelijke verzoening en samenwerking in eenheid later alleen maar moeilijker. Het is bovendien domme trots. De trots te denken, dat God jou meer zal zegenen dan die ander die al jaren bezig is in dezelfde stad. En denken dat jij de unieke methode, formule of tovertruck hebt, is ook geen excuus. Want als dat waar is, win dan die andere leiders er ook voor en je hebt een beter team dan je ooit had kunnen dromen. Helaas luistert trots nimmer naar woorden waarin een stap van nederigheid gevraagd wordt.

De confrontatie

Paulus en zijn team trekken in bij Lydia, die blijkbaar graag bad en het voorbedewerk start. Het team en mensen uit de stad verenigen zich in voorbede en de geestelijke machten van die stad worden onrustig. De prediking draagt vrucht en de Naam van Jezus wordt in de geestelijke wereld geproclameerd. Een waarzeggende geest in een slavin begint te manifesteren. Als Paulus naar de gebedsplaats gaat loopt zij achter hem aan en roept voortdurend: “Deze mensen zijn dienstknechten van de allergehogste God, die u de weg tot behoudenis boodschappen” (Hand 16:17). Op zich toch geen slechte reclame, zou je denken. Maar de bron was verkeerd. Als dit dagenlang doorgaat, wordt Paulus het zat en werpt de waarzeggende geest uit de slavin. De eigenaars van de slavin zien hun bron van inkomsten tenietgegaan en komen in opstand en een rel ontstaat waardoor Paulus

en Silas in de gevangenis worden geworpen. De oorlog is in volle gang!

Opnieuw probeert satan de dienstknechten van God te kleineren: "Dit is Rome en hier heb je niets te zoeken!" "Wil je tegen Rome in opstand komen?" Het doel was niets anders dan Paulus te verjagen, liefst weer terug naar waar hij vandaan kwam.

Maar Paulus en Silas overwinnen door voorbede en lofprijs midden in een gevangenis. Geen leuke dienst met toestemming en vergunning van de autoriteiten. Nee, midden in de nacht, als hun voeten vastgeketend zitten en ze niet kunnen slapen van vele slagen die ze hebben gekregen, kiezen Paulus en Silas niet om zichzelf te beklagen en allerlei waaromvragen naar God te roepen. Nee, ze gaan hardop bidden en beginnen God lof te zingen en de medegevangenen luisteren ernaar. Dat moet een wonderlijk toneel voor die medegevangenen zijn geweest! En dan besluit God ook aanwezig te willen zijn in die diepe kerker in Filippi en zet zijn voet in de gevangenis. God troont immers op de lofzang van zijn volk! De hele gevangenis schudt en muren vallen om en deuren vallen uit hun sloten. Toch blijft iedereen waar hij is. De gevangenbewaarder wil zich van het leven beroven, maar Paulus en Silas voorkomen dat en in plaats van een afschuwelijk einde aan zijn leven, begint het echte leven voor hem. Hij bekeert zich en met hem zijn gehele huis. De gemeente in Filippi was geboren. Conclusie: Lofprij geeft doorbraak!

De verdere doorbraak

Je zou hier kunnen stoppen. De gemeente van Filippi werd met deze doorbraak geboren, maar er zijn nog enkele aandachtspunten.

Allereerst is daar de macht, die deze waarzeggende geest in Filippi had. Het is opzienbarend dat de gevolgen zo ver gingen, dat Paulus en Silas zonder enige vorm van proces geïgeseld of geslagen werden en een nacht in de gevangenis terecht kwamen. Let wel Paulus had nog een half Griek in zijn team, en het vervolg

van de geschiedenis laat ook zien dat ook Paulus zeer verontwaardigd was over de justitiële gang van zaken. Deze waarzeggende geest was een citadel in de citadel. Zij had de stad onder controle en weigerde de toegang tot de stad. Ook Paulus kwam om een citadel in de citadel te bouwen, namelijk de gemeente die als een netwerk van bevriende gemeenten het land zouden gaan veroveren. Het valt mij overigens toch op dat gemeenten in de stad vaak enorm moeten “vechten” voor hun plaats en rechtsposities. Er zit vaak meer geestelijke strijd achter dan wat wij op het eerste gezicht zien.

Ten tweede is Filippi daarom zo belangrijk, omdat dit de doorbraak was in het Romeinse Rijk. Met het voet op het vaste land van Europa zetten ontsluit Paulus Europa. En deze macht in die slavin probeerde het evangelie in Azië te houden! Door een doorbraak met lofprijs is het evangelie in Europa gekomen en daaraan danken wij dat wij in naam christelijke naties worden genoemd en zo’n rijke christelijke geschiedenis hebben. Zeker in een tijd waarin zo veel van onze christelijke normen en waarden gedevalueerd zijn en worden, is het goed de waarde van lofprijs te herstellen in ons persoonlijk leven, gemeenteleven en gebedsleven.

De andere citadel in de citadel

Aan het eind van zijn leven schrijft Paulus naar deze gemeente in Filippi vanuit de gevangenis in Rome. Neem maar aan dat die gemeente haar eigen geschiedenis maar al te goed kent. Vanuit die context schrijft Paulus hen ook. En wat schrijft hij hen? “Jongens, lofprijzen hoor! Dat is de doorbraak?” Hoe kijkt hij terug?

In Filippenzen 4: 6 en 7 schrijft hij: *“Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeven in Christus Jezus”*. Het is de vrede van God, waar Paulus op wijst, niet het zoeken van demonen en machten of de dwang van

moeten lofprijzen. Dat zijn allemaal zaken die een gevolg zijn van de leiding door de vrede van God. Die tekst geeft tegelijkertijd wat meer inzicht in hoe de Heilige Geest Paulus geleid moet hebben naar Filippi toe. In die brief gaat Paulus verder met de gemeente waar hij doorbraak in het Romeinse Rijk te bemoedigen, maar aan het eind geeft hij een enorme opsteker. Zo'n opmerking in de trend van de vijand is in zijn eigen zwaard gevallen. Hij schrijft dan: *“Groet iedere heilige in Christus Jezus. U groeten de broeders, die bij mij zijn. U groeten al de heiligen, inzonderheid die aan het huis van de keizer verbonden zijn. De genade van de Here Jezus Christus zij met uw geest”*. (Fil. 4:21-23) Alsof Paulus nog even wil zeggen: “Mensen, door de doorbraak die bij jullie begonnen is, ben ik nu helemaal bij de top gekomen, in het huis van de keizer, en daar zijn nu zelfs getuigen van Jezus Christus. Wat bij jullie startte met een gevangenbewaarder, vindt nu hier plaats met leden van het huis van de keizer. Dé Citadel in de citadel!

De kracht van lofprijs is de kracht, die culturen doorbreekt en machten neerhaalt, of ze nu Jericho heten, Filippi, Europoort of Rotterdam. En in dat proces van lofprijs komen mensen tot Jezus, van Rachab, de hoer, via Lydia, de purperverkoopster, tot wereldregeerders toe. En ook dat kan in jouw en mijn stad gebeuren!

12. LEVEN MET PARADIGMAWISSELINGEN: VOORBEREIDING VAN DE KERK IN DE 21^E EEUW

Tot nu toe hebben wij concepten en principes behandeld die voor de kerk overbekend zijn. Sterker nog als je in de Bijbel leest hoe steden werden ingenomen, dan lees je weinig over ingewikkelde strategieën vernieuwende structuren of andere vormelijke ingrepen. Ook grote opwekkingen kwamen niet gepland. Maarten Luther deed “niets bijzonders” voor zijn tijd toen hij de stellingen aan de kerkdeur nagelde. In hoofdstuk vier hebben wij al gekeken naar het feit dat “Alles wel anders is, maar niets is veranderd” De strijd van de kerk is niet tegen postmodernisme op zich. De strijd van de kerk is tegen zonde en de vijand van God. Gewoon niets nieuws onder de zon. De sleutel zit daarom niet in het ontdekken van nieuwe trucks, methodes of structuren, maar in het vernieuwen van onze kijk op vastgelopen zaken. Het is onze kijk op de omstandigheden die de oorzaak is van ongehoof en visievernauwing. Wij hebben paradigmawisselingen nodig.

Wat is dat nou weer? Paradigmawisselingen? Joel Barker en Stephen Covey hebben het begrip “paradigma” en “paradigmawisselingen” geïntroduceerd. Zo’n 15 jaar geleden kwam dit woordgebruik ook de evangelische wereld binnen. Volgens Van Daele is een paradigma: “een algemeen kader van de theorievorming van een bepaalde wetenschap in een bepaalde periode”. Dat klinkt nog moeilijk. Daarom mijn woorden: “Een paradigma is een koker van veronderstellingen, waardoor je kijkt en waarop je vertrouwt, en daardoor denkt dat de dingen zoals je ze nu ziet de juiste zijn.” Bij een paradigma ben je soms blind voor een andere invalshoek. Paradigmawisselingen zijn dan: veran-

deringen van veronderstellingen, invalshoeken of benadering van een bepaald onderwerp, waardoor je eerst de omstandigheden anders gaat zien dan voorheen en uiteindelijk er ook anders op gaat reageren.

Het is zoiets als proberen te fietsen met een verrekijker op je neus. Dat gaat moeilijk, want je mist enig overzicht. Zet je die verrekijker af, dan krijg je ineens een andere kijk op de zaak en doe je het ook anders. Of wat praktischer, je komt door onderwijs uit de Bijbel tot de ontdekking dat de Bijbel je een andere kijk aanreikt op bijvoorbeeld “geven” of “vergeven”. Je aanvaardt die nieuwe kijk op de zaak en als gevolg ga je ook anders handelen. Jouw paradigma is veranderd. Ook binnen je theologie kunnen paradigma’s wisselen. Mijn theologie over God is niet zoveel veranderd, maar het paradigma is jaren geleden gewisseld van een God waar ik bang voor was naar de openbaring dat Hij mijn Vader is en vanuit die wisseling zie ik en doe ik zaken heel anders. Mijn theologie over de gemeente is niet veranderd, maar het paradigma hoe ik de gemeente zag functioneren ging compleet op z’n kop toen ik het boekje “Liefde, aanvaarding en vergeving” van Jerry Cook las. Het paradigma van de gemeente als akker wisselde voor een paradigma van gemeente als kracht.

De laatste jaren zijn er in onze evangelische wereld heel wat paradigma’s veranderd.

Zo’n 40 jaar geleden werd in mijn vaders gemeente iedere dienst afgesloten met een uitnodiging tot bekering. Men zong uit Johan de Heer over verlossing en zondes Schuld. Vandaag zie ik veel minder mensen tot het geloof komen via de weg van zondelast en bekering. Ik zie meer mensen Jezus aannemen via de leegheid en eenzaamheid die door Jezus wordt opgevuld met zijn liefde. Twintig jaar geleden kwam er een golf van aanbidding vrij, waardoor velen de geborgenheid van God gingen ervaren en uiteindelijk de aanbidding ook evangeliserend werd. Om dat laatste

laatste te “zien”, moest ik een paradigmawisseling meemaken. Zo is God voortdurend bezig onze kijk op de omstandigheden te vernieuwen. Hij maakt immers alle dingen nieuw. Geen nieuwe dingen, maar vernieuwde dingen.

In de gemeente en maatschappij van de 21^e eeuw vinden ook paradigmawisselingen plaats.

Meestal gaat dit langzaam en subtiel. Maar soms worden wij overvallen en dienen wij te besluiten paradigmawisselingen toe te laten in onze visies. Met de terroristische aanslag op de Twin Towers van het World Trade Center in New York op 11 september 2001 vonden zulke schokkende dingen plaats, dat deze een direct effect zouden gaan hebben op bepaalde paradigma's zoals veiligheid, leefbaarheid, kwetsbaarheid, macht en autoriteit, globalisatie. Allereerst leek het gelukkig allemaal wel mee te vallen en zeker na een paar maanden en een “rustige” oorlog in Afghanistan, dacht iedereen dat het wij weer tot rust waren gekomen – onze oude paradigma's weer hadden. Maar de eindeloze herhalingen van beelden van de terroristische actie hebben bij veel mensen een paradigma versterkt. En dat werd in de grote steden enorm zichtbaar bij de gemeenteraadsverkiezingen die een half jaar later werden gehouden. Het gevoel van veiligheid was zoek en men stemde massaal op nieuwe gezichten.

Dit soort maatschappelijke veranderingen zijn een uitdaging voor de kerk. Met name omdat ook geestelijke machten in het spel zijn. De kerk die juist stabiel is en een vaste burcht wil bieden midden in tijden van angst en nood. Toch zal diezelfde kerk met haar rechtvaardige streven een rots in de branding te willen blijven, wel degelijk open moeten staan voor paradigmawisselingen. Want wil de kerk in de komende tijd relevant blijven voor een veranderende maatschappij dan zullen wij aan paradigma-wisselingen gehoor moeten geven.

Het kunnen namelijk fantastische openingen voor het Koninkrijk van God zijn. Willen wij als Lichaam van Christus relevant zijn voor onze maatschappij, dan zullen wij zelf ook actief moeten zijn in het aansturen van deze wisselingen, zo mogelijk in het maatschappelijk leven, maar zeer zeker binnen de kerk en gemeente.

Daarom is het goed de processen van deze wisselingen te bestuderen en onze verantwoording daarin te nemen. De vraag die daarbij naar boven komt is wie deze wisselingen van visie in de kerk of gemeenten aansturen? Of anders gezegd, als ze niet worden aangestuurd, zal de kerk haar relevantie ten opzichte van de maatschappij verliezen. Dus naar wie moeten wij kijken als het om deze verantwoording gaat?

Binnen mijn beleving is dit in de allereerste plaats een onderdeel van een apostolische of profetisch roeping. Apostelen en profeten kondigen nieuwe wegen aan of openbaren andere inzichten. Dit is de meest logische manier waarop paradigmawisselingen tot ons kunnen en dienen te komen. Het is ook de meest veilige. Hoe deze bedieningen een plaats in de lokale gemeente of kerk hebben laten wij hier even buiten beschouwing omdat er zo veel modellen zijn die goed zijn. Belangrijk is niet het model, maar de erkenning van deze bediening en stem binnen de gemeente.

Een tweede manier waarop paradigmawisselingen tot ons komen is vanuit de eigen gemeente, of organisatie. Het lichaam functioneert en leeft als het goed is. Echter paradigmawisselingen komen zelden vanuit het centrum van een organisatie. Dus niet zo zeer vanuit de leiding. Ze ontstaan veel meer vanaf de rand, de periferie of van buitenaf. Geen kerk wil voortdurend vanuit het centrum steeds maar weer veranderen. Eerder zoekt ze de stabiliteit voor haar leden, maar de aanpak van vandaag is vaak niet goed voor morgen en dat ervaar je in de periferie of van buiten af het duidelijkst. Dus de leiding van een kerk of gemeente dient open te staan voor wat zich in de periferie afspeelt.

De beste tijd daarvoor is wanneer het goed gaat, want dan ben je sterk voor de komende verandering. Zit een gemeente echter in de problemen dan is de neiging om vast te houden aan wat men al heeft, sterker dan daarvoor. Daarom dient een apostolische of profetische gemeente een stabiel en zeker leidersteam te hebben. Leiders, die wel zeker zijn, maar niet bang om te veranderen. Want bij ieder leiderschap speelt het gevaar van institutionalisme. Daarvoor hoef je geen grote gemeente te hebben. Leidinggevend, die het verleden of rolmodellen van het verleden vasthouden zijn de eersten die institutionalisme introduceren. Alles moet immers blijven zoals het was. Als reactie gaan jongeren dan het verleden aanvechten, maar dat is in feite revolutie en schept een loopgravenoorlog. In het begin van mijn bediening heb ik dit ook volop gedaan, totdat de Heer me hierin in april 1988 nog al duidelijk corrigeerde met de woorden: “Als jij je verleden niet omarmt, heb Ik geen toekomst voor je!”

Het verleden dient nooit bevochten te worden. In feite doen institutionalisme en rebellie dat allebei. De één wil het verleden evenaren, de ander negeert het fundament van het verleden. Het verleden dien je *te eren* voor wat goed was en *te omarmen* voor wat je als verkeerd hebt ervaren. Een slecht verwerkt “verleden” of verkeerd omgaan met de geschiedenis van de gemeente is de grootste bedreiging voor de toekomst van diezelfde gemeente. Het leidt bij de leiders tot “paradigmaverlamming”. Dit is te verklaren, omdat de identiteit van die gemeente met een kramp “vast”zit aan dat verleden. Krampachtig wordt het verleden verheerlijkt en vastgehouden. Veranderingen van inzicht betekenen dan een directe aanval op de identiteit. Wij dienen te leren dat paradigmawisselingen ook geen bedreigingen zijn, maar uitdagingen om te ontdekken hoe het evangelie op andere wijze onze maatschappij kan beïnvloeden.

En welke paradigmawisselingen komen dan in de 21^e eeuw, het nieuwe tijdperk?

Ze zullen altijd komen, deels langzaam en onopvallend, sommige schokkend en weer andere omdat wij ze zelf initiëren. Ik ben geen profeet, die alle wisselingen kan voorspellen. Daarom schrijf ik dit ook niet. Maar ik zie wel enkele paradigmawisselingen in een versnelling geraken, zoals:

1^e Paradigmawisseling door media en internet ontwikkeling.

Omdat de wereld nu door een paradigmawisseling gaat van een gecontroleerde subcultuur naar een vrije "internetcultuur", zal dit effect hebben op hoe wij als leiders van de gemeente naar onze leden kijken.

Tot zo'n tien jaar geleden maakte iedereen deel uit van "gecontroleerde" subculturen: Men zat in een bepaalde kerk, hoorde bij die bepaalde vereniging, las een bepaalde krant, er waren slechts drie kanalen op de T.V., en men leefde in een dorp of stad met de eigen regionale krant. Vandaag vertellen onze kinderen via een open, (maar eveneens goed gemanipuleerde) internetsubcultuur de laatste nieuwtjes en wetenswaardigheden. "Waar heb je dat nu weer vandaan?" wordt beantwoord met een schouderophaal: "Van het internet!" Wat overigens niets zegt over de bron! (of vanuit welke controle).

Dit betekent dat er veranderingen plaatsvinden op een aantal gebieden:

- Berichtgeving: gemeenteleden zullen vaak eerder geïnformeerd zijn over "wetenswaardigheden" dan de leiders zelf. Het is onmogelijk alle berichtgeving te controleren en veel berichtgeving via het internet is onbetrouwbaar.
- Verbondenheid: gemeenteleden voelen niet meer dezelfde band met de subcultuur van de gemeente, maar veel meer zullen ze gaan kijken of hun gemeente ook tegemoet komt aan de eigen wensen. Zo niet, dan stap je over naar een andere kerk, ongeacht of dat een andere denominatie is.

- Invloed: gemeenteleden zullen voor hun geloofsontwikkeling zich meer openstellen voor andere invloeden dan de eigen gemeente alleen, wat op zich beslist geen kwalijke zaak hoeft te zijn.

En zo zullen er meer zijn, welke je kunt herleiden naar de invloed van internet. En dan kunnen wij het nog gaan hebben over de invloed van een zapcultuur, emo-tv, seculiere politiek, de toeneemende globalisatie enz.

Moeten wij daar bang voor zijn? Ik denk het niet. De kerk heeft altijd weer een weg gevonden en wanneer wij luisteren naar de Leider van de Gemeente en in zijn vrede blijven wandelen zijn deze veranderingen eerder een uitdaging dan een bedreiging.

Maar er zijn nog meer veranderingen. Willen wij onze steden bereiken dan zijn deze paradigmawisselingen van overlevingsbelang voor de kerk in de stad:

2^e Paradigmawisseling naar transdenominationaal denken

Zowel door de druk van het denken van de maatschappij en de argwaan tegenover autoriteit als door de apostolische en profetische stemmen onder ons, vindt er op dit moment een verschuiving plaats op het punt van verantwoording en gezag. Zag een leider zich tot voor kort nog behorend tot een bepaald club of denominatie, de laatste jaren is het profetische geluid en de oproep tot eenheid van het Lichaam zo sterk dat hier ook praktisch vorm aan wordt gegeven in stedelijke en regionale contacten en overleg. Maar dit heeft verregaande gevolgen. Er zullen wisselingen plaatsvinden op het gebied van autoriteit. Zo kan het gezag van leiders binnen een stad wel eens van groter gewicht geacht worden dan het gezag van een denominatie of ander verband.

Dit is een toe te juichen ontwikkeling, maar vereist een paradigmawisseling in ons denken over gezag en dekking, welke niet langer gebaseerd kan zijn op positie of lidmaatschap. Wij zullen

anders naar autoriteit gaan kijken vanuit relatie en wederzijdse verantwoording op dezelfde werkvloer. Als voorganger in en van de stad kan ik niet langer om de invloed en autoriteit heen van andere leiders die God in diezelfde stad aan het werk heeft gezet. Hij wil dat ik in verantwoorde relatie met hen samenwerk. En dan is onderwerping daar een aspect van. De denominatie van Baptisten in Amerika zijn hier al zo ver mee, dat ze hun interne structuur veranderen van een regiobeleid met aangestelde opzieners naar een relationele structuur op basis van vertrouwen en mentorschap. Zij noemen dit een apostolische aanpak. Mijn denominatie internationaal, Foursquare, kijkt hier nauwgezet naar en is al druk bezig dit voorbeeld te volgen. Zowel bij de baptisten als in Foursquare stuit dit uiteraard op positioneel verzet. Maar deze ontwikkeling gaat door. Zo kent The Church On The Way in Los Angeles een lid van de oudstenstaf die meer in de Victory-Outreach kerken te vinden is vanwege haar bediening dan in de eigen gemeente. De geboortekerk van mijn denominatie, Angeles Temple, heeft een nieuwe voorganger uit de Assemblies of God gekregen, (die “uiteraard Foursquare” is geworden), maar met zich een hele bediening van de Assemblies, het Dream Center, heeft meegenomen. En zo wordt op dit moment transdenominationaal de stad bereikt. Men hoeft denominaties niet te bevechten, nog te verdedigen. Ze hebben een plaats en een functie. Alleen zullen de leiders van denominaties in de komende jaren hun organisaties een plek moeten geven in een holistisch beeld van het Lichaam. Durf uit je vierkante meter te stappen.

Durven leiders dit aan, dan zal het grote zegen op regionaal niveau uitwerken. In de steden zal het geestelijke barrières doorbreken. Angst voor positie en verlies van eigen identiteit zijn in dit proces de grootste vijanden. Maar echte liefde voor het Lichaam drijft deze angst uit

3e Paradigma van akker naar kracht denken.

In de jaren zeventig is er een wisseling in het denken op gang gebracht van het denken van een kerk als akker naar een kerk als kracht. Jerry Cook is een van de bekendste profeten van dit denken door zijn boek “Liefde, aanvaarding en vergeving”. Toch kun je jezelf de vraag stellen of de kerk van Jezus Christus nu dertig jaar later echt actief is buiten de muren van haar gebouwen, instituten en organisaties?

We zien soms verheugende tekenen, dat het Koninkrijk op straat zichtbaar wordt gemaakt, maar in de regel vervallen wij allemaal toch met regelmaat in het denken van de kerk als akker. Wij tellen nog steeds onze leden en meten de groei van het Koninkrijk af aan het aantal mensen binnen ons gebouw. Daar is niets verkeerd mee, maar het christendom groeit in de westerse wereld nauwelijks. Er moet iets gebeuren. Opwekkingen of opwellingen, zoals Toronto aan de ene kant en Willow Creek aan de andere, hebben hele goede dingen gebracht. Maar als je na een paar jaar terugkijkt, lijkt de balans door te slaan naar het feit dat er veel mensen, met name christenen, de gebouwen waar het gebeurde zijn gaan bekijken, dan dat het Koninkrijk op straat zo veel zichtbaarder is geworden.

Die opwellingen hebben ons wel wakker geschud voor verdere verandering van kijk op zaken die de wisseling “van akker naar kracht denken” doortrekken. Die andere kijk waarin de leiders van de gemeenten zullen groeien betreft mijns inziens met name de volgende aspecten:

1^e Het trainen van mensen dient niet langer te gebeuren op basis van de *bekwaamheid* van de student, maar op *geloof* in die persoon als instrument van God. Hier begint bijbels discipelschap. Onze kijk op de mens en Gods doel met die mens is hiervoor de basis. Leiderschap staat in verantwoording naar God, als het om deze aspecten gaat. God zal niet aan mij vragen: “Heb jij Jan goed getraind?” Hij zal eerder vragen: “Heb jij hetzelfde geloof in Jan, dat Ik heb?”

2^e Het opleiden van mensen dient niet langer te gebeuren binnen een denken van “nut” of “glorie” voor eigen organisatie. Onze focus moet wisselen van eigen organisatie naar het Koninkrijk van God. Uiteindelijk gaat het allemaal om de heerlijkheid van het Koninkrijk van God. Daarin zijn alle menselijke organisaties en structuren slechts marginaal.

3^e Er zullen vele nieuwe vormen van gemeentestichting ontstaan, waarvan het merendeel geen “gemeente”stichting zal zijn, maar meer als “zendingsposten” zullen functioneren. Gemeentestichting binnen veilige grenzen zal alleen maar leiden tot meer van hetzelfde. Oog hebben voor de multiculturele aspecten van de stad geven de uitdaging aan alle gemeenten in de stad om samen die stad te bereiken. En dat betekent gezamenlijke stadszending bedrijven, vanuit de eenheid van de bestaande gemeenten.

Tenslotte is er nog een aspect wat zwaar op mijn hart ligt. Dat is de lauwheid van de christenen een zoutend zout te zijn. Daar kun je als leider heel kritisch over denken, maar zou de oorzaak niet bij ons leiders liggen? Hoe wij als leiders in het Lichaam met bovengenoemde paradigmawisselingen omgaan, bepaalt in grote mate de snelheid van de wisseling van akker naar kracht bij onze volgelingen. Kritiek leidt immers tot kracht zoeken in de eigen organisatie. Heb ik als leider kritiek tegen de veranderingen of ben ik er bang voor, dan zal ik mijn toevlucht zoeken in dat wat ik al heb verworven. Meestal alleen maar iets struktuurlijks. En dat is nu juist waar wij onze volgelingen tegen willen beschermen. Omarmen wij paradigmawisselingen met beleid dan zal dat onherroepelijk leiden tot betrokkenheid en risico's nemen. Dan betaal je de prijs, die kan leiden tot doorbraken op basis van eeuwenoude goddelijke principes.

Ik ben er van overtuigd dat wij in deze nieuwe eeuw een zeer bewogen tijd tegemoet gaan. Spanningen zullen toenemen,

maar ook de mogelijkheden van het Koninkrijk. Laten wij als Lichaam van Jezus Christus open staan voor paradigmawisselingen en samen de heelheid van onze steden zoeken. Het was Gods oproep aan zijn volk in een vreemde stad waar ze vertoefden in ballingschap. Die ballingen hoopten allemaal op een wonder, maar God waarschuwde hen en noemde zulke profeten vals. Het zou zeventig jaar duren en de ballingen moesten het heil van de stad zoeken en niet hun eigen heil.

“Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël, tot al de ballingen die uit Jeruzalem naar Babel in ballingschap zijn weggevoerd: bouwt huizen en woont daarin, legt tuinen aan en eet de vrucht daarvan; neemt vrouwen en verwekt zonen en dochters, neemt vrouwen voor uw zonen en geeft uw dochters aan mannen, opdat zij zonen en dochters baren; vermeerdert daar en vermindert niet. Zoekt de vrede voor de stad waarheen Ik u in ballingschap heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot de Here, want in haar vrede zal uw vrede gelegen zijn. Want zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: laten uw profeten die in uw midden zijn, en uw waarzeggers u niet misleiden, en luistert niet naar uw dromers, die gij laat dromen; want zij profeteren u vals in mijn naam; Ik heb hen niet gezonden, luidt het woord des Heren. Want zo zegt de Here: Neen, als voor Babel zeventig jaren voorbij zullen zijn, dan zal Ik naar u omzien en mijn heilrijk woord aan u in vervulling doen gaan door u naar deze plaats terug te brengen. Want Ik weet, welke gedachten Ik over u koester, luidt het woord des Heren, gedachten van vrede en niet van onheil, om u een hoopvolle toekomst te geven.” (Jer. 29:4-11)

Ik weet niet wanneer de Heer terugkomt of wanneer er een wonderlijk opwekking uitbreekt. Dat heb ik niet in mijn hand. Wat ik wel kan doen is mij vestigen in de stad, waar God mij naartoe geroepen heeft en het heil van die stad zoeken. Dat doe ik door te werken aan eenheid met de overige heiligen, die in de stad wonen. En met de gemeente stappen te zetten in actieve voorbede en geestelijke strijd totdat er een doorbraak plaatsvindt.

13. INWONERS VAN EEN ANDERE STAD.

Als gemeente zijn wij inwoners van een andere stad. De stad waarin wij wonen is de plaats waar God ons heeft geplaatst om het evangelie te verkondigen. Niet om onze veiligheid en zekerheid te zoeken. Voor een christen geldt dat zekerheid en veiligheid komt uit de relatie met God.

Maarten Luther, de hervormer, schreef het gezang “een vaste burcht is onze God”; een lied wat nog steeds gezongen wordt. Dit lied is gemaakt met het idee dat hij bedreigd werd. Luther wees erop dat onze bescherming in God zit.

In Zacharia roept de profeet het volk op met de woorden: Keert terug naar de *burcht*, gij gevangenen, die hoop moogt koesteren; nog heden verkondig Ik: dubbel zal Ik u vergelding doen. (Zach. 9:12) Hier lijkt het erop dat de profeet oproept om terug te trekken in een vesting voor het gevaar van de vijanden en dat nog wel op gezag van God. Alleen er is een probleempje: Jeruzalem, de burcht, had in die tijd geen muren. Het was een open stad, niet te verdedigen, gewoon onveilig.

Waar mensen hun veiligheid en zekerheden zoeken in allerlei zaken die door de stad vertegenwoordigd worden, zijn het juist de christenen die een heel andere levensstijl laten zien.

Hun kijk op de wereld is zo anders. Hun veiligheid ligt in een relatie en niet in een positie, of economische omstandigheden. En vanuit die relatie werken zij ook aan het welzijn van de stad.

De plannen die zij smeden, zijn geen plannen van grootste op-

zet. Ook zijn zij er niet op uit om iets voor hen zelf te organiseren. De plannen komen voort uit gebed, vanuit die relatie waar zij hun veiligheid en zekerheid in vinden. God zegt hen dingen die zij moeten doen.

Hun acties zijn ook merendeels niet gepland, maar komen voort uit de omstandigheden van het leven. Het zijn spirituele nomaden, zij zijn altijd gaande in wereld. En onderweg gebeurt er iets. Daarbij vinden zij hun kracht niet in georganiseerde acties, maar in de Geest van hun relatie. Zij lijken op dat volk dat door God teruggedroepen werd naar een burcht zonder muren. Kwetsbaar, onverdedigbaar. Een enge plaats om aangevallen te worden. Tot hen sprak God de woorden: *niet door kracht noch geweld, maar door mijn Geest! zegt de Here der heerscharen.* (Zach. 4:6)

In de kerk van vandaag worden deze woorden ook vaak geciteerd. Maar toch vervallen wij, als kerk, er snel in om eerder harder te gaan werken dan harder te gaan bidden. Acties, goed gepromoot, brengen wel mensen op de been. Een nacht doorbidden daarentegen kost minder geld en meer moeite om vrijwilligers voor te krijgen. Toch belijden alle christenen dat gebed de sleutel is.

Daarom denk ik dat hierin het geheim van de gemeente zit: vanuit de relatie met God en integriteit van het hart. Onze grootste bescherming en reden tot succes in het winnen van de oorlog is onze relatie met God en met elkaar.

Als David wordt aangevallen kent hij ook deze bescherming: "Zie, hoe talrijk zijn mijn vijanden, en met welk een boosaardige haat haten zij mij. Bewaar toch mijn ziel en red mij; laat mij niet beschaamd worden, want *bij U* schuil ik. *Vroomheid en oprechtheid* mogen mij behoeden, want U verwacht ik. O God, verlos Israël uit al zijn benauwdheden" (Ps. 25:19-2).

Wanneer wij in een open relatie met God en met elkaar in de stad optrekken kan God de wonderen doen die wij anders alleen

maar proberen te forceren.

Daarom juich ik iedere bidstond onder christenen toe, iedere toenadering tussen verschillende kerken en iedere samenwerking tussen christenen.

En eens op een dag wanneer de oecumene van het hart uit ware integriteit gestalte krijgt, zullen christenen vanuit verschillende kerken samen bidden voor hun buurt en samen zorgdragen voor hun naasten. Niet om persoonlijke eer of persoonlijk gewin, maar voor de eer van het Koninkrijk. En niet alleen dat Koninkrijk wordt dan zichtbaar, maar ook haar Koning: Jezus Christus! Aan Hem alle eer!

APPENDIX: STEDEN, BUITENWIJKEN EN ZUSTERSTEDEN

Het gebeurt wel eens om binnen de The Church On The Way *Rotterdam* de buitenwijken en steden rondom Rotterdam wat minderwaardig af te schilderen. Het merendeel van het leiderschap heeft er bewust voor gekozen binnen de stadsgrenzen te gaan wonen. Vanuit die bewuste keus worden grapjes in de volksmond over bepaalde stadsdelen, buitenwijken of aangrenzende steden graag overgenomen en uitgespeeld. Zo is Capelle aan de IJssel immers de “parkeerplaats” van Rotterdam en iemand, die in Lekkerkerk woont, is de stad ontvlucht. Hardinxveld is natuurlijk helemaal het boerenland en over Dordrecht praten wij natuurlijk niet. Al deze vormen van kritiek vinden hun wortels in trots en jaloezie. Alsof iemand die in Ommoord woont zich niet zou kunnen onttrekken aan de stad. Integendeel zelfs. Op grote manifestaties loopt de stad vol met mensen uit randsteden, en zijn het juist de mensen uit betere buitenwijken die het af laten weten.

Nu kan het bij ons in de gemeente plagerij en gekkigheid zijn, maar ook een goede reden om te onderzoeken of deze discriminatie ook bij God leeft. En dan ontdek je dat God in het beeld van gezinnen denkt en ook in gezinnenverbanden. Een stad op zich bestaat al uit allerlei verschillende gezinnen, van nationaliteiten, tot klassen en identiteitsgroepen. Samen vormen al die gezinnen één groot gezin onder de burgervader, een ouderwets woord voor burgermeester!

Maar God gaat nog verder: naast dat Hij de identiteit van iedere stad erkent, erkent Hij ook de relaties die een stad met andere steden heeft en noemt het zusters en dochters van die stad! *“Zo spreekt de Here Here tot Jeruzalem: zo moeder, zo dochter. Uw grote zuster was Samaria, die met haar dochters ten noorden*

van u woonde; en uw kleine zuster die ten zuiden van u woonde, was Sodom met haar dochters.” (Ez. 16:3,44,46)

Uit deze tekst kun je duidelijk concluderen, dat er familierelaties zijn tussen steden en dat God wil dat wij deze relaties erkennen en niet discrimineren. Nog erger is het feit dat de zonden van onze stad overslaan naar onze relatiesteden. *Zo moeder, zo dochter!*

Waar relaties ophouden? Ik weet het niet. Het is weer zo'n vraag naar de grenzen van de eigen betrokkenheid en de wil de verantwoording op te nemen.